ANUL XXVII - Nr. 43-44 MAI - IUNIE 1984

Carpații

Deposito legal: M. 8.137-1958.

Director: Aron Cotrus † REVISTA DE CULTURA SI ACTIUNE ROMANEASCA IN EXIL Redactor: Traian Popescu

GURILE DUNARII SI STRATEGIA KREMLINULUI

de Faust BRADESCU

MPERIALISMUL rusesc nu este de astăzi! Dela Petru cel Mare se tot întinde spre totate orizonturile, cu o perseverență satanică. *Metodele și mijloacele* ne sunt cunoscute, iar scopul final nu i-a fost niciodată un scop ascuns. Popor fără scrupule, Rușii port în spate antecedente josnice, de o cruzime și-o lipsă de echitate strigătoare la cer. Dela "pohod na Sibir" la gulagurile" actuale și dela rusificarea forțată la genocidul popoarelor baltice, a Basarabenilor noștri sau a Tătarilor din Crimea, dela nimic nu s'au dat în lături pentru a-si satisface dorința de dominare.

Kremlinul a fost și a rămas, sub orice formă politică l-am întâlni în istorie, o mașină de măcinat popoare. E ca un robot condiționat odată pentru totdeauna, în scopul de a se adapta la circumstanțe și evenimente, dar să urmărească ca o ideie fixă cucerirea și rusificarea vecinilor. Imperialism sălbatec, fanatic, pe care Puterile occidentale nu-l înțeleg (sau nu vor să-l vadă în lumina îngrozitoarei sale acțiuni) decât atunci când, întâmplător, interesele lor directe ajung să fie zgândărite de îndrăsneala brutală a Rușilor.

De-altfel, în cursul istoriei, numai Kremlinul a înțeles lecțiile politice și s'a adaptat unei strategii formată din două capete de înțelepciune (pentru el):

1. Să evite, chiar cu sacrificii importante, orice punct nevralgic și contact primejdios cu Puterile occidentale, pentru a nu irita susceptibilități și a nu pune în joc vreun interes esențial al acestora. Formă clasică pentru a neutraliza orice intervenție în favoarea nefericitelor popoare căzute în robia rusească sau puse de destin în drumul tăvălugului rusesc.

2. In al doilea rând, acest imperialism a știut *să provoace* sau *să aștepte* momentele prielnice care să-i deschidă calea spre țintele râvnite. Eșecurile nu l-au descurajat niciodată, viziunea lui imperialistă fiind stabilită pe durată. Ori de câte ori au apărut opreliști sau rezistențe s'a oprit, a dat înapoi, ca și cum își recunoștea *"eroarea"* comisă. Apoi, un alt moment oportun deschizându-i o nouă perspectivă, se năpustea cu aceeași violență și nepăsare pentru a-și atinge scopul. Si astfel, incitat de indiferența vinovată a marilor puteri și de morbul dorinței de putere, zeci de State și națiuni au fost ciuntite sau incorporate în imperiul întunerecului rusesc...

* * *

In spiritul acestei strategii, URSS pregătește distrugerea României și incorporarea ei în magma suferindă a zecilor de popoare ce-a înrobit. De sute de ani urmărește acest țel. De zeci de ani aplică diferite planuri pentru a-și desăvârși gândul distrugător.

La sfârșitul celui de al doilea răboi mondial și-a întins stăpânirea peste Basarabia, Bucovina și Herța. Cine s'ar fi putut opune atunci, când tancurile cu stea roșie dominau țara, demo-liberalii noștri benchetuiau întoarcerea la... *"democrație"*, iar Occidentalii ridicau în slăvi virtuțile armatei sovietice și talentul lui Stalin! In acel moment, instalarea unui regim comunist în România apărea suficientă în ochii bătrânului vulpoi georgian. Stia că nu trebuie întinsă coarda prea mult. Stia mai ales să aștepte, neuitând că mai erau și alte metode prin care să-și atingă scopul.

Așa a luat naștere *"Canalul Morții n.1"*. Pentru a frânge cerbiciea românească, pentru a putea împinge dominația spre Balcani și Europa Mijlocie, URSS avea nevoie să stăpânească deplin Gurile Dunării.

Canalul *"Dunăre-Marea Neagră"* nu costituia în nicium caz o NECESITATE pentru România. Brațul Sulina - cu toate neajunsurile de înnisipare - era suficient pentru traficul de vapoare. Dar acest *Canal* intra în planurile strategice ale Molohului Roșu. Si cum ar fi îndrăsnit să spună ceva guvernul inscăunat de tancurile rusești? Ordinul kremlinian a fost pus imediat în mișcare, fără nicio reflecție din partea guvernului dela București, deși nu avea nici mijloace tehnice, nici fondurile imense cerute de o asemenea întreprindere. Planul acestei lucrări faraonice îi dădea în schimb două satisfacții:

a) putea face plăcere Rusiei Sovietice, chiar dacă îi înțelegea gândul ascuns,

b) avea posibilitatea să se scape de forțele opoziției, măcinându-le ani de-arândul în munci zdrobitoare și haotice.

Circumstanțe neprevăzute au împiedecat atunci desăvârșirea acelui canal. Răstimpul scurs n'a deschis ochii regimului dela București. Dar nici n'a zădărnicit ambiția sovietică. Strategia kremliniană s'a urmărit prin *"Planul Valev"*, adică desmembrarea și absorbirea României prin intermediul economiei, ruperea Moldovei și a Dobrogei din trupul țării și izolarea României diminuate într'o viață pur agricolă și fără perspective. A fost însă de ajuns o bruscă tresărire patriotică pentru a decide URSS *să amâne* din nou planurile ei mârșave.

Dar Kremlinul, care știe să aștepte, știe deasemenea să poruncească celor ce-i sunt supuși orbește. Astfel a luat naștere *"Canalul Morții n. 2"* pe baze noi și rapide, cu mijloace tehnice îmbunătățite și mână de lucru *"voluntară"*. In timp record a fost desăvârșit. Operă cu care regimul dela București se înfoiază, considerând-o *"realizarea majoră"* a celor 38 de ani de domnie socialistă.

Numai că în lumea socialistă dezamăgirile sunt superlativul realizărilor *"supreme"*. De-acum va începe *"faza a doua"* a strategiei kremliniene care va dovedi lipsa de prevedere și de patriotism a regimului român, stupida înfeudare ideologică și nepermisa executare a *"ucazurilor"* moscovite. Numai de-acum va fi înțeles marele pericol pe care-l reprezintă existența acestui CANAL, de care nu aveau nevoie. Acum vor realiza cei dela București CAPCANA INTINSA DE STRATEGIA KREMLINULUI.

Prinşi cum sunt în angrenajul diabolic al Kremlinului, vor fi obligaţi să joace după cum li se va cânta, adică SA CEDEZE TOATA DELTA SI DOBROGEA DE SUS poftelor nesăţioase ale Rusiei.

"Gurile Dunării proprietate rusească" a fost visul întregei politici ruseşti. Cine le stăpâneşte domină toată politica economică a bazinului dunărean şi, în consecinţă, păstrează o puternică influenţă diplomatică şi militară asupra mărginenilor. De-acum, visul poate deveni realitate tangibilă pentru Kremlin. E o chestiune de timp şi circumstanţe. Dar *pentru România este o realitate mortală...*

Cu uşurinţă, Rusia Sovietică va putea pretinde râvnita stăpânire unui guvern vasal, imprudent, lipsit de curaj, incapabil să-şi susţină drepturile. Cine să protesteze sau să ridice arma în ziua marei înfruntări? Cine să ţină piept pretenţiilor imperialiste ale căpcăunului moscovit? NIMENI din lumea pervertită şi laşă a Apusului nu va ridica un deget. Si cu atât mai puţin RSR-ul însclăvit şi îndopat de ideologie marxistă...

Strategia Kremlinului este bine pusă la punct. Aspectul ei, în această nouă încercare de desmembrare a României, va fi simplă şi categorică: *Va soma Guvernul dela Bucureşti să-i cedeze de bună voie GURILE DUNARII, dat fiind că –prin existenţa canalului– România nu se mai poate plânge că nu are scurgere spre mare.*

Planul acestui Canal avea un scop: smulgerea gurilor Dunării din proprietatea de totdeauna a neamului românesc. Acest ţel e pe cale de a fi atins.

Guvernul dela Bucureşti va ceda, după un protest de formă, îndulcit de formula clasică *"Nu puteam face altfel!"*. Presa comunistă din lumea întreagă va lăuda *"solidaritatea"* dinte componenţii lumei socialiste –de *"necesităţile strategice"* ale Rusiei Sovietice (ameninţată, probabil, de submarinele guvernului austriac)– de *"dorinţa unanimă"* a naţiunilor surori, rusă şi română, de a se stabili o cooperare cât mai strânsă întru apărarea acestor *"guri"*. Si cum URSS este mai înarmată decâr RSR, logica cere ca aceste *"guri"* să intre în posesia celui mai tare... Să îndrăsnească RSR-ul să spună că nu-i normal şi adevărat.

In lumea imperialistă şi neumană a Rusiei Sovietice ASA SE SCRIE ISTORIA: prin ameninţări camuflate, presiuni cominatorii, şi'n caz de protest, prin violenţă directă. Exemplele sunt extrem de numeroase şi se înmulţesc pe măsură ce lumea liberă tace, fără nici cel mai neînsemnat protest. Normal! Pofta vine mâncând, de când e lumea...

Aceasta-i perspectiva tristă, înfricoşetoare, a unei situaţii creată dintr'o prea mare încredere în binefacerile unei ideologii de coşmar. Si mai ales, dintr'o prea mare slăbiciune faţă de voinţa imperativă a satrapilor de la Kremlin. Nu putem crede c'ar exista o *"înţelegere secretă"* între guvernul român şi cel sovietic ca biata ţară să suporte şi această lovitură. Ar fi prea odios!

In orice caz, scadenţa multor erori şi ploconeli se apropie. Intr'un an sau doi, "UCAZUL" moscovit va încerca să abată vălul negru peste Delta Dunării şi Nordul Dobrogei, printr'o notă protocolară, încărcată de şantaje şi ameninţări camuflate.

Din nou, NIMENI NU VA PROTESTA IN LUMEA "LIBERA".

Deasemeni, NIMENI NU VA RIDICA SFIDAREA BRUTALA IN LUMEA RSR-ului.

Astfel, soarta Gurilor Dunării va fi pecetluită şi strategia Kremlinului va smulge o nouă făşie din glia străbună.

* * *

Dar dacă cei din Tară, strânşi în chingile lor ideologice sau ale fricei, nu pot răspunde cum s'ar cuveni, cu demnitate şi curaj, NOI, fiii liberi ai neamului, avem datoria s'o facem. Nu putem lăsa să treacă acest act de crimă contra naţiunii române. Si mai cu seamă nu putem aştepta ca faptul să devină act împlinit.

Trebue să împiedecăm - prin toate mijloacele ce ne stau la îndemână = memorii, presă, conferinţe, lucrări - ca racila bolşevică să-şi atingă scopul.

Protestul nostru trebue să răsune peste ţări şi continente.

Marile Puteri trebuesc avertizate din vreme de ceeace se pregăteşte acolo.

E singura posibilitate ca această strategie implacabilă şi imperialistă a Kremlinului să NU DEVINA o nouă realitate ucigaşe în istoria neamului românesc.

Aceste linii trebuesc privite ca articol de început şi îndemn la luptă. Numai cine ştie să anticipeze evenimentele va fi capabil să le stăpânească.

Faust Brădescu

CICERONE IONITIU

MORMINTE FARA CRUCE
VOLL II

PARAŞUTIŞTII

Oameni trimişi la moarte sigură

Era necesar să se vină în ajutorul celor din munţi, era nevoie să fie ajutat poporul român în lupta de eliberare de sub cisma rusească.

Dar nu trebuiau trimişi oameni la moarte sigură.

Mai imperios ca oricând trebuia să se bată la toate porţile, să se arate acelora ce făcuseră greşeala de a lăsa 120 de milioane de oameni sub o cruntă tiranie, că situaţia era disperată, peste tot, dar mai ales în România,unde închisorile şi lagărele de exterminare gemeau.

Ceva s'a făcut. Au fost recrutaţi oameni de sacrificiu contra a zece mii de dolari, din care cinci mii a primit martirul şi restul au intrat în buzunarul samsarului.

S'au găsit oameni hotărâţi să-şi sacrifice viaţa, dar niciodată n'au bănuit că vor fi trădaţi. Şi totuşi niciodată nu li s-a aprins o lumânare de acel care a rămas cu jumătate din arginţi.

In primăvara lui 1953, după 4-5 zile de timp nefavorabil, după ce vizitaseră Pireul şi Acropole,visând că vor curma tragedia neamului lor, coborând ca zeii din Olimp peste plaiurile unde în loc de ape curgea sânge şi lacrămi de valah, oamenii unei grupe de sacrificiu sunt anunţaţi că îşi vor lua zborul din Atena.

Seara au plecat dela hotel la aeroport. Intâmplător au văzut agăţată o basma albă pe eşapamentul maşinii. Nimeni n'a luat în seamă pânza imaculată, simbol al curăţeniei, al ... Dar maşina goneşte ... ajunge la avionul pregătit de decolare şi ... pasărea metalică se îndreaptă în direcţia stelei polare. Nu peste mult sunt anunţaţi că vor trece peste bătrânul Danubiu.

In liniştea aşternută peste Ţară, din depărtare sunt flancaţi de fiecare parte de câte un avion ce încerca să le spună: Bun venit ... vă aşteptam! Acum cortegiul se îndreaptă tot spre nord şi peste unduirea scoarţei terestre, peste vălul negru al pădurilor carpatine... încep să plutească tinerii plini încă de speranţe. Punând piciorul pe pământul mult dorit, s'au debarasat cât mai repede de încingători şi au pornit spre codru. Unul însă ... în sens invers. Zorii i-au făcut să se aştearnă tot una cu pământul ţării îmbrăţişându-l.

In liniştea încă netulburată de ciripitul păsărelelor, a început să latre fierul ucigător al mitralierelor.

Cel plecat în sens invers s'a tot dus ... cei înfrăţiţi cu codrul au luat drumul infernului.

Din alte grupe unii au reuşit să se strecoare, să ajungă pe alte meleaguri, să intre prin aşezări omeneşti şi să încerce descifrarea necunoscutelor ... Dar prezenta lor era cunoscută.

Grupele paraşutate aveau nume codificate:

– Una, denumită „Jacques", avea printre componenţi pe Golea Ion,Samoilă Ion,Tănase A. şi Tolan Ion.

– Alta, numită „Carpaţi", era formată din Pop Gavrilă şi Ilie Rada fostul ofiţer dela securitatea din Oradea, ambii sub conducerea căpitanului Sabin Mare, care a murit în luptă.

Acţiunea câtorva dintre ei,care au reuşit să nu fie prinşi ,s'a mărginit pe de o parte la împrăştieri de manifeste în timpul Festivalului internaţional al Tineretului din 1953, iar pe de altă parte în transmisiuni sporadice prin radio, în străinătate. Alţii au avut aparate defecte. A fost posibil şi acest lucru.

Mircea Popovici, radio-telegrafist de profesie, originar din comuna Ţicleni jud. Gorj, a reuşit să ajungă in satul natal şi să stea ascuns la părinţi, adăpostit într'o groapă sub pat. De aici dispărea noaptea în pădurile din apropiere,de unde făcea transmisiuni în apus. Mai avea un adăpost şi la Târgul Jiu,unde mergea din când în când. Securitatea a reuşit să-l localizeze şi intr'o dimineaţă lumea din Ţicleni n'a mai putut să iasă afară din casă. Trupele de miliţie şi securitate împânziseră satul. Au fost arestate peste o sută de persoane, toate rude cu Mircea Popovici.

In luna Octombrie 1953 s'au judecat procesul paraşutiştilor,în care s'au pronunţat următoarele condamnări la moarte:

Buda Ion, student, născut în 1923 la Bonţeşti (Arad);

Corlan Aurel, născut în 1920 la Vlăduleni (Gorj);

Cosma Ion, învăţător, născut în 1922 la Apa (Satu Mare);

Dincă Gheorghe, inginer, născut în 1919 la Hunia -Cetate (Dolj);

Golea Ion, student, născut în 1922 la Bahnea (Târnava);

Iuhasz Ion, student, născut în 1933 la Pir (Satu Mare);

Pop Gavrilă, născut în 1928 la Pir (Satu Mare);

Popovici Mircea, student, născut în 1920 la Orba, arestat la Ţicleni (Gorj) ;

Samoilă Ion, născut în 1919 la Ighişul Vechi (lângă Agnita);

Tănase Alexandru, student, născut în 1915 la Băbeni (Vâlcea);

Tartler Erich, agricultor, născut în 1920 la Braşov;

Tolan Ion, lăcătuş, născut în 1925 la Maga (Arad);

Vlad Mihai, student, născut în 1925 la Dragomireşti (Maramureş);

Au mai fost condamnaţi la pedepse foarte grele toţi acei care au ştiut de prezenţa lor, precum rudele cele mai apropiate ale acestora:

Popovici Alexandru, tatăl lui Popovici Mircea, a fost condamnat la vârsta de 75 ani la 20 ani muncă silnică.

Popovici M., mama lui Mircea, a stat închisă până în 1964;

Stetin Elena, sora lui Mircea, condamnată la 25 ani muncă silnică;

Samoilă, mama şi cumnata lui Samoilă Ion, au fost condamnate la pedepse grele;

Tartler Marta şi Ani, surori din Braşov;

Tolan, mama celui paraşutat.

Mare, învăţătoare, din comuna Şomcuta, sora căpitanului Sabin Mare care a fost paraşutat şi a murit în lupte imediat după paraşutare.

Bebi Toma condamnat pentru găzduirea paraşutiştilor.

Femeile arestate în acest lot, au fost schingiuite într'un mod barbar. Unele au rămas bolnave pe restul zilelor. Au fost şi încercări de sinucideri.

Paraşutiştii fuseseră trimişi la moarte sigură.

Cei 13 condamnaţi la moarte au fost executaţi pe ziua de 31 Octombrie 1953, în Valea Piersicilor de la Jilava.

* * *

Nu peste mult, când unul neprins dintre ei a reuşit să fugă şi să ajungă în apus, în condiţiuni extraordinar de grele, şi a povestit cele întâmplate, cel care a ascultat, a dat din cap şi a spus: „Nu se poate să fi scăpat de acolo. Ai fost întors (adică a acceptat să lucreze pentru securitate şi numai în acest fel a reuşit să vină în apus).

Omului mai că nu-i venea să creadă cele auzite. Cu câte încurajări plecase, ce promisiuni i se făcuseră şi acum cu câtă neîncredere era primit. Ceva la care nici n'ar fi visat, i s'a întâmplat când pe un ton solemn a fost invitat în camera alăturată pentru a medita; „Gândeşte-te bine şi spune adevărul, pentru că de acolo nu puteai scăpa."

Alături, stupefacţie. Pe masă un ... pistol încărcat.

Era clar. Aici nu se mai bucura de nici o încredere. Şi el şi ceilalţi plecaseră după un calcul, că nu se vor mai întoarce niciodată pentru a încheia vreun cont.

Fuseseră trimişi la moarte sigură. Acum în faţa ochilor i-a apărut pânza albă de pe eşapamentul maşinii în drum spre aeroport.

SECETA

Cată femeie, către soare-apune!
Şi spune: zăreşti o geană de ploaie?
Să'nmoaee pământul
Streaşina sub ploaie, să cânte?...
Tărâna nu are apă şi plânge...
Aşa inmuiată in sânge,
Nu vrea să dea rod!
Prohod, om cânta copiilor noştri, la iarnă,
De n'om avea păpuşoi...
Innapoi am tot dat; tot ce ni se dăduse
In glumă: Inşelăciune, minciună!
Impărţeala la cooperativa din sat,
A stat!
N'au uitat cei bătrâni, că scoteau Sfânta
Si n'apucau a sfârşi rugăciunea,
Că ploaia curgea'n spume şi uda pâinea...
Acum Sfânta nu vrea... se lasă mai grea...
Si nici nu e voie...
Aprinde candela şi te roagă!
Cel De Sus s'o'ndura, după atâta pedeapsă
Să lase să iasă, pe Sfântu Ilie,
Cu carul de flăcări.
Eu mi'oi pune cuţitu în piatră,
Ca piatra să nu ne bată!
Ş'or auna clopotele la Mănăstire
A mulţumire!
Sufletul mi-e uscat, ca de iască,
Purtăm cu toţii pe faţă o mască!
Secetă'n suflet, secetă'n grâu,
Cât poţi pune frâu, lumii?
Dar, de-om apuca vremi, să se'ntoarcă
Porni-vom en toţii pe drumul furtunii
In mâini, cu baltagul lui tata!...

Ana Maria Marin

CEI TREISPREZECE "MERCENARI"

de Filon VERCA

AM citit cu multă atenţie, vol. II, din *"Morminte fără cruce"*, al D-lui Cicerone Ioniţoiu. Am întâlnit cunoscuţi, prieteni, camarazi, amintiţi cu multă fidelitate de către autor, martor şi subiect al unor suferinţe neînchipuite, care au marcat o pagină de istorie, cea mai sbuciumată, cea mai sublimă, şir al celor ce au rezistat măsurilor de exterminare, până la limita umană. Eroi cunoscuţi sau mai puţin cunoscuţi, ei aparţin de acum patrimoniului naţional, ca pietre de hotare în eternitate.

Am scris câteva rânduri, asupra primului volum, puţin măgulitoare la adresa autorului. Nu am făcut-o decât dintr'o mare grijă, pentru a apăra memoria acelora ce nu o mai puteau face ei inşişi.

Citind primele 332 pagini, mă pregăteam să redau autorului adevărata-i identitate, aceea manifestată la Canalul morţii şi în atâtea închisori comuniste, unde şi-a lăsat un nume.

Era însă prea frumos, ca această mărturisire să rămână pură, aşa cum a fost cristalizată în clipe de amară durere. Ceeace temeam mai mult o imixtiune nesănătoasă în viaţa nostră intimă, cu tot ce are ea mai nefast producătoare de stricăciune, s'a săvârşit şi în condeiul D-lui Ioniţoiu.

Iată ceeace citesc în capitolul *"Paraşutiştii"*, capitol care nu-şi justifică cu nimic prezenţa, alături de pagini atât de evocatoare. Dar să dăm cuvântul autorului: *"Au fost recrutaţi oameni de sacrificiu contra a zece mii de dolari, dintre care cinci mii a primit martirul şi restul au intrat în buzunarul samsarului"*. Si mai departe: "Acţiunea câtorva s'a mărginit la împrăştieri de manifeste, în timpul Festivalului Internaţional al Tineretului, din 1953 şi la transmisiuni prin radio în străinătate. Dar nu trebuiau trimişi oameni la moarte sigură, ci trebuia să se bată la toate porţile, să se arate acelora, ce *făcuseră greşala*, de a lăsa 120 de milioane de oameni sub o cruntă tiranie, că situaţia era disperată, mai ales în România"...

Intâmplarea face că i-am cunoscut prea bine pe aceşti "martiri", am împărţit cu ei aceeaşi grijă de soarta hărăzită poporului nostru, de Puterile aliate, în care D-l Ioniţoiu îşi pusese toată încrederea, mai mult, poate, decât în fraţii lui, încleştaţi cu comunismul, înainte ca el să fi văzut lumina zilei.

Iată ultimile cuvinte, pe care mi le-a împărtăşit Ică Tănase, inainte de a pleca: "Dacă mai putem face ceva pentru ţara noastră, apoi numai acolo o mai putem face". Avea un medalion ce-i atârna la gât, agăţat de un lănţişor metalic, uzat de transpiraţie, mai mult cenuşiu decât argintiu, aspect sărăcăcios dar strălucitor prin simbolul ce întruchipa. Il desprinde, îl sărută şi mi-l întinde. Il am şi acum ca un talisman.

Stia unde se duce, simţea parcă momentul greu al hotărîrii lui şi voia să lase o aducere aminte, imaginea care a purtat-o prin închisorile ţării, pe frontul din Răsărit, pe Oder şi mai apoi prin toate lagările Marilor aliaţi, de unde n'a voit niciodată să plece, pentrucă acolo erau mulţi, pe care el i-a îndemnat să angajeze lupta împotriva lui Antichrist. Si a rămas cu ei, cu aceşti ţărani simpli din Ardeal, care se ataşaseră de el, până ce ultimul nu a ieşit liber.

E adevarat că aceşti martiri nu aveau mari şanse de a supravieţui holocaustului, după cum nici cei ce rezistau în munţi, pentru aceeaşi cauză nu aveau, când neamul întreg fusese îngenunchiat. Ei au plecat să împărtăşească soarta cu fraţii lor, rămaşi în grea robie.

Si eu am fost paraşutat în ţară, de sigur, nu în aceleaşi împrejurări însă, cu aceeaşi intenţie curată de a împărţi soarta cu cei rămaşi acasă să îndure prăpădul. Nici eu, nici cei plecaţi ca mine, nu aveam multe şanse. Câţi n'au căzut pe stânci sau îngropaţi în troene de zăpadă şi au închis ochii, înainte de a fi putut săruta pământul ţării, câţi nu au căzut în mâinele sovietecilor şi nu şi-au mai văzut prietenii şi casa copilăriei? Si noi voiam să fim alături de fraţii noştrii, atunci când greul se abătea peste ei. Nu! nu aveam nici o şansă şi totuşi am plecat. Am căzut în mâinele *"Blocului Democratic"*, atotputernic. Am fost chinuiţi, torturaţi, atunci când componenţii *"Blocului"* sărbătoreau "victoria".

Aceste clipe de durere şi mare trăire, le-am aşternut şi eu pe hârtie, cu toată sinceritatea, să nu să piardă în negura uitării, sub forma unui jurnal din lupta de rezistenţă naţională, cu sufletul sguduit de ceeace mi s'a dat să trăesc.

"Cinci mii de dolari a primit martirul"... Iată preţul unei vieţi oferită ofrandă neamului său, la cât reduce D-l Ioniţoiu jertfa celor treisprezece *"mercenari"*.

"Acţiunea lor s'a mărginit la împărţire de manifeste"...

Iată cum a înregistrat un student de atunci, un martor din generaţia tânără "acţiunea" celor paraşutaţi. Este Constantin Aronescu Bărăgan, într'un articol din "Libertatea" dela New-York, care vorbeşte:

> In faţa Creditului Minier, am văzut tineri, în majoritatea lor francezi, cum ascultau la unul din mijlocul lor, care le vorbea limba... Unul dintre ei aproba vădit tot logosul aprins şi convingător, al tânărului radiant. Vedeţi, părea că spune, ţara toată era o închisoare. Exploatarea se vede şi din înfăţişarea celor de pe stradă. Aşa arată muncitorii în ţara voastră?... Până mai ieri aceste vitrine erau goale. acum, pentrucă aţi venit voi le-au umplut dar după plecarea voastră totul va dispare. Venirea voastra, aici, este şi un prilej de torturi pentru noi, după ce voi veţi fi părăsit ţara... Apoi le-a vorbit de sclavia comunismului, de închisori, de cruzimile regimului, de ipocrizia sovietică şi barbaria rusă. Am înţeles că ce spune el trebue să fie *mesagiul adevăratului popor român*, ce-l adresează oaspeţilor... Pentru flacăra patriotică din inima acestui tânăr, pentru cutezanţa lui de a vorbi, chiar în bârlogul fiarei, pentru frumuseţea faptei sale, l-am numit *"Ferente Pala, omul liber"*, după eroul din romanul lui Stendhal... Când a început anul şcolar, îl căutam prin cantine, pe culoare pe la Filologie, Drept, Arhitectură dar n'am mai dat de el. După frunte şi statură l-aş fi cunoscut dintr'o mie... A rămas în mintea mea, aşa cum l-am văzut în faţă la Dallas incandescent, hotărît, divin... A venit procesul celor treisprezece... din relatările ziarelor, puteam bănui că tânărul meu, Ferente Pala, ar fi fost Ion Golea... Peste 30 de ani, în lumea liberă, am dat peste o fotografie, unde l-am identificat. Era cu adevarat el, Ion Golea, unul din cei treisprezece, care s'a întors în România, ţară a legendelor, pentru a se lua de piept cu fiara, intrând astfel ei inşişi în legendă".

Au trecut 30 de ani şi tânărul nostru de atunci, nu l-a uitat. Câţi din cei ca el, azi, nu-şi aduc aminte de aceşti martiri? Imaginea lor li s'a întipărit adânc în suflete. Ei n'au murit, rămân icoane atârnate în casele sărace, alături de cele sfinţite.

Iată cum au înţeles aceşti tineri misiunea lor, în slujba unei idei de neam, dusă până la jertfă. Numai pentru D-l Ionitoiu rămân victime.

Moţa, Marin, alţi doi români, plecaţi să nu se mai întoarcă, să înfrunte fiara roşie, cu 16 ani înaintea lor, le-au marcat drumul cu propia lor cenuşă.

"Pentru cinci mii de dolari"... s'au întors acolo să înfrunte fiara, atunci când floarea tineretului zăcea sub zăvoare, "în loc să bată la porţile acelora care au comis *"greşala"*... Nu vrea să spună oare crima?

Da! cei treisprezece luptători au făcut mai mult decât toţi eminenţii emisari, care odată ajunşi în lumea liberă sau, şi-au uitat datoria sau că, găsind *"Marile Porţi"* închise, s'au retras, uitând şi jurământul făcut la plecare.

Cei treisprezece au voit să sgudue un neam întreg prin pilda lor, să-l trezească din resemnare. Să fie oare o întâmplare, că după procesul lor, rezistenţa se însufleţeşte, în munţii Făgăraşului, sub curajul lui Gavrilă, a colonelului Arsenescu şi atâţia alţii, care au ales lupta, ştiind bine că vor fi copleşiţi de număr şi vor sfârşi în martiri. Ei au ales singuri să-şi dăruiască viaţa, *n'au fost recrutaţi de nimeni*, pentru ca neamul lor să supravieţuiască. Gestul lor a generat alţi eroi, să între în rândul celor ce nu vor muri niciodată.

Procesul lor a fost un mesagiu sguduitor adresat lumii.

Nu! D-le Ioniţoiu, nu ai dreptul să te atingi de aceşti eroi, a-i trata de *recruţati* cu soldă, a-i târî în mocirlă, atunci când ştii bine că ei au murit pentru neamul lor, neamul nostru. Si-au cumpărat moartea cu dolari, sună sinistru ecou îndepărtat. Nu te cutremuri oare, când asvârli această acuzare? Sau poate, omului "politic" totul îi este permis?

Armand Calinescu a ucis fizic o generaţie, urmaşii lui ucid sufletul, după ce trupul a fost dăruit pământului românesc. O Doamne! cum se tăvălesc pe mormântul fiilor Tăi, căzuţi întru apărarea crucii, aceea, pe care Fiul Tău însuşi a fost răstignit!

Ba da! găsim şi un omagiu adresat unora din cei treisprezece, fotografia lor, aşa cum găsim pe cea a mareşalului, în vol. I, după ce a fost predat lui Bodnăraş să-l judece. Un singur lucru a uitat însă D-l Ionitoiu, ca sub fotografia lor, să adauge suma *"martirului: 5000 de dolari"*, preţul unui mercenar!

Cei ce au îngăduit imprimarea acestor blasfeme, unii chiar şi prieteni şi camarazi din cei mai buni ai lui Ică Tănase, vor avea oare conştiinţa împăcată, ştiind că el a murit pentru acelaş ideal, pe care şi ei l-au servit odată?

Acţiunea lor nu s'a mărginit în a *împărti manifeste*, ei s'au amestecat poporului şi în numele lui au vorbit tinerilor veniţi din lumea întreagă să "admire realizările socialismului". Le-au vorbit de tot ce ei nu puteau să vadă, de situaţia muncitorilor, a ţăranilor, a intelectualilor, de cei închişi, de cei torturaţi, de familiile împrăştiate, destrămate? Aceşti tineri se întorc mesagerii unui popor ce suferă oprimarea streină.

La proces, cuvintele lui Ică Tănase au străbătut cortina de fier, spre lumea liberă: "Noi suntem consecvenţi. Forţele din Vest au venit pe linia pe care eu eram când am intrat în Garda de Fier".

D-l Ionitoiu, care vorbeşte cu atâta uşurinţă, dacă ar fi auzit această cutremurătoare sfidare lansată călăului, ar fi ezitat o clipă, înainte de a pune dolarii alături de această figură de erou medieval.

Unii din aceşti martiri au plecat pe jos să ajungă în ţară. Aveau tot timpul să se răsgândească, liberi de orice constrângere. Dece au plecat totuşi, înfruntând moartea pe drum? D-l Ioniţoiu nu o va înţelege niciodată. Dânsul a fost arestat, închis, torturat. El însă nu a ales singur drumul calvarului. L-a suferit fără consimţământ prealabil. Aceşti martiri l-au ales singuri, cu seninătatea eroului pregătit de jertfă. Iată deosebirea. D-l Ioniţoiu s'a servit de aceşti *"recrutaţi"*, *biete victime*, pentru a lovi în altă parte, a lovi omul care le stă în cale. Pentrucă acest om a constituit guvernul dela Viena, primul nucleu de rezistenţă, anticomunistă, pentrucă nu a fost condamnat la Nürenberg cu legionarii lui, să fie predaţi *"Blocului Democratic"* să-i judece, pe undeva pe la Vatra Luminoasă sau pe Ferentari, pe aceşti oameni indezirabili.

Acest om este atacat din toate părţile, în combinaţii diferite, dela cei mai *ultra rezistenţi*, precursori ai *"dialogului cu ţara"*. Un punct comun îi apropie pe toţi, condiţia preliminară, a oricăror negocieri, în vederea constituirii oricărui *Consiliu Naţional*, excluderea Mişcării Legionare şi a şefului ei Horia Sima. Astfel, nu vin în contradicţie nici cu intenţiile *"celor din ţară"*.

Acum, aş pune o întrebare, D-lui Ioniţoiu, puţin indiscretă, poate, necesară totuşi istoriografului de mâine. Când a aflat D-sa de existenţa acestor dolari, care ar fi fost preţul martirului? In ţară, în momentul procesului, când presa guvernamentală, a relatat cu lux de amănunte, existenţa acestor dolari, moneda *"imperialismului american"* sau în străinătate? Dacă acceptăm prima supoziţie, atunci, în mod logic, nimic nu ne-ar împiedeca să o scoatem din categoria *"amintiri din rezistenţă"* şi să o clasăm ca un apendice la presa timpului. Din contră, dacă vestea i-a fost servită în exil, de către *"binevoitori desinteresaţi"*, atunci, un argument în plus, de a-l scoate din volum şi a-l clasa în categoria *"activitate din exil"*. Atunci i-am da un titlu mai puţin evocator de *"Progapandă"*, în vederea alegerilor în comitetele "Consiliului Naţional Român", de unde ar trebui excluşi anumiţi *"samsari"*. De remarcat un anumit nivel de langaj, pentru un profesor de istorie.

Si cum D-l Ioniţoiu nu a fost primul şi desigur, nici ultimul, a-şi potrivi haină de procuror autorizat-d-l Pantazi face şcoalămă întreb cu îngrijorare, dacă nu asistăm oare, la o reconstituire a *"Blocului Democratic*, în exil?

3 Martie 1984

Verca Filon

TACERI GRAITOARE

de N. ROSCA

"Magna est veritat et praevalebit"

Minimul ce se poate cere unui om –dacă este de onoare– e de a informa, atunci când se crede îndreptăţit să o facă, cu corectitudine, cinstit. Adică, să transmită judecăţi clare şi adevăruri semenilor săi. Si ceeace nu-i este îngăduit unui om –dacă este de onoare– este să mintă, să falşifice informaţia, să violenteze buna credinţă a cetitorilor săi. Nici chiar în polemicele cu eventualii săi inamici politici nu este permisă, în ţări civilizate, minciuna şi calomnia. Căci, chiar şi inamicii între ei, şi cu atât mai mult când stau sub acelaşi tricolor, trebue să-şi ascută şi apoi să întrebuinţeze în luptele lor dialectice, numai săbiile adevărului. Trebue să ştie pentruce sunt inamici, şi, mai ales, până unde sunt inamici. Căci s'ar putea ca în anumite zone de acţiune politică să fie nevoiţi să meargă paralel pentru atingerea aceluiaşi ţel naţional. Iar neaderărurile, calomniile, ştirile insidioase, nu pot stabili aceste frontiere, aceste zone de întrepătrundere pozitivă a tuturor forţelor unei naţiuni, mai ales când aceasta trece prin grele încercări istorice şi are nevoie de forţele tuturor fiilor ei.

Este trist când *cuvântul* se întrebuinţează numai ca săgeată înveninată îndreptată contra acelora care nu-ţi plac, sau care nu-ţi convin, din anumite motive partidistice. *Cuvântul* este cu totul altceva şi s'a creat pentru altceva. *Cuvântul* este vehicolul culturii, al ideilor nobile, al cugetărilor profunde. Cuvântul este numai ADEVAR. Il găsim la începutul tuturor lucrurilor, este cauza tuturor lucrurilor, făuritorul tuturor lucrurilor. Este acţiune pozitivă. Intre *cuvânt* şi minciună nu există convieţuire posibilă. Sunt valori antitetice. Sunt poli opuşi; cultură şi anticultură. Când *cuvântul* predomină în societatea omenească, aceasta creşte organic, se desvoltă armonios, rămâne încadrată în *legile naturale*. Când minciuna predomină, *cuvântul* se retrage jenat din aria socială, ca un melc în găoacea lui, în faţa primejdiei. Societatea, în acest caz, lâncezeşte, viaţa se deteriorează. (Este situaţia din ţările marxiste, unde minciuna este ridicată pe piedestal de suverană într'o întoarcere pe dos a tuturor valorilor omeneşti). Când *cuvântul* este vătămat de minciună însăşi libertatea omului este atinsă, căci acesta este obligat să respire o atmosferă viciată. Nu există libertate fără adevăr. Manipularea lui incorectă este uciderea libertăţii, este înlănţuirea spiritului omenesc, este intoxicarea lui. Prentrucă, chiar dacă este adevărat că o minciună, oridecâteori ar fi repetată, nu se poate transforma în adevăr, ea poate pătrunde totuşi şi rămâne ca un adevăr confuz, subiectiv, în minţile violentate ale oamenilor, cari până la urmă nu mai pot distinge adevărul de minciună. Este tactica luptei de denigrare a inamicului întrebuinţată cu precădere de către marxism-leninism.

* * *

Scriem aceste lucruri pentrucă în exilul românesc se întâmplă un fenomen asemănător al celui urmat de marxişti; afumarea adevărului cu chiştoace informative de proastă calitate. O serie de oameni, veniţi mai recent din ţară, întrebuinţează cu o uşurinţă uluitoare, cu un cinism enervant, arma minciunilor, contra celor pe care-i consideră inamici politici. Sunt oameni în care descoperim cu îngrijorare, pentrucă sunt încă tineri, serioase hernii morale, deschise în ei, desigur, de educaţia primită acolo, în aceşti ultimi şi întunecaţi ani ai istoriei noastre. Li s'au inoculat –poate fără voia lor– un mesaj genetico-politic deformat care le-a întunecat vederile, înţelegerile şi chiar ruşinea.

Unul dintre aceştia a scris acum doi-trei ani un libel pe care l-a intitulat, pompos, *puncte de reper*. Si în adevăr erau nişte puncte de reper ale interpretărilor tendenţioase, ale indecenţelor informative, adică al felului cum nu-i este îngăduit să scrie un om dacă este de onoare.

Scormonind şi el, ca atâţia alţii, în lada cu gunoaiele infor-

mative anti-legionare, singura materia intelectuală pe care au putut-o produce adversarii noștri, acest domn cu "etica responsabilității" deficientă, a etalat din nou această marfă. Este drept că marfa e veche, descompusă, rău mirositoare și respinsă depe piața decenței omenești, dar ce importanță poate avea asta? "Minte, căci ceva tot rămâne!" Nu a spus-o asta cineva foarte la modă astăzi?

Nu ne-am fi sesizat, dacă printre vechile gunoaie scoase din nou la lumina soarelui nu am fi găsit și câte ceva inedit, ca improvizație particulară a propriului autor. Improvizație informativă de aceeași calitate cași celălalt material adunat în libelul cu pricina, adică scăldată în minciună. I-am cerut, prin urmare, autorului, în numerele trecute ale acestei reviste, să justifice, sau să rectifice frauda sa informativă. Dar, iată, *omul cu reperele*, atât de guraliv în acestea, tace chitic. Si tace chitic pentrucă nu are ce spune. O minciună, cum am mai spus-o, nu se poate transforma în adevăr chiar dac'ai îmbrăca-o în straie de mătase. Iar ca să rectifice, hai să-i zicem, o eroare, o informație greșită pe care a căpătat-o, este nevoie de o oarecare doză de cinste, de onoare.

Manevra este clară, iar tactica arhi-știută. Arunci pe piață o infamie față de un om sau, în cazul nostru, față de o grupare politică. Apoi taci. Nu răspunzi la invitațiile celor lezați pentru a justifica într'o formă sau alta, afirmațiile făcute. Te ascunzi în turnul de fildeș al tăcerii și rămâi impasibil. Dar infamia ta rămâne scrisă și va constitui o sursă de informație, de acuzație, pentru alți indivizi, cu bagaje morale tot atât de profunde cași ale autorului principal. In felul acesta se crează "legenda neagră" care se tot îmbogățește pe parcursul timpului. Așa s'a creat marea majoritate a materialului informativ al *reperelor*. Un exemplu numai; afacerea cu "falsificarea de bani dela Rășinari". O minciună nerușinată, inventată de un ziarist nerușinat al timpului. (Dacă nu-i așa, unde, când și cine au fost inculpați și condamnați pentru acest fapt infamant, domnilor? Dece nu răspundeți niciodată la aceasta?) Ei bine, această minciună ordinară este citată mereu de toți dușmanii Mișcării, atât în trecut cași în prezent, atât de pigmeii comuniștilor cași de cei ai exilului.

Aceasta se urmărește și așa se va întâmpla și cu aportarea personală și genială a *omului cu reperele;* menținerea haznalelor anti-legionare la nivele mereu crescânde.

Este foarte trist pentru aceia cari consideră scrisul ca o patentă proprie, cu care poți face orișice, exprima orișice, fără pudoare și fără control etico-moral. Si cu agravantul că vrei să te plimbi și prin istorie. Istoria nu se scrie, v'am mai spus-o domnilor, cu snoave și mai puțin încă, cu minciuni grosolane. Istoria, să o știți odată, nu poate fi tratată ca pe o cocotă ieftină, așa cum au încercat să o facă mulți în trecut și încearcă destui să o facă și astăzi. Mișcarea Legionară care, vreți sau nu vreți dstră, este un crâmpeiu de istorie românească și, fără îndoială, de sboruri înalte, chiar dacă nu o puteți pricepe, nu este și nu a fost niciodată ceeace spuneți dstră că a fost. Dovadă că afirmațiile ce încercați să aduceți în susținerea tezei dstră se bazează pe falsuri, pe invenții josnice, pe neadvăruri, ce n'au nimic deaface cu un document istoric. Intră chiar în domeniul comicului osteneala ce v-o dați de a explica o realitate socio-politică, având ca bagaje numai o duzină de topice ieftine, nejustificabile, pe care le repetați până la saturație, cu o monotonie enervantă.

* * *

Dar care să fie oare originea și țelul acestor lovituri joase? In timp ce țara noastră se stinge încet, sugrumută de ghiarele marxiste, oare exilul românesc nu are alte treburi, nu-și poate găsi alte necesități etice, decât să lupte, și încă necinstit, contra Mișcării Legionare? Oare este această grupare politică cea care înlănțuește de aproape 40 de ani poporul nostru, pentru a fi atacată cu atâta virulență inconștientă? Căci nu găsim la *oamenii cu reperele* nimic asemănător îndreptat împotriva cutropitorilor țării. Nicium rând vehement nu este dirijat contra comunismului ce suge vlaga poporului român.

Pentru noi explicația este clară. Stim de care picior șchioapătă nouii *reformatori* ai politicei românești din exil. Dar, iată pe unde ne vine și confirmația. In revista "Limite" din Feb. 1983, într'un interview luat dlor Paul Goma și Virgil Tănase, cu ocazia afacerii agentului trimis din țară pentru lichidarea dlor și care a rămas în Occident, iată ce se declară; agenții din țară, prin intermediul *oamenilor lor din refugiu*, sau al celor ce cu *ingeniositate copilărească* le face jocurile, au misiunea de a întreține în lumea refugiului românesc o agitație continuă anti-legionară.

Este clar, nu? Iată adevărul atacurilor furibunde ce ni le îndreaptă cei din țară și cei din exil. Rămâne numai să ne întrebăm; în ce categorie, dintre cele două specificate mai sus de agentul român și subliniate de noi, se încadrează *omul cu reperele?* Viitorul ne va desvălui și această enigmă.

Nicolae ROSCA

VERSURI

SUMANELE NEGRE

Schimbai plumbi, schimbai prăse
schimbai flintă și hanger
pe steaua peșterii mele
care-a coborât din cer!

Schimbai clinchetul de arme
pe silnică pusnicie,
c'am zis, pentru Tine Doamne
să mă las de haiducie...

să schimb brațe de haiduci
pe brațele Sfintei Cruci...
tot în post și rugăciune

să mă sting așa încet
cu viață de'ngropăciune
ca negrul anacoret...

și să mă trezesc în zori
la cei de prin închisori.

CA IOV

Astăzi când munții își pun
Un diafan văl de ceață,
Își ingroapă crestele'n nori
De rușine!
Ne întrezărind nici un "mâine"...
Când cascadele răstoarnă
Torente de pietre
Si țurțuri de ghiață
Care pătrund în minte și suflet,
Imbracă trupul în minciună și ură;
Astăzi când generația'n viață
Se dă la o parte
Sau cere pomană o pâine...
Azi Doamne vreau să te-ascult,
Ca-n vremi de demult să Te-aud
Să mă'nveți să mă lupt!
N'am decât un singur dușman
Satan!
Ai innarmat Aleșii cu jucării
Si-au biruit/
Pe cel pe care l'ai iubit
L-ai încercat!
Ca Iov pe un mușuroi de gunoi
Cu suflet și trupul zdrobit
Ca el vreau să inving cu un, gând.
"Domnul a dat, Domnul a luat...

Ana Maria Marin

RELATIILE ROMANO-RUSE
DIN 1917 PANA IN 1933
XV

"In calitatea mea de gazetar, am asistat de la 1916, la atâtea schimbări de guverne; nici unul însă nu a luat conducerea țării într'o atmosferă de încredere totală ca guvernul Iuliu Maniu în Noembrie 1928. Opoziția era insignifiantă; partidul liberal isbutise să aiba doar 7 deputați, cam tot atâția partidul poporului, 5 deputați naționaliști-democrați (N. Iorga), 3 cuziști, 5 din grupul drului N. Lupu care formase un partid țărănist, 5 socialiști-democrați". P. Șeicaru, Istoria Partidelor, II, pag. 62.

Și doar alegerile fuseseră curate, alegeri libere, cum nu se pomeniseră niciodată în Țara românească. Ținerea departe de putere a partidului național țărănesc timp de mai bine de 8 ani, din cauza lui Ionel Brătianu și a prințului Barbu Știrbey, făcuseră ca toată Țara să-și îndrepte privirile pline de speranțe spre partidul lui Iuliu Maniu și a lui Ion Mihalache. După moartea lui Ionel Brătianu s'a crezut la început că Regența va urma vechiul cântec: cad de la putere liberalii și vin în locul lor, tot liberalii. De altfel arcul era prea întins ca să mai poată dura politica lui Ionel Bratianu. Țara întreagă și în special țărănimea arăta că se mersese prea departe, mult prea departe si că marea schimbare trebuia să se producă. Partidul național țărănesc, mulțumită unei propagande abile, se identifica cu aspirațiile mulțimii. Și partidul lui Iuliu Maniu și al lui Ion Mihalache, devenise amenințător. Pe când în vechiul regat rezultatele propagandei national țărăniste nu era de proporții ca să îngrijoreze guvernul, în regiunile transilvane situația devenise gravă. Național țărăniștii se organizaseră în formații casi paramilitare, în așa zisele "roate de voinici" care erau niște formații fasciste pe care Iuliu Maniu le aprobase cu greu. Creația acestor formații paramilitare, dovedea că răbdarea proverbială a lui Iuliu Maniu, ajunsese la os și că era hotărît să treacă la acțiune dacă liberalii nu înțeleg să se retragă de la guvern. Marea adunare de la Alba Iulia, la începutul toamnei 1928, a avut caracterul unui ultimatum adresat Regenței. Și Regența a fost obligată să se închine. Când Regența a încredințat lui Iuliu Maniu formarea guvernului, se înclina în fața celui mai puternic curent de opinie ce a existat între 1918 și 1928" - P. Seicaru, op. cit. pag. 56.

Venirea la putere a național țărăniștilor în 1928, a făcut ca de la un capăt la altul al Țării să fluture un vânt de mari speranțe. Dar aceste speranțe s'au prăbușit mai repede decât ar fi putut cineva să bănuiască. Peste trei ani abia, mitul național țărănesc, s'a prăbușit și nu mai rămăsese decât scrum. Care au fost cauzele? Mai multe. Unele de care marele vinovat era partidul liberal, care domnise ca un pașă fără să dea nimănui nici o socoteală și în al doilea rând marele vinovat a fost marea criză financiară internațională și în al treilea rând, vinile trebuiesc căutate în propriul partid național țărănesc.

Liberalii făcuseră marea împropietărire a țăranilor fără să se gândească la nimic altceva decât la lovitura care o dădeau partidului moșierilor conservatori, fără să se gândească la exemplele pe care trebuiau să le tragă din împroprietărirea pe care o făcuse Cuza Voda, pe urmă la micile împroprietăriri pe care le făcuseră ei, și în special la împroprietărirea din Dobrogea, ca urmare a războiului independenței. In Dobrogea se dăduse pământ celor care luasera parte la războiu, pământ și atâta tot. Liberalii nu s'au mai gandit că țăranul adus în Dobrogea, avea nevoie și de alte lucruri: plug, boi și în primul rând, casă. Țăranii aceia, toți tineri, s'au descurcat cum au putut dar, experiența făcută la 1878, făcută în mare în 1920, s'a dovedit nefastă. Atunci, țăranul și-a primit lotul lui de pământ, dar încolo, nimic. Erau sate întregi în care nu se găsea nici un tractor fără să ne mai gândim și la celelalte unelte de lucru. In 1921, sub guvernul generalului Averescu, a fost votată o lege numită a motoculturii, lege care acorda unele înlesniri și avantaje în importul tractoarelor. S'au încheiat contractele cu firme din străinătate, dar căzând guvernul Averescu și revenind la putere liberalii, contractele au fost abrogate. Nu mai vorbesc că s'a făcut în primul rând o pierdere, Statul trebuind să plătească despăgubiri de o sută de milioane de lei străinătății, dar pierderea cea mai mare consista în faptul ca Țara a rămas fără tractoare, deci în Tară n'a intract nici un tractor. Cine e vinovatul care a abrogat contractele făcute de Averescu? Marele vinovat este cel care a venit cu prin noi însine, adică Vintilă Brătianu.

Legea motoculturii din 1921, dăduse naștere unui curent printre proprietarii de pământ care aveau loturi mai mari de 100 de hectare, doritori să-și înzestreze gospodăriile cu tractoare. Erau 12.200 de proprietari în aceasta situație și s'ar fi importat 12.200 de tractoare. România ar fi avut 12.200 de tractoare și n'a avut nici unul cum s'a ajuns cu abrogarea celui cu prin noi înșine. Și acest lucru s'ar fi putut face cu ușurință având în vedere că Țara exportatoare –Germania–, era dispusă să ne dea aceste tractoare acordându-ne termene lungi de plată și se obliga în acelaș timp să ne importe produse agricole-grâu-, în condiții deasemeni avantajoase. Și pierderile au fost mai mari, mult mai mari. Noi, conduși de principiul prin noi înșine, ocoleam să cumpărăm de la Germani pentru a nu face neplăceri aliaților firesti care ne-au împiedecat să facem contracte cu Germanii de vindere a grâului, și care când a venit marea criză, ne-au lăsat să ne descurcăm cum vom ști iar ei în schimb, cumpărau grâu din dumpingul sovietic.

Noi n'am avut o politică agrară. E ușor de înțeles cum nu au avut această politică agrară liberalii, ei, erau membrii unui partid al micei burghezii, dar e greu de înțeles cum această lipsă o găsim si la un partid, care, după nume era partidul țărănimii. Dar cel care avea un cuvânt greu de spus, nu era Ion Mihalache, cum s'ar crede, ci Virgil Madgearu. Madgearu era fiu de negustor din tată în fiu și fiind doctor în științele economice din Germania, profesor la Academia Comercială, dar acest mare doctor, nu avea decât o cultură teoretică și nici deloc practică. Cel care cunoștea în mod practic toate nevoile agricultorului, Ion Mihalache, prin unirea partidului său cu cel național al lui Maniu, își pierduse toată puterea în partid. El era un simplu absolvent al școalei normale din Câmpulung și în fața lui Virgil Madgearu, doctor în științele economice din Germania, devenise timid și cedase pasul în fața stiinței teoretice a lui Madgearu. In afară de asta, Virgil Madgearu era cel care contribuise cel mai mult la unirea partidului țărănesc cu cel național al lui Iuliu Maniu și își câștigase un ascendent în fața lui Maniu. "Virgil Madgearu, de acord cu Iuliu Maniu, *a pus accentul pe echiparea industrială a țării, cu sacrificarea agriculturi"*. - P. Șeicaru, op. cit. pag. 65. Incăodată, noi am înteles să facă acest lucru Brătenii, care de la 1866 până în 1918, sprijinisera o burghezie în formație, dar era de neînțeles să găsim acelaș lucru în partidul național țărănesc, care în afară de toate, îl avea pe Ion Mihalache printre membrii ei.

Agricultura avea nevoie de credite, avea nevoie de un credit ieftin. E ușor de înteles cum țăranul n'a găsit credit la liberali și nici la conservatori, primii pentrucă erau mulțumiți că erau lăsați în pace de țarani care nu erau membri ai partidului și de conservatori care erau convinși că fac totul dacă dădeau la nevoie o baniță de porumb, pe datorie, țăranului, în timpul iernii. Și acuma timpurile se schimbaseră, țăranul devenise proprietar, avea o mică proprietate și această proprietate, avea nevoie de credit, de credite lungi. Dar toate băncile erau în mâinile liberalilor, Banca era o citadelă liberală.

Banca Națională era instituția regulatoare a creditului, fortăreața partidului liberal, care susținea politica de industrializare a Țării. Dar în 1928, odată cu venirea la putere a lui Maniu, lucrurile ar fi trebuit să se schimbe. Și Iuliu Maniu, în atmosfera de unanimă ostilitate față de partidul liberal, avea toată autoritatea de a efectua o reformă a Băncii Naționale, în sensul de a o obliga să țină seama de realitatea economiei agrare de care era legată existenta a 78 % din populația Țării. Și totuși, Maniu nu a făcut nimic în acest sens. Dacă ar fi făcut-o, "nu ar fi întâmpinat nici o rezistență, iar loviturile piezișe ale camarilei nu mai erau posibile: Barbu Știrbey era o simplă persoană particulară, iar regina Maria o figura decorativă a familiei regale. Intre 1928 și 1930, nu a existat nici o camarilă. Și totuși problema Băncii Naționale nu s'a pus. Nouii directori erau național-țărăniști: Costin Stoicescu, reprezentantul lui Virgil Madgearu, avea cuvânt precumpănitor în Consiliul Bancii Naționale. Din primele luni s'a văzut clar că revoluția legală a țărănismului dispăruse pe nesimțite. Virgil Madgearu luase comanda economică a guvernării național-țărăniste. In noul partid, C. Stere nu mai deținea puterea pe care o avusese în vechiul partid țărănist". - P. Seicaru, op. cit., pag. 66. Iar Ion Mihalache devenise o figură ștearsă în fața lui Virgil Madgearu.

Și național țărăniștii fuseseră opt ani în neagra opoziție. Partidul național țărănist în tot acest timp suferise și oamenii sunt oameni, iar foamea milenară de care vorbise Octavian Goga, își spunea și ea cuvântul. Natural, au început să se facă nereguli și încă nereguli mari. Și partidul liberal care nu era obișnuit cu opoziția, stătea la pândă. Și le era foarte ușor liberalilor să descopere neregulile comise de național țărăniști. In toată administrația Statului, înalții funcționari erau devorați liberalilor. Orice decizie luată de un ministru, subsecretar de Stat sau secretar general, era cunoscută imediat de liberali care pândeau totul ca niște zăvozi Primul atac liberal s'a dat pe chestiunea zisei "afaceri a bornelor". Atacul dat contra țărăniștilor, de astă dată, era fals. Ion Mihalache a anchetat personal acest caz și s'a dovedit reaua credință a acuzatorilor. Dar asta nu înseamnă că și în celelalte cazuri, s'a petrecut la fel. "Era necesară o prefacere a aparatului nostru administrativ; Serviciile noastre de Stat erau rutinare, zăboveau să soluționeze chiar unele afaceri urgente. Statul devenise mult mai complex; între vechea noastră organizare administrativă și nevoile noului Stat trebuia să se creieze o corespondență de ritm, de capacitate tehnică. Guvernul național-țărănist își luase această grea sarcină. S'au numit comisiuni ai căror membri erau, evident, plătiți. Partidul liberal stătea la pândă, calcula costul, identifica persoanele; atacul a început prin publicarea unei liste în "Universul" a celor care cumulau 7-8 comisiuni cu retribuții disproporționate. In fruntea listei era Romulus Boilă (căsătorit cu o nepoată, a lui Iuliu Maniu, sora lui Ionel Pop). S'au publicat sumele ce le încasa fiecare și s'a scos în evidență lipsa de randament a acestor experți ai înoirii serviciilor administrative, scump plătiți. Din nefericire, campania era întemeiată, nepotismul devenise o plagă partidului". - P. Seicaru, op. cit. pag. 72.

Al doilea caz care a produs sgomot, a fost al inginerului Vidrighin

Acesta era directorul uzinei de apă din Timişoara şi de la apă, a fost promovat director al căilor ferate. Şi încă cu un salariu de pomină. Inginerul Vidrighin era numit director al căilor ferate cu un salariu de 3 milioane de lei pe an şi aceata în timp ce salariul unui inginer pe acele timpuri, era de 360.000 lei pevan. Contractul, când graţie presei liberale, a fost cunoscut, a produs la început stupoare iar după aceia indignare generală. Un poznaş a pus în circulaţie următoarea epigramă: "De astăzi n'am să mai beau vin/Nu doar că vinul îmi strică/Dar am văzut la Vidrighin/Că apa te ridică".

Afacerile care au făcut sgomot în timpul naţional ţăraniştilor sunt multe dar cea mai mare care a făcut cel mai mare sgomot, de data aceasta internaţional, a fost afacerea Skoda. Pentru a se înarma, guvernul a făcut apel la uzinile cehoslovace, Skoda. Bineînţeles în această afacere s'a vorbit de zisul comision care se obişnuia să se plătească în acest gen de afaceri. Comisionul acesta mergea în bună parte în casa partidului de la putere şi în mai mică parte, în buzunarele unor membri ai acestor partide. Afacerea fusese făcută, dar scandalul a isbucnit când doctorul Lupu, renumitul demagog, a descoperit că se făcuse contractul şi pentru unele accesorii care puteau fi fabricate în Ţară, la uzinele Resiţa, in timp ce lucrătorii acestei fabrici o duceau greu din cauza lipsei de lucru. Şi anume, se acuzau cei care făcuseră contractul, pentrucă nu prevăzuseră fabricarea unor accesorii –afetele tunurilor–, la uzina Resiţa care nu avea de lucru şi se făcuse contractul la Skoda, pentru ca cifra să fie mai mare, deci şi comisionul primit să fie mai mare. S'a ordonat o anchetă la reprezentantul fabricei Skoda, Seletski, şi s'a pus sigiliile pe casa de bani, dar acest reprezentant al fabricei, a rupt sigiliile, din... nebăgare de seamă, susţinea el. Scuza nu a mers şi astfel a isbucnit marele scandal Skoda, care a avut şi victime nevinovate: generalul Sică Popescu s'a sinucis.

Cehoslovacul Seletski a fost condamnat la 5 ani de închisoare pentru ruperea sigiliilor şi s'a ordonat o anchetă parlamentară. Din desbaterile procesului a reeşit că Romulus Boilă a obţinut un împrumut de 64.000.000 la Banca Zbroiofka a uzinelor Skoda, imediat după semnarea contractului cu uzinile Skoda. La această anchetă parlamentară, o figură principală a fost tocmai Romulus Boilă. Cel care a fost numit preşedintele comisiei parlamentare, a fost Grigore Iunian care tocmai părăsise partidul naţional ţărănesc. Din această comisie a făcut parte şi gazetarul Pamfil Şeicaru care ne redă savuroase date despre acest proces:

"Apărarea pe care încercau să o facă Eduard Mirto, Armand Călinescu şi Mihail Ghelmegeanu era cu atât mai grea cu cât clientul lor, Romulus Boilă, îşi complica poziţia prin răspunsurile naive pe care le da oferind continu o ţintă observaţiilor sarcastice ale lui Grigore Iunian. Un exemplu: Romulus Boilă justifica cele 64 de milioane ridicate de la Banca Zbroiofka, a Uzinelor Skoda, ca un împrumut pentru punerea în valoare a unor mine de aur aparţinand familiei Maniu. Hărţuit necontenit de întrebările lui Grigore Iunian, el da răspunsuri aşa de anapoda încât te întrebai uimit cum a putut fi avocat un om a cărei inteligenţă era aşa de nevoiaşă. Intr'adevăr, făcea milă văzându-l strâns în cleştele logicei lui Gr. Iunian; se crampona în acel răspuns, care venea ca un leit motiv: "nu mă declar", repetat de peste o sută de ori. Zadarnic îi sărea în apărare mai ales Armand Călinescu, cu inteligenţa lui sprintenă, folosind sofismele ca un presdigitator, Romulus Boila, încolţit de întrebările lui Iunian respingea diversiunea care ar fi putut să-l salveze şi se încăpăţâna să repete neroada lui replică. Am încercat şi eu, cu cele mai miloase intenţii, să-i svârl o punte de salvare, întrebându-l, ceiace era perfect logic, dacă a făcut acel împrumut pentru a pune în valoare mina de aur; cât de mari au fost investiţiile? Incântat de întrebare, Romulus Boilă a scos un carnet, şi după ce a cercetat nişte cifre, a răspuns: 475.000 lei. Era clar că suma reprezenta o parte foarte mică din mărimea împrumutului. Intrebarea a venit normală: restul cum l-aţi folosit? Aşteptam să spuna: cumpărând maşini în vederea raţionalizării extragerii minereului. Dar cu o candoare care dezarma pe cel mai înverşunat adversar, a dat acest răspuns "l-am învestit într'o găinărie". Nefericitul traducea din ungureşte ceiace noi numim crescătorie de găini, fără să-şi dea seama de sensul pejorativ pe care îl are cuvântul găinăirie în româneşte. Grigore Iunian a sărit: "tocmai de găinărie este vorba". Incântat, Romulus Boilă a dat ample explicaţii asupra "gainăriei", indicând numărul şi speţa găinilor, sistemul clocitoarelor. Scena era grotească, membrii comisiunei abia îşi stăpâmeaau răsul. Când Eduard Mirto a vrut să-l întrerupă spre a pune capăt acelei scene de un comic unic, Romulus Boilă i-a răspuns răstit: "mă rog onorata Comisiune vrea să fie informată, cu ce drept mă împiedici?"

Dispăruse afacerea Skoda, se uitase chestia comisionului, rămăsese doar spectacolul imensei prostii a bietului Boilă..." - P. Şeicaru, op. cit. pag. 228 - 229.

Procesul Skoda care a pus într'o grea situaţie partidul naţional ţărănesc şi chiar pe Iuliu Maniu, s'a terminat prin intervenţia ministrului plenipotentiar cehoslovac Şeba. S'a căzut la o tranzacţie, directorul general al uzinelor Skoda, Fiala, a venit la Bucureşti şi-pentruca Statul român să fie despăgubit, s'au mai adăugat la contractul făcut câteva baterii. Ministrul cehoslovac de la Bucureşti, a convins pe doctorul Lupa că continuarea agitaţiei pe chestia Skoda, deserveşte... cauza democraţiei!!! Acest proces şi continuarea anchetei parlamentare, serveşte Uzinele Krupp, făcându-se zgomot pe chestia comisionului. Şi intr'o bună zi, peste afacerea Skoda, s'a întins muşamaua democrată.

Iuliu Maniu era om cinstit şi în faţa acestei cinste, se închină toată lumea. Vina acestui om este doar că a avut mulţi nepoţi asupra cărora plana foamea milenara a lui Octavian Goga. Constantin Tănase, celebrul actor, a cântat pe scena teatrului "Cărăbuş", următorul cuplet:

"Vin şi Hunii,
"Vin şi Gotii,
"Vine Maniu cu nepoţii".

* * *

O mare greşală, probabil cea mai mare greşală a lui Iuliu Maniu, a fost aducerea prinţului Carol din exil, şi urcarea lui pe tron. Propriu zis nu Iuliu Maniu l-a adus în Ţară şi l-a urcat pe tron, ci slăbiciunea lui i-a permis lui Carol să profite de imprejurarile favorabile creiate de Iuliu Maniu. După alungarea Brătenilor de la putere şi întărirea naţional ţărăniştilor şi instalarea în Regenţă a omului lui Iuliu Maniu, Sărăţeanu, Iuliu Maniu nu mai avea nici un motiv ca să lucreze pentru venirea lui Carol pe tron. Dealtfel, Iuliu Maniu nu avea nici o simpatie pentru zănatecul prinţ şi dacă a avut motive ca să lucreze în acest sens, atâta timp cât a trăit Ionel Brătianu, aceste motive dispăruseră total după instalarea Regenţei şi aducerea lui Iuliu Maniu la putere, tocmai de această Regenţă. Şi totuşi, Iuliu Maniu se agita pe această temă alături de alţii care aveau motive să dorească venirea lui Carol.

In cursul anului 1927, diverse persoane au început să ia contact cu prinţul Carol, citâm printre ele pe Mihail Manoilescu, figura cea mai importantă, care a avut chiar din cauza aceasta şi neplăcerile unui proces. Dar printre aceste persoane, trebuie citat şi Iuliu Maniu care avea legătura lui cu prinţul Carol, prin omul partidului ţărănesc, Leucuţa. In Iulie 1928, deci înainte de a veni la putere partidul naţional ţărănesc, o întrevedere-aceasta cu încuviinţarea lui Iuliu Maniu-, cu prinţul Carol, a avut-o secretarul general al partidului naţional ţărănesc, Virgil Madgearu. Pamfil Şeicaru afirmă că această întrevedere a avut loc cu încuviinţarea lui Iuliu Maniu, dar noi suntem înclinaţi să spunem că Iuliu Maniu l-a trimis special pe Virgil Madgearu la Carol. Acest lucru se petrecea în vara lui 1928, deci în momentul când Iuliu Maniu dădea asaltul puterii cu disperare şi făcuse chiar apel şi la "roatele de voinici", deci suntem înclinaţi să credem, că se gândise şi la ajutorul eventualului pretendent la tron. Pamfil Şeicaru ne spune că în orice caz Iuliu Maniu nu şi-a luat nici un angajament faţă de pretendent dar ce Virgil Madgearu, ca trimis al lui Maniu îi cerea zănatecului print, în numele lui Iuliu Maniu, era ca anularea actului de la 4 Ianuarie 1926, să fie condiţionată de ruperea legăturilor printului, cu Nemţaica, Elena Lupescu. După îndeplinirea visului de aur al naţional ţărăniştilor-venirea lor la putere-, legăturile lui Iuliu Maniu cu prinţul zănatec prin Leucuţa, au continuat, dar interesul din partea lui Iuliu Maniu, nu mai era acelaş. Dar creştea acuma asaltul tronului din partea lui Carol şi al oamenilor lui şi Iuliu Maniu apare ca un om desinteresat total. Pe Iuliu Maniu nu-l mai interesa ce face Carol cu partizanii lui de moment ce visul lui-cucerirea puterii-, se îndeplinise. Şi aceasta e marea lui vină. Ştia precis că prinţul îşi avea acum printre partizanii lui şi pe cei doi comandanţi ai regimentelor din Capitala-Paul Teodorescu şi Gavrilă Marinescu-, şi nu lua nici o măsură şi aceasta era deajuns pentru o lovitură de Stat. Pe cei doi comandanţi de regimente din Bucureşti, lui Iuliu Maniu îi era foarte uşor să-i facă inofensivi: printr'un simplu ordin cei doi erau mutaţi în nişte garnizoane de la marginea Ţării. Şi n'a făcut-o. Scuza că Maniu era sigur că nebunul nu va face nimic pentrucă era fricos, nu era deajuns pentru un şef de guvern.

Când avionul a aterizat undeva în Transilvania, s'a comunicat imediat ştirea la Bucureşti dar ministrul de interne, n'a fost informat decât cu puţine minute înainte ca avionul să aterizeze în Bucuresti iar ministrul de interne, Vaida Voevod, a dat ordin generalului Eracle Nicoleanu ca să-l aresteze de prinţ. A dat ordin dar iată că ordinul minstrului de interne nu a fost executat şi de la aeroport prinţul Carol s'a putut duce la Cotroceni unde îl aştepta prinţul Nicolae. "Vestea întoarcerii prinţului Carol, anunţată prin ediţii speciale, a provocat un freamăt de simpatie, mai mult ca expresie a nemulţumirilor contra guvernului naţional ţărănist care dezamăgise pe toată lumea. Studenţii, în mare majoritate simpatizanţi ai Mişcării legionare, au pornit cântând, cu muzica militară în frunte, spre palatul Cotroceni. Intre tinerii manifestanţi se găsea şi profesorul de Teologie, Nichfor Crainic, precum şi alti profesori universitari. Acest vibrant entuziasm a pus guvernul în mare încurcătură". - P. Seicaru, op. cit. pag. 160 -161. Guvernul era pus în mare încurcătură, ne spune Pamfil Şeicaru, mai ales când e vorba de Iuliu Maniu ce nu era omul hotărîrilor repezi. Şi au urmat trei zile de anevoioase negocieri. Evident lupta era pierdută pentru Maniu, Carol avea armata Bucureştiului la ordinul lui prin cei doi comandanţi de regimente. Şi totuşi puterea, adevărata putere era în mâinile lui Maniu care avea de partea lui Parlamentul; mai mult de două treimi dintre deputaţi erau naţional ţărănişti. Maniu putea să convoace Parlamentul şi să hotarască în numele guvernului, expulzarea prinţului nebun. Fără îndoială că prinţul putea să-i aresteze pe parlamentari, să-i bage la închisoare şi chiar să-i condamne, dar întoarcerea prinţului nebun în acest caz, ar fi fost însoţită de vărsări de sânge şi întoarcerea n'ar mai fi fost o întoarcere victorioasă de veni, vidi, vici. Căci "restauraţia" lui Carol al II-lea, a fost considerată din acest punct de vedere, o victorie deplină: s'a întors, poporul l-a primit cu urale şi Parlamentul, în marea lui majoritate, a votat, tot cu urale, "restauraţia".

Care a fost purtarea lui Iuliu Maniu, în acest grav caz? A fost pur şi simplu, donquihotescă. Carol al II-lea a aterizat în Bucureşti pe ziua de 6 de Iunie 1930. Şi Maniu demisionează la 7 Iunie şi în locul lui este numit tot un naţional ţărănist- G.G. Mironescu-, şi pe ziua de 13 Iunie 1930, Iuliu Maniu revine în fruntea guvernului, victorios!!! Ce a vrut Iuliu Maniu să dovedească prin această demisie şi revenire? Acest act donquihotesc a mai fost odată repetat, tot în momente grele, ne-o spune Nicolae Penescu, secretarul general al partidului Naţional ţărănesc. "Dar pentru ce la rândul lui Maniu nu a acceptat să formeze guvernul când Regele (Mihai), i-a propus, imediat după arestarea lui Antonescu? Foarte probabil că Maniu nu vedea această capitulare cu toate că era inevitabilă: dar acesta era un risc pe care Maniu nu-l voia. Cu toate acestea el era singurul om care ar fi putut în aceste momente, să obţină cele mai bune condiţuni din partea Aliaţilor (?). Chiar prietenii lui cei mai apropiaţi recunoşteau că aceasta nu era prima dată când Maniu evita să îşi ia asupra lui riscul când numai el singur putea să schimbe cursul evenimentelor.

Astfel la 8 Iunie 1930 el ar fi putut, şi el singur, pentrucă el era primministru să împiedice pe fostul prinţ moştenitor să facă lovitura de Stat şi să răstoarne pe fiul lui, Mihai, pe atunci moştenitor, şi Regenţa. In momentul venirii clandestine a lui Carol care lucuia la Paris, după ce fugise din Ţară, în 1926, Maniu demisiona şi a fost înlocuit pentru câteva zile cu Mironescu, care a asitat la zisa restauraţie. După ceremonia jurământului pe care noul Rege l-a depus în faţa Parlamentului, Mironescu demisiona şi Maniu fu însarcinat cu prezidarea guvernului. In acest mod, el îşi închipuia că a scăpat de responsabilitatea zisei "restauraţii". Dar marele pierzător în acest eveniment a fost România". Nicolas Penesco, La Roumanie de la Democratie au Totalitarisme, 1938-1948, pag. 63-64.

Incăodată, ce a voit Iuliu Maniu să dovedească prin această subtilă (?) joacă cu puterea? Credea el că se spală pe mâini ca Pilat din Pont, şi că scapă de răspundere, teribila răspundere că a adus pe tronul României pe un nebun? In orice caz el asuma prin acest joc puterea iar răspunderea era aruncată pe umerii debili ai lui G.G. Mirinescu care a rămas la putere numai şase zile (7 Iunie - 13 Iunie 1930). Partizanul lui, secretarul general al partidului naţional tărănesc, o spune neted că marele pierzător din acest joc, a fost biata Românie. Şi aceslaş lucru s'a întâmplat în celălalt caz: Maniu refuza să fie şeful guvernului în seara de 23 August 1944 şi doar el fusese autorul capitulării. Nu vroia ca să apară ca autor al acelei capitulări din Istoria poporului român, şi voia-ca şi în Iunie 1930-, să apară după câteva zile în fruntea guvernului ca un adevărat salvator al Patriei? Calculul de aceasta dată, a dat greş. Si a dat greş pentrucă el nu cunoştea pe Ruşi care erau adevăraţii câştigători în acest imens joc de şah. Din nefericire Maniu nu a mai devenit şef al guvernului şi a mers direct la închisoare din care nu mai avea să iasă niciodată.

* * *

Prin Virgil Madgearu, Iuliu Maniu îi spusese lui Carol că dacă vrea să vină pe tronul României, trebuie să renunţe la Nemţoaica Elena Lupescu. In discuţiile de la 8 Iunie, scurte desigur, pentrucă Carol nu mai avea timp de discuţii, Maniu îi propusese lui Carol un loc în Regenţă, adică să devină Regentul lui Mihai Viteza şi Carol a refuzat: ştia că poate să refuze pentrucă de partea îi avea pe cei doi comandanţi ai regimentelor din Capitală. La 8 Iunie, Carol refuza să discute condiţiile puse de Maniu sau de oricine altul, dar bietul Maniu, a crezut totuşi că proaspătul Rege îşi aducea aminte de promisiunea-pe care e drept nu o făcuse-, lui Virgil Madgearu cu ocazia întrevederii de la Paris, adică să n-o mai aducă pe Nemţoaică la Bucureşti. Şi a început guvernarea lui Iuliu Maniu. Nemţoaica Elena Lupescu era la Paris şi Maniu credea că nebunul respecta această conditie ce i-o pusese Madgearu: "Alteţa Voastră va trebui să vină singur şi această doamnă să nu se mai întoarcă în ţară". Şi iată că Nemţoaica apare la Bucureşti. Nu cu învoirea lui Carol, căci el se gândea că nu e încă momentul ca să-şi aducă ţâitoarea regală lângă el, cu un paşaport fals, paşaportul unei verişoare a Nemţoaicei, tot Nemţoaică desigur. Carol ar fi vrut în orice caz să nu se ştie deocamdată de prezenţa Nemţoaicei la Bucureşti, dar Nemţoaica voia publicitate şi aşa s'a aflat foarte repede. Efectul acestei publicităţi nu a întârziat să se producă. Pe ziua de 10 Octombrie 1930, Iuliu Maniu demisionează şi noul guvern s'a format tot sub preşidentia lui G.G. Mironescu. Fără îndoiala că acest gest a fost frumos dar mai frumos ar fi fost dacă ar fi fost complet: naţional ţărăniştii să se retragă de la putere. Dar aceasta nu se putea. De ce? Eu cred că tocmai Maniu a fost acela care a dat această reţetă. Credea oare că îi va face greutăţi numai lui Carol şi va feri partidul naţional ţăranese de neagra opoziţie? Credea oare că e atât de iubit de toată Ţara şi aceasta îşi va manifesta dezaprobarea faţă de Carol? Şi aceata e foarte probabil. Dar Ţara avea alte griji în acele momente. De fapt Ţara nu cunoştea nimic din ce se întâmpla, nu ştia că Nemţoaica a intrat în Ţară, deoarece presa partidului naţional ţărănesc, ramasese mută. Se pune întrebarea, de ce? Ca să nu-l indispună pe nebun şi să trimită la plimbare pe naţional ţărănişti? Cine a făcut acest calcul, înseamnă că a greşit. In acest moment Carol nu avea cu cine să schimbe pe naţional ţărănişti. Celălalt mare partid, liberal, era contra lui Carol, Vintilă Brătianu era înca în viaţă, şi nu se gândea încă la putere iar celelalte partide erau o adevărată pleavă. In acel moment partidul naţional ţărănesc ar fi putut cu succes deplin, să-i pună zăbala lui Carol. Dar nu a fost nimic, absolut nimic. S'a retras Maniu fără zgomot şi Carol a fost mulţumit. Aceasta înseamnă că Maniu nu avea cap politic. Figura lui de stil, cunoscută mai apoi de toată lumea, era simplă: retragerea la Bădăcin şi acolo aştepta să fie rechemat de toată Ţara românească. Când nu-l chema nimeni, el revenea totuşi, închipuindu-şi că l-a chemat Ţara românească toată sau, cum spunea el, tot natul.

Şi partidul naţional ţărănesc a rămas mai departe la putere sub preşidenţia lui G.G. Mironescu. Naţional ţătănîştii erau mulţumiţi cu această situaţie dar omul ostracizat, Iuliu Maniu, îl nelinişte totuşi pe Carol. Dar Carol îşi dădea seama că partidul naţional tărănesc nu este unit în jurul lui Maniu şi că pe toţi naţional ţărăniştii îi interesează în primul rând puterea şi numai în al doilea rând, şeful. Şi-a dat seama că poate chiar să-i îndepărteze de la putere şi în acest caz pe naţional ţărănişti îi va durea dar nu vor protesta. Şi a trecut la fapte. Normal, naţional ţărăniştilor, care fuseseră chemaţi la putere în Decembrie 1928, li se împlinea mandatul în Decembrie 1932 dar Carol a scurtat acest mandat şi i-a trimis la plimbare în Aprilie 1931. Lucrul i-a mers uşor lui Carol, mai uşor chiar decât se aşteptase. Guvernarea naţional ţărănistă dezamagise Tara întreagă şi mitul naţional ţărănesc se prefăcuse în scrum, mitul naţional ţărănesc devenise doar o amintire. Şi Carol care era un om deştept, îşi dă seama de asta. Dar pe cine să cheme la putere, în locul celor izgoniţi? Normal ar fi fost să-i cheme pe liberali dar cu liberalii înca nu se împăcase şi pe ecranul politic românesc nu se mai afla nici un partid care să aibă pretenţia de a guverna, dar Carol a găsit soluţia. Printre partidele româneşti era unul, care prin şeful lui, Nicolae Iorga, avea mai degrabă un caracter de operetă. Şi alegerea vicleană a lui Carol al II-lea, s'a oprit tocmai la Nicolae Iorga, cel cu partidul de operetă. E drept că persoana lui Nicolae Iorga avea pentru Ţara românească ceva care atrăgea, era fascinantă. Dar în afară de asta, Iorga nu avea un partid cu cadre serioase, aceste cadre erau prea puţine, prea slabe, necunoscute în judeţele Ţării. Şi partidul rahitic al lui Iorga a fost sfătuit de Carol să se unească cu un alt partid fantomă: partidul lui Constantin Argetoianu. Aceasta guvernare a lui Iorga a durat ceva mai mult de un an, lăsând în urma ei amintirea cea mai dureroasă. Ministrul de finanţe al lui Iorga. C. Argetoianu, descoperise o metodă finaciară nouă: nu-şi mai plătea funcţionarii, pe toţi funcţionarii. Şi în ziua de 5 Iunie 1932, Iorga s'a prezentat la Palat cu demisia pe care o lăsă aghiotantului de serviciu şi s'a dus direct la Vălenii de Munte.

Carol a fost evident zăpăcit, căci demisia lui Iorga îl găsea nepregătit. Nu reuşise să se împace încă cu liberalii şi alt partid de operetă, nu mai avea la îndemână. Rămâneau naţional ţărăniştii dar pe aceştia, prin comportarea lui îi nemulţumise, mai mult chiar, îi insultase dar Carol ştia că puterea prezinta o atracţie extraordinară în Ţara românească şi în special la naţional ţărănişti. Ca deobiceiu i-a chemat pe toţi şefii de partide ca să-i consulte şi Iuliu Maniu, fără să-i arate nici o supărare, îl recomandă pe Vaida Voevod, ca şef de guvern. Şi în ziua se 6 Iunie, s'a format noul guvern cu Ion Mihalache la interne, şi probabil, închipuinduşi că Ţara românească il doreşte cu ardoare. In Octombrie, Maniu se hătărăşte să ia conducerea guvernării avându-l pe Vaida Voevod ca ministru de externe. Deci Iuliu Maniu revine în fruntea guvernului dar cum se va vedea, nu pentru mult timp. Pe ziua de 14 Octombrie 1933, se formeaza un nou guvern sub conducerea lui Vaida Voevod pentrucă Iuliu Maniu, demisionase din nou. De această dată, Maniu a plecat definitiv din guvern pentrucă o nouă invitaţie de a forma guvernul, de Mihai, la 23 August 1944, cum am arătat, din tactică, a refuzat-o. Şi de această dată, plecarea din guvern a lui Iului Maniu, trebuie salutată cu admiraţie, pentrucă merită toată stima. Cauza trebuie căutată tot în Nemţoaica lui Carol, care în întretimp, căpătase asupra lui Carol un mare ascendent şi o îndrăzneală care numai în neamul Nemţesc. se poate întâlni. Acuma Elena Lupescu "circula pe jos pe străzile Bucureştiului, seara era văzută la restaurantul Colonade unde dansa, o întâlneai la cinematografe, la teratru... Intr'o sală de cinematograf am zarit-o însoţită de ministrul României la Paris, Dinu Cezianu, care avea rolul de cavaler servant al ţitoarei regelui. Aflase că N. Titulescu avea intenţia să-l mătrăşească şi pe bună dreptate, fiind cel mai perfect imbecil pe care l'a avut ministerul nostru de Externe. Ori, oricine voia să obţină o situaţie sau să se menţina într'o situaţie, cea mai bună protectie era a Elenei Lupescu, o doamnă Du Barry în devenire. La sfârsitul anului 1932, puterea Elenei Lupescu era încă discretă, din teama de a provoca un scandal, ştiind că ar fi creiat regelui o situaţie imposibilă. Femeie de instinct, a procedat prin etape. A ţinut seama de vâlva produsă în opinia publică de isprava tatălui ei care, într'un elan carlist, imprimase o imensă cantitate de batiste cu figura regelui Carol al II-lea, destinate soldaţilor, nu pentru a-şi sufla nasul în ele ci să fie folosite decorativ. Intervenţia ministrului de Războiu a oprit desfacerea batistelor omagiale, astfel că numai corpul de jandarmi a beneficiat de născocirea lui Lupescu tatăl. O mică coţcărie care a dăunat mult regelui. Elena Lupescu a interzis bătrânului ei tata să se mai ocupe de afaceri, ea obligându-se să-i dea sumele de care va avea nevoie.

La sfârşitul anului 1932, regele nu s'a încumetat să provoace pe Iuliu Maniu. Işi dădea seama că era singurul om politic care, ar fi luat o atitudine răspicat ostilă şi ar fi svârlit în desbaterea opiniei publice toată dezordinea vieţii lui intime, care începuse să se reverse în viaţa publică, ar fi putut determina un curent irezistibil de vrăjmăşie faţă de monarhie" Pamfil Şeicaru, op. cit. pag. 188-189.

Dar situaţia aceasta nu putea să dureze din cauza îndrăznelei Elenei Lupescu. Şi conflictul între Rege şi Iuliu Maniu a fost provocat de Gavrila Marinescu, adică de colonelul care îl ajutase pe Carol să intre în Ţară la 8 Iunie 1930, care era prefect al Poliţiei Capitalei. Ştiindu-se protejat de "duduia", adică de Nemţoaică, Elena Lupescu, îsi permitea orice. Pe lângă alte obrăznicii, Gavrilă Marinescu avea 15 tripouri în Capitală, plus cazinoul din Carmen Sylva şi la toate aceste afaceri murdare îl avea asociat pe bătrânul Lupescu, adică pe Neamţul cel bătrân. In calitate de ministru de interne, Ion Mihalache era informat de toate acestea şi l-a chemat la minister să-i pună în vedere să-şi schimbe năravurile, altfel va fi obligat să-l destituie. Gavrilă Marinescu i-a răspuns obraznic accentuând că pentru toate acestea era răspunzător numai în faţa lui Carol. Ion Mihalache a pregătit decretul mazilirei prefectului poliţiei Capitalei, lăsând Regelui latitudinea de a designa pe noul prefect. Gavrilă Marinescu a ieşit neliniştit dela Ion Mihalache dar s'a grăbit să alerge la Nemţoaică, care era fiica lui tata socru, asociatul lui Gavrilă

Marinescu la cele 15 tripouri. Şi de la Nemtoaica a ieşit triumfător. Acesta l-a asigurat ca să fie pe pace atâta timp cât îi este devotat ei, Elenei Lupescu. Atâta timp cât ea, "duduia", va fi convinsă de devotamentul lui Gavrilă Marinescu, nu va fi mazilit şi mai degrabă va fi mazilit Ion Mihalache, şi la nevoie, chiar guvernul întreg!!!

In audienţa următoare, Ion Mihalache l-a întrebat pe Rege dacă a găsit pe înlocuitorul lui Gavrilă Marinescu şi Carol i-a răspuns că nu găsea absolut necesar ca să fie schimbat prefectul Capitalei. Lui Ion Mihalache nu-i mai rămânea decât să-şi dea demisia. Şi şi-a dat-o, spre surprinderea Regelui care nu se aştepta la aceasta, el era convins că toţi naţional ţărăniştii sunt dispuşi la orice tranzacţie numai să rămână la putere. Regele Carol s'a înselat în apreciere în ceiace-i privea pe naţional ţărănişti: printre ei era şi un om integru-al doilea, primul fiind Iuliu Maniu–, şi trebuie să ne scoatem pălăria. Şi la fel a procedat celălalt om integru al partidului naţional ţărănist, Iuliu Maniu. Acesta a cerut imediat audienţă la Carol şi i-a comunicat că se solidarizează cu Mihalache, că prin urmare îşi dă şi el demisia. Şi Regele a primit şi demisia lui Iuliu Maniu, după ce o primise pe a lui Mihalache. S'ar putea crede ca Regele Carol s'a găsit într'o situaţie grea, în mod normal, însemna că întregul guvern se retrage şi urmează o criză de guvern. Şi criza aceasta de guvern, din cauza Nemţoaicei, era cu atât mai gravă, cu cât guvernul naţional ţărănesc se retrage numai după şase luni, când deabia reuşise să îndrepte în parte, situaţia catastrofală lăsată de Iorga. Şi totuşi Carol a primit demisia lui Mihalache şi Maniu, convins fiind, că naţional ţărăniştii ceilalţi, îndulciţi de farmecele puterii, nu vor lăsa să le scape din mâini. Şi Carol îşi cunoştea bine oamenii, ceilalţi miniştri au rămas, toţi, în guvern.

Dar de data aceasta, Iuliu Maniu a avut o altă comportare. Răbdarea proverbială a acestui om ajunsese la os. Deaceia a invitat pe toţi reprezentanţii presei la locuinţa lui unde le-a făcut o amplă expunere asupra cauzei demisiei, denunţând clar amestecul Nemţoaicei în treburile publice. "Denunţarea era de o excepţională gravitate, nu numai prin acuzarea Elenei Lupescu ca putere ocultă care urzeşte si destramă, ei şi prin faptul că arăta pe Rege ca un docil executant al cererilor ei. Iuliu Maniu a revelat presei conţinutul ultimei lui audienţe". - P. Seicaru, op. cit. pág. 190. Declaraţiile lui Iuliu Maniu au apărut numai într'un singur ziar, Curentul care a fost confiscat. Dar până a fost confiscat, un număr de cetăţeni au putut să afle care au fost cauzele demisiei şi l-au aprobat pe Maniu. In aceiaşi zi guvernul naţional ţărănesc l-a desavuat pe Iuliu Maniu, prin gura lui Madgearu, care l-a chemat la telefon pe Pamfil Seicaru spunându-i că a fost victima unei mistificări." Virgil Madgearu m'a chemat la telefon să-mi spună că eram victima unei mistificări şi m'a rugat să restabilesc adevărul; am fost de acord cu el, dar am cerut ca desminţirea să o dea Iuliu Maniu. Neprimind desminţirea lui Maniu, a doua zi am publicat din nou reportajul cu declaraţiile lui, şi iarăşi ministrul de Interne a ordonat confiscarea ziarului "Curentul". - P. Şeicaru, op. cit. pag. 191.

Prin urmare, plecarea din guvern a lui Iuliu Maniu şi Ion Mihalache, pe o chestiune gravă în care tot guvernul era implicat, s'ar putea spune că onoarea întregului guvern era implicată in această chestiune, şi guvernul naţional ţărănesc, il desavuiază pe Mihalache şi pe şeful guvernului, *se leapădă* de şefii lui, şi rămân mai departe de dragul puterii!!! Şi naţional ţărăniştii au mai rămas la putere atâta timp, şi numai atâta timp, cât a voit nebunul în perioadă de rut. "Incepând din luna Octombrie 1933, regele a început, printr'o persoană nepolitică, negocierile cu I.G. Duca în vederea aducerii la guvern a partidului liberal. Persoana era bine aleasă: ataşată regelui, discretă, posedând mult tact. Faptul că regele nu punea nici o condiţie, şi făcea apel la partidul liberal, trecând peste neplăcerile pe care acesta i le pricinuise în diferite imprejurări (Carol făcea variaţii pe tema: le roi de France ne venge pas les injures du duc d'Orleans) era o dovadă că urmărea restaurarea unei funcţionari normale a mecanismului constituţional. Totuşi regele a cerut o asigurare: că guvernul nu va lua nici o măsură vexatorie împotriva doamnei Elena Lupescu. Ii era deajuns cuvântul dat de şeful partidului liberal. I.G. Duca a răspuns că nici un guvern nu - şi poate permite să facă Suveranului ofensa de a se amesteca în viaţa lui particulară, când aceasta nu turbură cu nimic treburile Statului. Probabil că regele s'a mulţumit şi cu acest răspuns, că nu angaja viitorul guvern la nimic, dar fixa o linie limită peste care Elena Lupescu nu trebuia să treaca". - P. Seicaru, op. cit. pag. 198.

* * *

Dar o vină mai gravă era în faptul că atât Ion Mihalache cât şi Iuliu Maniu, nu cunoşteau absolut deloc pericolul rusesc. "Temperament antiromantic, nutrea o speranţă în ce priveşte evoluţia posibilă a revoluţiei bolşevice spre o democraţie ţărănească. Işi rezema această speranţă pe existenţa unei mase ţărăneşti, care va respinge ideia proprietăţii colective. Nu atribuia "mirului", valoarea unui punct de plecare spre o proprietate comunistă. Aceasta ipotetică evoluţie a situaţiei politice în Rusia, ar fi contribuit la o accelerare a procesului de transformare a României într'o democraţie ţărănească". - P. Seicaru, op. cit. pag. 25 - 26.

Această cunoaştere a pericolului rusesc o avea Ion Mihalache în 1919, dar cu timpul a evoluat şi în 1941, Mihalache a cerut să meargă pe front contra Rusiei ceiace mareşalul Antonescu a aprobat. Aceasta în ceiace-l priveşte pe Ion Mihalache, dar Iuliu Maniu a rămas mereu în această crasă necunoaştere a pericolului rusesc şi a mers până acolo încât în 1944 a cerut Englezilor şi Americanilor ca soldaţii români să meargă pe front alături de armata rusească. "De la 27 şi 28 Iunie, Aliaţii primesc planul detailat pentru punerea în aplicare a Armistiţiului. Planul consta într'o lovitură de Stat împotriva guvernului Antonescu, urmată de semnarea Armistiţiului. In plus Maniu voia ca *răsturnarea să coincidă cu o ofensivă sovietică* în decursul căreia, *trupele române de pe front se vor alătura Armatei* Roşii". - Dr. Paul Quinlan, British and American Policies toward Romania: 1938 - 1947.

Dar iată ce s'a întamplat la sfarşitul anului 1929, adică după un an de guvernare naţional ţărănistă: "La sfarşitul anului 1929, guvernul naţional ţărănesc a decis să trimeată la Moscova spre a studia organizarea agriculturii sovietice, pe un inginer-agronom Niculescu Arva, cu nimic remarcabil, Ideia fusese sugerată de Virgil Madgearu". - P. Şeicaru, op. cit. pag. 90. Prin urmare naţional ţărăniştii nu cunoşteau deloc ce întâmpinaseră liberalii între 1920 şi 1928 cu Ruşii în Basarabia sau dacă cunoşteau, îi considerau pe liberali marii vinovaţi şi pe Ruşi îngeri nevinovaţi. Fără îndoială auzeau şi ei de ce se întampla în Rusia, despre marile masacre, dar naţional ţărăniştii nu îi considerau vinovaţi despre ce se întâmpla pe comunişti, ci pe anticomunişti. Nu trebuie să se uite că partidul naţional ţărănesc era susţinut în lupta lor cu liberalii de ziarele *nemţeşti,* Dimineata, Adevărul şi Lupta, deci însemna că împărtăşeau şi ei, cel puţin în parte, credinţele *nemţilor* de la numitele ziare. Dar asta înseamna că Mihalache şi Maniu, nu cunoşteau cel putin Istoria românească. Şi aceasta este grav. Noi trăiam în coasta Rusilor de la Petru cel Mare, erau deci vinovaţi că nu cunoşteau pericolul de moarte, *pericolul natural,* cum spunea Take Ionescu prin 1910. Noi care am ajuns în exil, indiferent de dată, am rămas înmărmuriţi de cum îi cunoşteau Francezii pe Ruşi şi că nu cred nimic din poveştile noastre trăite sub cnutul rusesc. Acest cnut rusesc pe care noi l-am cunoscut pe pielea noastră, Francezii îl iau drept o poveste pusă pe piaţă de propaganda germană. Maniu a crezut la fel că pericolul rusesc este o poveste scornită de Take Ionescu şi de propaganda germană. Numai astfel se poate înţelege de ce Iuliu Maniu a decis să trimită în 1929, un inginer român să studieze colhozurile sovietice. Deci de situaţia imposibilă în care se găseşte Ţara noastră, vinovat este şi Iuliu Maniu care nu a cunoscut Istoria bietului nostru popor.

* * *

"Iuliu Maniu era reţinut, ascunzându-şi cu grijă gândurile şi sentimentele. Maniu elabora îndelung o acţiune, o examina în desvoltările ei posibile, în reacţiunile pe care le provoca, ferindu-se totdeauna să se angajeze direct, spre a-şi asigura o retragere; de aici veneau ezitările lui, tactica lui ce părea inspirată din tactica lui Fabius Cunctator (Tărăganitorul). Chiar un amănunt fără importanţă îi consuma un timp, sucind, răsucind, întorcand pe toate feţele o problemă până să găsească o soluţie potrivită; adesea soluţia, datorită unei prea îndelungate elaborări, nu mai corespundea noilor împrejurări". - P. Şeicaru, op. cit. pag. 199.

Iată dar că Pamfil Şeicaru găseste o asemănare între Iuliu Maniu şi Fabius Cunctator (Tărăgănitorul): Iuliu Maniu era ca acel Fabius Cunctator, care se gândea zile întregi până să ia o hotărîre dar şi atunci hotărarea luată nu era cea bună. (vezi Paul Quinlan). Eu merg mai departe şi cred că Iuliu Maniu nu lua niciodată o hotărîre proprie, asculta pe toţi şi la sfârşit o aproba pe aceia care i se părea cea mai bună. Eu il consider pe Iuliu Maniu contrariu lui Iuliu Cezar. Acesta când a trecut Rubiconul, n'a stat mult pe gânduri şi dând ordinul de trecere a spus: zarurile au fost aruncate. Iuliu Maniu, când avea de luat o hotărîre gravă sau mai puţin gravă, îşi lua pe cei intimi şi îi ducea pe malul Rubiconului şi când intimii toţi aşteptau să le spuna ceva în legătură cu aruncarea zarurilor, Maniu începea să se desbrace tacticos invitându-i şi pe ceilalţi sa facă la fel şi le spune lăsându-i cu gura căscată: eu cred că ar fi nimerit să facem o baie.

CASUTA DELA NISTRU

de Ion BUZDUGAN

Căsuţă părăsită, în satul dela Nistru,
Cu ochii plânşi în lacrimi şi rugăciuni în şoapte,
Ce glas străin de buhă se tângue sinistru,
Sub straşina ta veche, ca la priveghi, în noapte?

Acolo, lângă vatră, în nopţi cu clar de lună,
Eu ţi-am gustat lumina, cu bunii şi părinţii,
Dar au venit capcânii şi, pulbere'n furtună,
Ne-au risipit pe drumuri, în prada suferinţii...

La vatra ta săracă a fost lumină caldă
Şi-o maică ziua'ntreagă zorea, ca o furnică:
Azi vatra-ţi este rece şi focul n'o mai scaldă
Şi n'auzi ciripitul în cuib de rândunică...

Căsuţă părăsită în satul dela Nistru,
Cu ochi scăldaţi în lacrimi şi rugăciuni în şoapte:
Ce glas străin de buhă se tânguie sinistru,
Sub straşina ta veche, ca la priveghi, în noapte?

Şi tu, bisericuţă din deal, ce stai cu teamă
Şi clopotele tale, de ce nu sună'n turle
Să-ţi cheme credincioşii? De ce, de ce nu-i Chiamă?
Şi'n nopţi, de peste Nistru, ce haite prind să urle?...

Căsuţă dela Nistru, de hoarde pângărită,
Ne-om mai vedea vreodată, la vatra în ruine:
Să-ţi îngenunchi în faţă, icoană răstingnită,
Să plâng de fericire, căsuţa mea, cu tine?

BASARABIA
KÖLN 27 MARTIE 1984

de Gh. BADEA

In sala Agnes Haus, pavoazată cu drapelele german şi românesc era scris cu litere mari "Basarabia este pământ românesc". La chemarea lansată de Asociaţia Ortodoxă Română din Nord-Vestul Germaniei, Asociaţia Românilor din Republica Federală Germania, Liga Anti-Ialta şi Cercul cultural "Independenţa" au răspuns peste 120 de români şi germani ca să serbeze cea de a 66 aniversare a unirii Basarabiei cu Patria Mumă România.

D-l Nicolae Paul, Preşedintele Asociaţiei Românilor a salutat oaspeţii în limba germană, accentuând că în sală se află şi un deputat din Landtagul dela Dusseldorf precum şi preşedintele sectorului partidului de guvernământ Uniunea Creştin-Democrată. D-l Paul a comunicat că s'a primit un mare număr de scrisori de adeziuni trimise de personalităţi germane şi române care n'au putut lua parte la comemorare.

După salut i s'a acordat cuvântul d-lui dr. Alexandru Şuga, acela care a pus în discuţie în lumea ştiinţifică, –prin prezentarea unei teze de doctorat asupra Basarabiei–, problema destul de importantă pentru neamul românesc, cea a Basarabiei. Intr'o cuvântare scurtă, dar foarte documentată în limba germană a dezvoltat subiectul "Basarabia şi dreptul internaţional". Printre altele a spus că "aproape toţi românii sunt închişi într'o închisoare a popoarelor ce poartă numele de "Uniunea Sovietică". Majoritatea lor sunt închişi în aşanumita "Republică Sicialistă România", iar aproximativ 3 milioane în Republica Sovietică Socialistă Moldovenească" –nume deghizat pentru Basarabia–. Primii sunt "de facto", iar ceilalţi "de jure" ca apartenenţă în imperiul multinaţional Rusia sovietică, ca un fel de sclavi moderni în era atomică şi a zborurilor interplanetare. Aceşti sclavi sunt ţinuţi în închisoare şi supuşi teroarei fără voia lor în urma unor tratate care calcă principii de drept internaţional, deci ilegal. In încheerea conferinţei şi-a exprimat speranţa că în curând ROMANII se vor bucura şi trebuie să se bucure de libertate şi că toate tratatele încheiate care i-au dus în stare de iobăgie vor fi declarate "nule şi neavenite" pe baza art. 59 al Convenţiei asupra Tratatelor internaţionale dela Viena încheiată la 23-5-1969. D-na Eugenia Dumitrescu a propus spre aprobare o rezoluţie care a fost aprobată şi semnată de cei prezenţi.

D-l dr. Victor Malcoci, preşedintele Ligei "Anti-Ialta" a citit o listă care cuprindea numele unor ROMANI din BASARABIA închişi în temniţe şi lagăre din Rusia pe motivul că au cerut alipirea Basarabiei la România. Din partea românilor din Spania a vorbit d-l George Demetrescu, iar din partea Comunităţii Românilor din Franţa d-l Filon Verca. Cu aplauze puternice a fost primită mărturisirea d-lui Corneliu Vişan, miner care a luat parte la grevele dela Lupeni şi întreaga vale a Jiului din 2-3 August 1977.

D-l prof. Sava Gârleanu dela universitatea din Lund-Suedia a relatat despre "materiale scandinave privind Basarabia". Materialul expus a adus informaţii şi argumente privind Basarabia culese dintr'o zonă care, în ciuda marei depărtări– totuşi mai apropiată adevărului şi dreptăţii noastre româneşti decât ce-au fost unii amici numai de formă–". D-l Sava Gârleanu a citat pasagii din ziarele suedeze şi a ţinut să amintească numele unui savant suedez, un mare prieten al României, Wilhelm Gustav Bolinder. Din păcate-aşa a spus vorbitorul "numele acestui mare savant este puţin cunoscut românilor şi nu trebuie uitat". Intr'o lucrare a lui Bolinder publicată în 1944 sub titlul "Problema românească" costată că din "punct de vedere geografic Basarabia alcătuieşte o unitate cu Moldova de dincolo de Prut, natura pământului fiind aceiaşi de ambele părţi ale râului". Si continuă: "Din punct de vedere istoric se constată că încă din epoca neoliticului în Basarabia s'a sălăşluit un popor de aceiaşi factură cu a locuitorilor din Carpaţi". D-l Sava Gârleanu şi-a încheiat conferinţa cu constatarea că din "partea jurnaliştilor suedezi beneficiem de înţelegere şi aprobare şi ne duce şi pe noi la concluzia că "Basarabia este pământ românesc" este justă.

O mare revelaţie a făcut apariţia d-lui dr. Radu Budişteanu. Cei care nu-l cunoşteau au rămas impresionaţi de vigoarea fostului Ministru al Departamentelor Cultelor şi Artelor, avocat în conducerea baroului dela Bucureşti, încarcerat în închisorile regale şi comuniste, care în final nu se deosebesc întru nimic între ele în ceiace priveşte cruzima, denigrarea persoanei umane şi-unde a petrecut mai bine de 16 ani. D-l dr. Radu Budişteanu a atacat nu numai prin cuvinte, ci a documentat nedreptăţile făcute neamului românesc prin tratatele secrete şi publice încheiate în timpul celui de-al doilea război mondial. D-l Radu Budişteanu face constatarea care a fost mult aplaudată: "Noi cei din exil reprezentăm neamul, iar cei dela Bucureşti reprezintă statul actual". Neamul l-au reprezentat şi cei dela Chişinău care în actul UNIRII dela 27 Martie 1918 au avut ideia măreaţă ca să pună deasupra tuturor NEAMUL. "Nu ştim cine a redactat actul Unirii, poate Stere, poate Inculeţ, poate un altul a avut inspiraţia de a pune accentul pe NEAM, findcă EL face parte integrantă din fiinţa naţiunii şi de aceia cei dela Chişinău au afirmat-o" acentuiază conferenţiarul. Conferinţa a fost ascultată într'o tăcere de mormânt, a fost răsplătită cu aplauze prelungite şi cei prezenţi s'au ridicat în picioare şi l-au omagiat.

După aceia se păstrează un moment de reculegere pentru toţi aceia care au luptat şi au căzut pentru apărarea graniţelor. Comemorarea s'a încheiat cu intonarea imnului "Pe-al nostru steag e scris unire"! Majoritatea celor prezenţi au luat masa împreună la un restaurant din localitate. Până târziu în noapte s'au făcut cunoştinţe, s'au depănat amintiri şi cu gândul la cei care suferă foame şi trăiesc sub teroare în ţinuturile ocupate vremelnic, din Basarabia, Bucovina şi regiunea Herţa s'a terminat prima parte a comemorării.

A doua zi, Duminică 25 Martie, Sf. Sa Mircea Domitriu a săvârşit Sf Liturgie într'o biserică catolică din localitate. Cu această ocazie s'a făcut o rugăciune pentru toţi cei ce au căzut întru apărarea provinciilor ocupate. In predica zilei, Sf. Sa Mircea Domitriu s'a referit şi la problemele actuale. Printre altele a spus: "Religia creştină este combătută prin toate mijloacele, incepând cu desvoltarea campaniilor ateiste şi îndoctrinarea populaţiei până la câmpurile de concentrare şi psihiatrice unde sunt închişi toţi cei care îndărătnicesc să propage credinţa în Dumnezeu". Face şi un apel: "Să nu uităm Martirii Neamului Românesc din vremea noastră care au plătit tributul lor de sânge. Să nu-i uităm nici pe cei ce la ora actuală sunt orpimaţi şi schingiuiţi"!

Printre numeroasa asistenţă numim câţiva: d-l Traian Popescu, Maria şi Nicolae Roşca, din Spania, d-l Dumitru Creţu, d-şid-na Malcasian, familia Iordănescu etc, Franţa, d-l dr. N. Ighişan, ing. A. Ionescu, ing. Serban Budişteanu, M. Dimitriu, dr. Filip Păunescu, etc. Germania.

Colonia la 1-4-1984.

Gh. Badea

Chisinau - Catedrala

CUVANTAREA MINERULUI VISAN CORNELIU DIN LUPENI - VALEA JIULUI

Stimate Doamne Stimaţi Domni

Incep această cuvântare cu afirmaţia, că nu numai Basarabia este ocupată de imperiul Rusesc, ci toată ţara Românească cât şi alte ţări din Europa, Asia Africa si America centrală. Plaga comunistă caută prin toate mijloacele să se infiltreze în centrul Europei, cât şi în regiunile slab dezvoltate ale lumii. Profitând de slăbiciunde acolo unde găseşte teren prielnic, semănînd discordie, trimiţînd agenţi şi spioni, plătind grupuri bine înarmate de terorişti, bolşevismul sovietic speră ca va reuşi să stăpînească întreg pămîntul.

Toate acestea nu sunt noi pentru poporul, tineretul Român care este îndoctrinat în şcoli despre succesele purtate de "fratele" nostru mai mare Rusia sovietică, în întreaga lume. Tineretul Român ştie să aleaga adevărul chiar din sursele istorice ce li se pun la dispoziţie de către regimul comunist. Imbuibat cu multă propagandă comunistă şi încă din frageda copilarie, tînarul îşi dă seama de realitatea inconjurătoare, devine pasiv la tot cea ce se întîmplă în jurul lui, pînă şi în cadrul muncii pe care o depune, subminînd astfel societatea comunistă, declanşînd astfel o luptă de rezistenţă individuala care la nivelul ţării duce la prăbuşirea treptată a comunismului.

Cu toate încercarile regimului comunist, de a înăbuşi, de a struni spiritul de luptă din mijlocul poporului, au izbucnit şi la noi revolte şi greve cu participarea directă a tinerilor crescuţi şi educaţi în spirit comunist.

Un exemplu viu ne stă încă în memorie revolta sau greva minerilor de la Lupeni din 2-3 August 1977 la care am participat şi eu şi care s'a extins în întreagă Valea Jiului. Nu a fost o grevă organizată, a pornit în mod instantaneu, ca răspuns la nedreptătile regimului comunist, izbucnind dintr-o ură ascunsă, mocnită. Greva minerilor ilustrează starea de spirit a tinerilor muncitori şi intelectuali din ţara noastră.

Trecînd la represalii şi teroare după terminarea grevei, regimul comunist din Romania în frunte cu Ceausescu, nu a facut decît să se discrediteze şi mai mult în faţa poporului şi a lumii întregi. Tineretul şi-a dat încă odată seama de adevărata faţă a comunismului si nu puţini au fost aceia care s'au retras de bună voie din partidul comunist si din UTC, demostrînd respulsia pe care o au faţă de regimul dictatorial.

Pe această cale încerc să aduc omagiile mele, încă odata familiilor celor care au fost răpuşi mişeleşte de către securitatea Română:

– Colegului meu Dobre mutat forţat, cu întreaga familie, la Craiova, iar apoi ucis în amiaza mare de către o maşină.

– D-lui inginer Jurca împuşcat ziua pe stradă de către slugile credincioase regimului.

– Celor 24 de mineri închişi în azile psihiatrice, cît şi văduvei de miner, rămasă, cu şase copii care umblă nebună prin Lupeni.

– A celor închişi pe nedrept între 1 an şi 5 ani închisoare şi în sfîrşit a celor care au fost expulzaţi din Valea Jiului pe considerentul că sunt elemente primejdioase şi împrăştiaţi în toată ţara.

– Acelor colegi şi camarzi care au rămas acolo şi muncesc mai departe, dar supravegheaţi în permanenţă de armată. Deoarece de frica unor noi mişcări, Ceausescu a dat ordine ca minele din Valea Jiului sa fie militarizate, în mină să lucreze mineri şi soldaţi în raport de 1 la 1.

In memoria colegilor mei care au luptat şi şi-au jertfit viaţa, pentru o cauza sfîntă şi dreaptă, împortiva comunismului propun un minut de reculegere.

Aşadar mişcarea de rezistenţă există şi în România luînd amploare permanent. Datoria noastră de Români, scăpaţi din jugul dictatorial, este de a nu uita de unde am plecat, luptînd cu orice mijloace si pe orice căi contra inamicului comunist care incearcă să domine lumea.

Inchei dorind din tot sufletul să ne putem întilni în viitorul apropiat, în ţara mamă, eliberată de orice dominaţie străină şi scăpată de cancerul comunismului. Independenţi să ne putem făuri singuri soarta fără intervenţii din afară. Sper ca aceasta dorinţă să fie a tuturor Românilor cu sufletul curat şi să ne rugăm lui Dumnezeu pentru o Românie liberă.

PARASUTAREA IN ROMANIA OCUPATA

IV

de Filon VERCA

Văzând că nu mai răspund, şi-au pierdut răbdarea şi deodată aud vocea lui Ion:

–Incoace, măi frate!

Ii răspund îndată cu mult curaj.

–Singuri?

–Noi şi pădurea, răspunde Nicu. Astfel echipa era completă.

Mi-au sărit de gât, parcă veneam din altă lume, bunicul cu bunătăţi.

–Ceva mâncare? bâiguie Nicu, într'o doară. Drept răspuns, le întind traista.

–Poate să fie ceva colea!

M'ar fi îmbrăţişat din nou, dacă între mine şi ei nu exista un obstacol de netrecut în clipa asta, traista plină!

E rândul meu acuma să respect tăcerea celor ce se ospătează. Intâi iese la iveală sticla cu vin.

–Se putea ospăţ, fără băutură! prinde curaj Nicu, o să te propunem pentru distincţie exceptională, ochii îi străluceau.

–Termină mai întâiu ce-i în traistă şi apoi te asigur că vei fi mai puţin mărinimos cu distincţiile! Nu-mi mai răspunde nimeni! Aceeaşi tăcere de cu seară a gazdelor mele, când eram eu subiectul. Pâine, cam trei kg., ouă fierte, cârnaţi şi... câte altele.

In mai puţin de o jumătate de oră, sarcina mea de drum e redusă la un pacheţel, ce încăpea uşor într'un buzunar!

–Ei, acum îţi retragi cuvintele? revin eu, să redau tonul normal.

–Nu că le retrag, dar o revizuire substanţială, trebuie să recunoşti şi tu că-i necesară.

–Aşa mai zic şi eu! Dar acum să vedem ce facem, am rămas pe cont propriu.

–Eu aş zice să ne odihnim vreo câteva ceasuri şi apoi vom hotări, propune Ion.

–Nu, să hotărim întâiu şi ne-om odihni pe urmă, dacă şi asta o cădea în program. Iată ce cred eu că am putea face. Oraşul nu-i departe, după câte am aflat eu. S'ar putea ajunge acolo, nu cu prea mare risc, încă în dimineaţa asta. Vom trece satul înainte de a se lumina, şi ne vom stabili postul de observaţie în dealul viilor, care domină oraşul la distantă de ochi, venind dinspre Tapia. Ajunşi acolo, vom găsi o colibă de vară, ce fiecare proprietar de vie posedă, să ne adăpostim. Unul din noi, îmbrăcat militar, cu ordin de serviciu în regulă, va încerca să între în oraş, să vadă ce poate face, pentru a ajunge la ţintă. Să dea întâiu de urma celui plecat, şi apoi să aranjeze întrarea celorlalţi doi în oraş. Acest curier nu poate fi altul decât eu însumi, pentru că voi nu cunoaşteţi regiunea.

–Cam multe drepturi îţi arogi, mă opreşte Nicu, dar acum e rândul nostru.

–Stiu, aşa ar trebui să fie, prin rotaţie, dar rândul vostru ar putea coincide cu o frumoasă încurcătură, în loc de a o scoate cu bine la capăt!

Ion stă pe gânduri şi nu ştie cum să înceapă.

–Da şi nu! dar pentru că tu faci propunerea şi iar tu vrei s'o execuţi, eu nu văd ce aş mai putea adăuga.

–Eu aş zice să fim doi soldaţi, întorşi din concediu, în loc de unul. Aşa împăcăm şi capra şi varza! îşi dă Nicu cu părerea din nou.

–Doi! cum spui tu, ar fi mai bine! Le-ar părea drumul mai uşor, dar se strecoară mai greu şi în caz de harţă în oraş, nu fac mai mult decat unul singur.

–Când pleci atunci? taie discuţia Nicu, sau mai bine zis, când plecăm de aici?

–Până în dealul viilor ne-ar trebui cam două ore şi jumătate. Satul însă va trebui să-l trecem înainte de a se trezi lumea. Acum e ora trei. Vreo două ore de odihnă nu ne-ar strica.

Mai întâiu, împachetăm bine aparatul, să nu prindă umezeală, şi-l îngropăm în loc sigur, bine reperat pentru a-l putea regăsi. Fără el, am pierdut orice posibilitate de legătură cu comanda.

Astfel, totul pus la punct, ne întindem pe nişte crengi uscate drept aşternut, adunate de ei în absenţa mea. După o masă bună, un plan de viitor, cu multe şanse de reuşită, un somn ar completa de minune programul.

Nu ştiu, frigul sau poate gândurile mă ţin treaz tot timpul. De câteva ori privesc ceasul, parcă-şi încetinea mersul. Genunchii mi-au amorţit mai întaiu, apoi degetele picioarelor. Curând tot corpul devine un tremur. Mă scol încet de lângă ei, întind oasele şi încerc să repun sângele în circulaţie. Gerul e mai ascuţit, mai viu, pe măsură ce ceasurile coboară spre zori. Nu trece mult şi se scoală şi ei.

–Mormântul ei de iarnă! mormăie Ion, trezit pe jumătate, parcă a luat-o cu ruptul. Nicu se scoală şi el; împreună, începem să batem pe loc, să ne mai încălzim. Cea mai bună soluţie însă, rămane tot drumul. Ne-am obişnuit cu el ca ţiganul cu scânteia.

Uşuraţi de bagaje, doar cu sacul de merinde în bandulieră –gol bine înţeles– o luăm încet spre sat. Eram o nouă patrulă, pe lângă cea ofiacială, întrată de cu seara la cantonament. Satul e pustiu! Lumea doarme ca dusă, doar noi stricăm liniştea la ţară. Puţin şi ultimele case răman în urmă, ca şi pădurea. Pe deal, la dreapta şoselei, zorile grăbesc apariţia, să înlocuiască ceaţa nopţii.

–Pe dealul ăsta, numit "Dealul viilor" găsiţi colibe părăsite, în ierburi înalte, unde omul se poate uşor ascunde. Nu vă duceţi mai departe de 4 - 500 de metri, să vă găsesc mai repede! Nu uitaţi fluerul, răspundeţi la semnal!

Toate amănuntele stabilite, o nouă despărţire, o nouă strângere de inimă, şi... singur iar, după ani de zile, păşesc spre primul oraş românesc "ocrotit de liberatori".

In mai puţin de două ore, sper să ajung la casa logojanului nostru. De-acum cunosc calea, am parcurs-o pe vremuri, de câteva ori. Din urmă, oamenii se înşirue spre târg, din ce în ce mai mulţi.

Incetinesc pasul, să întru cu grămada, să mă pierd cu ei la controlul vamei. să văd ce se petrece, înainte de a fi surprins.

–Noroc camarade! mă ajunge din urmă un ţăran între două vârste, încotro?

–La cătănie, frate! Nu mai scap de ea. Tu, văd că o duci bine, lângă nevastă şi copii.

–Mai zilele astea am scăpat şi eu. Am avut parte de ea. De n'oiu vorbi în ceas rău, aş putea spune că s'o gătat acuma!

–Bine-ar fi! Să dea Dumnezeu, dar răsboiul încă nu s'a isprăvit!

–Da unde faci serviciul? Te văd cam în vârstă, nu mai eşti de front! Aveam o mustaţă neagră, mare, cu barba de 3 - 4 zile, mă arăta trecut de vârsta armatei, mai târziu lumea mă va chema uica Ion, în viaţa clandestină.

–Is la Cerc, Cercul Militar, nu-i rău, ce-i drept, dar nu-s acasă la mine. Sti că dacă nu-i om la casă, nimic nu merge, muerile nu fac ele mare treabă!

–Ce să faci? mă compătimeşte el, poate-i scăpa şi tu! Da, de mult eşti concentrat?

–Drept să-ţi spun, nici nu-mi mai aduc aminte, de când nu mi-am mai văzut casa mea! Cum mă vezi de bătran, nici de front n'am scăpat, m'am săturat de toate!

–Apoi, câţi ani ai?

–Cam câţi mi-ai da? şi-l las să ghicească.

–Ce să zic? Ii fi pe la 40, 40 şi ceva (aveam doar 29 de ani).

–Contingentul 30, i-o tai drept răspuns.

–Aha! Se multumeşte cu atât, nu era tare la socotit, sau ca să rămaie om serios, nu risca un calcul greşit.

Tot vorbind aşa, ne apropiem de vamă. De obiceiu, un poliţai păzea întrarea, eu nu puteam să-mi risc şansa.

–Măi frate! Eşti grăbit?

–Nu prea!

–Sti ce? Mi se băgă o pietricică în bocanci şi aş vrea s'o scot, să nu şchiopăt prin oraş. Ia-o înainte, că te ajung din urmă.

–Bine, o iau aşa, încet.

Scăpat de gureşul meu fârtat, mă aşez pe marginea drumului, făcându-mi de lucru cu şireturile bocancilor, dar nu-l pierdeam din ochi să văd cum trece vama.

Mai trec şi alţi oameni pe langă mine. Bărbaţii mă salută ca pe soldaţi, cu "noroc camarade", femeile se mulţumesc să arunce o privire furişă şi-şi văd de drum.

Văd acum de departe omul meu, ce trece vama fără să se oprească. Alţii trec din urmă fără măcar să asvârle o privire spre vamă. Sà fie oare abandonată? Mă apropii acum şi eu, cu grijă, gata oricând să fac calea întoarsă, dacă nevoia mă va obliga. In dreptul casei, privesc pieziş, într'o doară, şi văd usa deschisă, nici un semn de viaţă.

Imi iau inima în dinţi, şi trec înainte. Nu era mare lucru, văd acum, nimeni nu era oprit. Controlul s'a auto desfiinţat, în faţa unuia mai eficace, cel al noilor prieteni, efectuat cam peste tot, nu numai la întrarea în oraşe. Pierd din ochi şi prietenul de drum, nici nu mai ţineam să-l am alături. Acum, singur, mă simt mai bine.

Primul gând, să dau pe la Carapantea, cel plecat de lângă noi, să văd ce-i cu el.

Dar de i s'a întamplat ceva? Nu-i prudent să întru aşa peste el. Totuşi va trebui să cercetez. Casa lui îmi apare la câţiva paşi. Era uliţa Tapiei, şi ispita mă împinge spre fereastră. Ciocănesc cu teamă, în obloanele închise, când o faţă slabă, căruntă, de bătrân uzat, îmi zâmbeşte cu înţeles.

Peste puţin poarta se deschide şi bătrânul meu apare, privind pe furiş în susul şi josul străzii şi apoi mă trage de mânecă să intru.

Era înalt şi slab, cu gâtul lung şi capul mic. Imi amintea din filme figura lui Pat, alături de grosul Pataşon.

Ajung în casă, privind mereu în jur, îngrijorat. Surpriza a fost mare! Nu pentru mine. Omul nostru, plecat de câteva zile, nu se aştepta să mă vadă, să-i tulbur somnul, şi poate liniştea proaspăt înjghebată. Era în adevăr, jenat.

–V'am căutat peste tot... dar... să vezi... ceaţa... n'am mai găsit locul... şi m'am întors... Uite şi cârnaţii, salamul ce am pregătit să vi-l aduc.

–Si... nu ne-ai găsit? Era şi greu... dau din cap nedumerit. Vedea că mă îndoiesc de cele ce-mi povestea el şi... n'a mai zis nimic.

Am aflat mai târziu. Alte treburi mai urgente l-au reţinut. Puteam putrezi acolo, aşteptându-l.

Mai târziu am aflat şi povestea paraşutării noastre în inima Ardealului.

Locotenentul Pfeifer, din serviciul secret al Marelui Reich, care era însărcinat cu pregătirea noastră, a trecut la inamic, înainte de terminarea răsboiului. Deci, în momentul când ne lansa pe noi, schimbase de stăpân. Toate bagajele au fost asvârlite fără paraşute. Noi, doar graţie harului Divin am scăpat teferi. In special eu, ca şef al echipei, aş fi fost vizat în primul rând.

Poate, datorită ultimului gând de rumuşcare al soldatului însărcinat cu execuţia, am scăpat cu viaţă. Poate şi-a spus în sine "îi arunc deasupra ţării, se vor sfărâma de vreo stâncă, spintecaţi de trunchi de copaci la coborîre, sau în ecaţi. Vor muri de moarte accidentală şi nu-i voiu avea pe conştiinţă".

Decepţia noastră va fi tardivă, dar gestul unor "prieteni", măreşte considerabil amărăciunea noastră.

Dacă descompunerea în înfrângera totală e aşa de mare, înseamnă că tot cancerul trădării muşca din plin.

Acum alta, în rândul nostru şi cea mai cruntă!

Să plec fără a mai întârzia o clipă? Unde? şi apoi? Câteva clipe am rămas fără graiu. Cei doi mă aşteaptă. Au rămas pe câmp. Oricând li se poate întâmpla ceva. Accept motivul şi încerc cu greu, să înlătur îndoiala aparentă.

–N'am avut noroc! Dar acuma ce facem?

Il las pe el să vorbească, îi las ocazia să se dezvăluie. A greşit ca oricine, la urma urmei. Orice greşeală cere o ispăşire, o portiţă de reabilitare. Inţeleg să i-o ofer, constrâns de împrejurări. Si totuşi, greşeala lui e din cele mai grave: abandonarea camarazilor la grea încercare.

–Unde-i Nicu şi Ion, prinde el curaj, vădit interesat.

–I-am lăsat in Dealul viilor... va trebui acum să mă duc, să-i aduc, nu pot sta acolo.

–Las'o pe mine asta! Vino colea la căldură, mănâncă ceva că ţi-o fi foame!

Primesc totul cu docilitate. Il vedeam grăbit să servească. Regreta poate gestul? Curând o cafea caldă, pâine cu unt, cârnaţi fripţi se întind pe masă, să dezgheţe atmosfera.

–Mănâncă fără grijă! Peste câtva timp, vor fi şi ei aici, am trimis să-i aducă. Leo-o luat şi ceva de mâncare.

Era gata la orice. Nimic nu-i părea prea greu. In clipa asta a redevenit camaradul de drum. Aştepta parcă dojana, palme chiar orice, în schimbul unei vorbe bune. Un cuvânt, o glumă, cum îi vorbeam odată, când eram una.

Ieşeau grele vorbele din mine. Le gâtuia revolta primei lovituri.

Am mai rămas trei, şi în adevăr, din cei şase, la plecare, mă simţeam legat şi gata la orice, numai de cei doi, lăsaţi pe deal. Unul pentru altul. Dragostea, încrederea, era forţa ce ne lega, până la sfârşit. Viitorul va confirma, prin fapte, o camaraderie ce nu va cunoaşte piedici omeneşti, ce se va manifesta acolo unde încetează închipuirea îndurării.

–Ai întâlnit pe cineva de ai nostri? încerc să-i redau încrederea. Aveam neapărată nevoie să văd pe cineva, pentru a continua drumul.

–Da, am vorbit cu Ion P...o să-i trimit vorbă acum.

–Bine, bine-ai făcut! şi iar tac. Tac ceasuri întregi, că nu stiam cum să mai încep. Mi-era limba legată. Deslegarea n'ar fi scos decât revoltă, reproşuri, scârbă.

M'au scos din încurcătură, tropot de bocanci, în tindă. Sar cu mâna pe pistol!

In starea asta, nimic nu mă mai surprinde!

Erau ei! I-a adus bătrânul, şi încă veseli, bucuroşi c'au îtrat în casă de oameni, după atâtea zile şi nopţi de frig şi foame. S'au îmbrăţişat, vădit impresionaţi de moment, cel mai emoţionat, rămâne tot el. Nu avea chipul răutăcios, s'a lăsat poate, dus de libertate, de întoarcerea acasă!

Acum începe ospătarea, uitarea, a tot ce a putut să ne despartă.

La plecare, fiecare am primit 200.000 lei, bani suficienţi, pentru a putea mânca. Să ne odihnim şi apoi...

Supă de gâscă, gâscă fiartă cu sos, urmată de gâscă friptă la cuptor, alte cărnuri şi prăjituri, tuică, vin din cel mai bun, să răsbunăm toată lipsa atâtor ani de pomină. Tigări româneşti, fiecare după gust. Toate astea o zi întreagă. Era ziua dezlegării, ai crede, ultima zi a condamnatului la moarte. Am sfidat atunci mizerica, modestia, cumpătarea. Am exagerat totul... pentru a recâştiga simţul normalului, al nouii realităţi. Intr'o altă lume, lumea noastră, smulşi de acum câţiva ani din ea de ura fraţilor orbi, ce ne-au asvârlit peste hotare, să târgue, să vândă, fără opoziţie, tot ce le cădea în mână. Până şi pământul strămoşesc, înstrăinat şi el, în cele mai ascunse locuri, de păduri, şi plaiuri de munţi.

Poate ei vor primi şi azi, pe cei ce vor căuta să ne vândă. Orice preţ nu li se pare prea josnic, pentru a-şi conserva hoitul, în fata noilor stăpâni.

Va fi lung şi greu calvarul.

După o masă bună, odihnă bună! Fiecare într'un pat cald, moale, timp de douăzeci de ore, fără întrupere, până a doua zi în zori.

Acum va trebui să pornim mai departe. Aştept să iau prima legătură, cu oameni cunoscuţi dinainte.

Spre amiazi, contactul e stabilit.

La plecare, primisem de la Comandant parola pentru Ion Constantin, care m'a ajutat să iau primul contact. Aşa aflu că el este bine şi organizaţia în plină dezvoltare.

Omul trimis de el, îmi propune plecarea pe înserate şi toţi ne strângem lucrurile.

Va trebui să plecăm fără întarziere, să ne pierdem urmele, ca prietenul nostru, logojanul, să nu mai afle nimic de noi. Primul examen, pentru el, a fost concludent.

Aşezăm armele într'un geamantan, şi prietenul nostru, de o etapă, rămane în urmă, ca şi pădurea ce ne-a adăpostit o vreme.

De acum firul se leagă de cel firesc, regăsit de primii sosiţi şi refăcut peste tot.

Străbatem acum oraşul, ca şi când făceam parte din el, şi ajugen într'o casă la cealaltă margine a oraşului, unde ne astepta curierul regional. Era un tânăr solid, îmbrăcat în uniformă de locotenent de artilerie, se numea U... Ne simţeam parcă între noi, militarii de ocazie.

După schimbul de parole, ne strângem mâna, plini de încredere. Era trimis de Ion Constantin, dela Timişoara.

–O să plecaţi de aici, să mergeţi la Timişoara. In special matale, pentru consultări şi pregătirea programului de lucru, mi se adresează el.

–De-acord, dar mai întaiu va trebui să căutăm aparatul şi bagajele. Nu putem pleca fără ele.

–Nu-l aveţi cu voi?

–Nu! L-am îngropat la vreo 15 km. de aici.

–De vă amintiţi bine locul, mergem mâine să-l căutăm.

A doua zi plec cu el, ofițerul cu ordonanța lui. Nimic mai natural. De data asta înarmat, cu acte în regulă, cu un om care cunoștea foarte bine atmosfera din țară și mai ales, întreprinzător, curajos.

Am mers toată ziua pe Jos. Abia am regăsit locul. Pe înserate ne întoarcem pe același drum, fiecare încărcat cu câte un sac greu.

Încă în aceeași seară, iau trenul spre Timișoara, cu el. Cei doi rămân pe loc, să mă aștepte.

Orașul nu-l mai recunosc. Plin de Ruși, pare lipsit de viață! Magazinele închise, odată cu venirea lor. Indată ce însera, nici o vietate nu mai întârzie, pe străzile care devin pustii. Din loc în loc, patrule sovietice "asigură" protecția orașului, contra "banditilor" care au întețit atacurile, asupra pașnicilor locuitori.

Acești bandiți nu erau altcineva, decât soldați ruși, în stare de beție, în ultimul grad, ce atacau, desbrăcau lumea, pe drum, sau prin case.

In fiecare dimineață, zece, cincisprezece cadavre, victime ale "banditilor" se adunau la Spitalul de Stat Babeș. Acești "bandiți" profitau de starea de confuzie ce domnea peste tot. Presa, organ roșu, improvizat repede, anunță la rubrica "mica publicitate": "găsit mort, ucis de necunoscuți, pentru a fi jefuit".

Groaza stăpânea în orașul, ce până mai ieri, era "ocupat" de naziști.

Era spre miezul nopții, când am ajuns la gară, și trebuia să parcurgem pe jos, tot orașul, până la destinație, nefiind nici un mijloc de transport, odată cu căderea nopții. Toată lumea se aduna de pe drumuri, să fie mai siguri acasă.

—Tine pistolul mai la îndemană, mă avertizează Ursu, s'ar putea să ai nevoie de el.

—Pentru ce? Chiar în oraș n'ar fi prudent!

—Nu-i prudent, da-i practic! Aici legea celui mai tare, e singura stăpână.

Am înțeles din două vorbe situația.

Până acum n'am întâlnit pe nimeni, sau mai bine zis, pe unde am mers noi, am evitat lumea. Când, de departe, vedeam grupe de soldați, schimbam ruta să nu ne întâlnim cu ei. Am ajuns cu bine, dar Ion nu era acasă. Un somn de câteva ore, așteptându-l, îmi prinde foarte bine.

Abia a doua zi de dimineață ne-am văzut.

—Cum ați ajuns, camarade Verca? mă întâmpină cu o strângere de mână.

—Cei doi, Tismănaru cu ortacul lui, au căzut în mâna jandarmilor? Nu i-ați mai întâlnit? Nici el nu știa încă nimic de ei.

Dacă ar fi fost prinși, s'ar fi aflat, numai de n'or fi căzut în mâinile rușilor, în acest caz, nimeni nu va afla niciodată, ce au devenit. Toți cei ce au căzut în mâinile rușilor, au dispărut fără urmă.

—Eu am plecat înaintea voastră, și Comandantul mi-a dat un sistem de lucru. Voi nu veți face nimic, fără știrea noastră. Stiu că ați venit cu material de sabotaj, pentru a-l utiliza, dar, deocamdată, orice acțiune este sacrificată organizării. Noi, va trebui să ne refacem cadrele să contactăm pe cei vechi, și acolo unde nu mai avem, să refacem organizația, cu ceea ce vom reuși noi să pregătim și sa încadrăm. Deci, totul e limpede, nici o acțiune de sbotaj.

—Dealtfel, acelaș consemn am primit și eu la plecare, de a nu întreprinde nimic, înainte de a consulta comandamentul stabilit în țară, îndată după 23 August.

—Acțiunea din țară, nu va fi izolată, a fiecărei echipe în parte, îndată ce a atins pământul. Ea va fi coordonată de către un comandament și nici un act izolat nu va fi îngăduit. Noi trăim prin organizație, și prima grijă e, să o refacem. Prin ea și numai prin ea, printr'o comandă unică, vom putea domina și dirija orice acțiune. Ea este elementul de bază. Disciplina legionară în locul dispozițiilor cu care am plecat, valabile până în momentul luării de contact, cu echipa de comandă, sosită înaintea noastră.

Organizația, cu secții diferite, era aici, era o realitate. In ea noi figuram ca echipe de luptă, gata oricând. Echipele de luptă, aveau și ele organizarea lor internă: secția sabotaj și radio pentru contactul cu exteriorul.

Din echipele sosite, doar una a ajuns cu aparatul intact, și a reușit să ia legătura cu Viena. Toate celelalte aparate, dereglate la cădere, sau poate înainte de îmbarcare, după ceea ce am văzut și am trăit noi. Un argument bizar, unul în plus, în lanțul trădării.

Va trebui să te întorci imediat în regiunea ta și de acolo să încerci legătura. Vei primi tot ce va trebui să comunici. Nimic altceva, nu vei transmite. Răspunsul dela Viena mi-l vei trimite imediat, printr'un curier personal. Cred că Ion Chirilă ar fi nimerit pentru această treabă, îndată ce legătura a fost prinsă.

Bine lămurit cu ceea ce aveam de făcut, mă întorc la cei rămași.

Era Ajunul Crăciunului. Acasă, ai mei se roagă pentru sufletul meu, poate. De trei ani nu știu nimic de mine, și în toată Europa focul mistuie totul.

O clipă gândul de a ajunge acasă, odată cu colindătorii, mă fascinează. Ar fi prea frumos, sublim, minunea reînvierii! O clipă doar, și totul se spulberă. Pentru mine, întoarcerea acasă, e încă departe.

In aceeași zi plecăm înapoi. Curierul nostru pare a cunoaște bine toată regiunea. Ne însoțește, mai departe, spre Caransebeș.

Eram patru militari. Ofițerul nostru, ne va proteja prin autoritatea galonului.

In gară suntem așteptați. Un băiat cunoscut, chiar foarte cunoscut, Teodor Roman, fiul Colonelului cu acelaș nume. L-am lăsat mic la plecare, elev de liceu. Azi, om în toată firea.

Dă mână doar cu șeful nostru, pe mine pare a nu mă cunoaște. Luăm o căruță, ce ne lasă la o mică distanță de casa colonelului, mort între timp. Coșul de nuele, încărcat cu armele și aparatul, ia altă destinație.

Mă dau jos în mijlocul orașului. Aici am petrecut toată copilăria mea, aici am lăsat cei mai frumoși ani din viață. Cei săpați pe băncile școlii. O lume întreagă mă cunoaște... Vor fi uitat poate, de mult de mine. Războiul a îngropat pe mulți, și eu mă pierd în rândurile celor ce supraviețuiesc. Timpul uită încet totul... și totuși, cum eram în costum militar, cu mustață de rezervist, îmbătrânit, un prieten vechi care trecea pe lângă noi, m'a recunoscut. A rămas pironit locului, cu ochii după noi. După câteva zeci de pași făcuți, întorc capul, era în acelaș loc, privind militarii ce su duc. Ar fi venit poate după noi, de s'ar fi trezit la vreme. In astfel de situații, reacțiile rămân prea tardive.

L-am întâlnit mai târziu, mult mai târziu, și i-am spulberat toate bănuielile.

—Eu acum vin din străinătate, măi Ioane! Cum zici tu că M'ai văzut? Pe vremea ceea eu eram în Germania.

—Se poate! da, se poate... dar eu aș jura, pe tot ce am mai sfânt, că te-am văzut cum te văd acum. Erai militar, cu mustață mare, arătai bătrân, cu mersul legănat.

—Om cu om seamănă, te-ai înșelat și tu odată! -

—Se poate!... se mulțumi el să băiguie, nu mai știa ce să creadă.

Seara de Craciun, pentru toți. In locul pomului tradițional nu e primul Crăciun fără brad —ne adunăm la vorbă. Au venit și alții din oraș, cei ce se ocupau de noi, de pregătirea terenului pentru lucru, chiar de a doua zi. Printre ei, A... și F..., prieteni vechi, uluiți să mă vadă. Veneam doar de dincolo, dela Comandantul, fostul lor profesor. Profesor de școală și de Legiune, cum fiecare era mândru să-și amintească.

Istoria își începea un capitol nou, cel mai sublim, ce duce până la jertfă, și nici unul nu vrea să rămână în umbră. Venise și pentru ei proba cea mare, mai mare decât optica lor de provincie, dar aveau un suflet nesfârșit ca să compenseze limitele geografice.

De acum fiecare își va alege locul ce-i convine, fiecare se va strădui să-și găsească locul și rolul potrivit firii și capacității de dăruire. Nici unul n'a trecut neobservat, fiecare a avut partea lui de sacrificiu. Mărunți, necunoscuți, până ieri, vor semăna de acum jaloane în istoria neamului, ce vor rămane pe veșnicie lumină vie, să străbată timpurile, să strige urmașilor: "După noi! numai astfel vom supraviețui destinului vitreg". Tineri mulți, frați de cruce, frați de mănunchiu, vor împărtășire în ședintele de cuib. In fața realității vor primi botezul focului. Curățenia lor adaugă ofrandă pură la șirul nesfârșit de jertfe. Urma să fie dăruirea supremă, tot ceea ce viața a putut zămisli mai pur, mai înălțător.

Un păhărel de bun venit, de regăsire, a fost tot ceremonialul. Nici colinde, nici vestitori, nimic din ceea ce anunță Nașterea Domnului.

Am adormit apoi, cu gândul la ziua de mâine. Sunt mai bine de două săptămâni de când am fost parașutat și încă n'am luat legătura cu cei de dincolo. Mâine, când toți vor gusta bucuriile Crăciunului, o altă bucurie, de alte dimensiuni, de mare intensitate, va marca pentru noi, adevărata sărbătoare. Un ofițer, adevărat de astă dată, fost frate de cruce și eu, soldat, ordonanța lui, cu sacul în spate, ieșim pe străzile orașului, afară, departe, pe dealurile Corcanului, să ne încercăm norocul. Nu era nimeni pe deal. Clopotele se aud chemând prelung credincioșii la liturghie. Noi, întârziați, celebram înlăuntrul nostru, plini de speranță, același Dumnezeu, cu aceeiași fiori.

Aleg doi copaci înalți de circa 15 metri, ce-mi vor servi pentru antenă și-mi instalez aparatul, sub privirea interesată a inginerului de pază, ofițerul Fiat Ion.

Aici rolurile nu mai corespund uniformei, sodatul comandă și ofițerul ascultă.

Nu se vede și nu se aude nimic la mare distanță și chiar de ne-ar surprinde cineva, "armata" impune respect, nimeni n'ar îndrăsni să se apropie.

—Pot să-ti fiu și eu de folos Filoane?

—Da! și încă foarte, mult să nu fiu deranjat în decursul ceremonialului.

—Dacă-i numai asta, fi fără grijă! îmi cunosc eu treaba.

Intind mantaua pe zăpadă, și aparatul deasupra formează masa de operații. Un vânt ușor legăna firul antenei, ce cobora din vârful copacilor spre aparat, prindea undele de departe, tocmai de acolo, de unde cu câteva zile mai înainte, îmi luasem sborul.

Aprind, să-mi reglez curentul din antenă, și trec repede pe recepție. Nici trei minute de căutare, că o melodie cunoscută, foarte cunoscută, îmi cântă la ureche. Cuprins de emoție, cu mâna tremurandă, mă grăbesc să răspund.

In această împrejurare e prima dată când școala își dă fructele.

Sunt cinci minute decând sunetul îmi încântă urechea, și rândul meu de emis, ia formă de botez. Prind manipulatorul între degete, îl mângâiu abia, apăsând ușor, cu vârful arătătorului pe cele trei litere: indicativul. Imi venea să strig, să însoțesc semnele, să mă audă, să le spun că le recunosc glasul. Răspunsul nu venea, întârzia! După trei minute, trec din nou la recepție. Dincolo, bate, iar sunete lungi și rare, ca pentru un începător, vocea lor răsună îndelungată. Aștept până termină indicativul și când aud invitația "K", încep din nou, chem. După alte trei minute trec la recepție. Dezamăgirea îmi apare cu primul sunet, ce-mi sguduie în căști. Mă chamă din nou, fără oprire. Nu m'a auzit. Trec din nou pe emisie și bat încet, regulat, așa cum am învățat, câteva minute. Schimb și ascult: mă cheamă mereu, parcă strigă în pustiu pe cineva pierdut.

Vorbeau sunetele. Nu le mai determinam, le vorbeam ca o voce omenească, strângând în ele aceleași emoții, ca dangătul clopotelor ce cheamă credincioșii la rugăciune, ca strigătul de ajutor al unui naufragiat. Nu mă aude! îmi sună răspunsul, dureros și lung. Verific din nou emisia. Lampa se aprinde, dar quarzul nu-l pot veridica. Imi depășea cunoștiințele acumulate în sase săptămani de școală. Bat totuși din nou, cu nădejdea slabă de a fi interceptat, dar revenind îi aud bătând cifre. Imi cere schimbarea de frecvență. Schimb repede și iar încep. Cu acelaș rezultat negativ. Ceva s'a sguduit în cădere, dar ce? E atat de sensibil Cutia de emisie a primit șocul, dela 12 metri, când Ion a tăiat sforile ce-l legau de copac, să se elibereze de parașută, înainte de a fi surprins agățat. Toată operația a durat cam trei sferturi de ceas, până ce sunetul de rămas bun, să-mi lase amărăciune pe unde. Pe mâine, îmi spune el...

—Merge? mă întreabă Ion, apropiindu-se de mine.

—Eu il aud bine, dar el nu mă aude!

—Ce zice? Ești sigur că-i el?

—De asta sunt sigur, dar la ce-mi folosește, dacă el nu mă recunoaște.

Strângem totul și ne întoarcem amărâți, amândoi. Pe mine m'a lovit crunt. O clipă de nădejde, s'apoi totul se dărâmă.

Ce or crede de noi? Și totuși... eu eran bine cotat. Din vreo douăzeci, nici unul nu mi-a luat-o înainte. Al doilea era clasat la vreo 25 de puncte de mine. Erau patru pe aciași linie: Nicu, Monu, Mâțu, Grimalschi. Iată însă, adevăratul examen.

Imi venea să plâng de necaz, de neputință.

Cu foamea și cu gerul, dușmanul ce ne urmărea, am reacționat organic, cu energia ce mi-a mai rămas, dar acum, ce pot face mai mult?

Mă sint copleșit! Și au pus toată nădejdea în noi, și n'am reușit nici măcar să luăm contactul cu ei. E aparatul de vină? Nenorocul? Tot una e! Prima încercare, primul eșec.

Filon VERCA

"DESPRE ISTORIE ȘI ISTORIOGRAFIE"

de N.S. GOVORA

Articolul de mai sus, care a fost socotit de redacția revistei "Carpații" ca foarte valoros, a fost trimis din Țară. Autorul lui, după cum se vede din cuprins, a fost un om care a trait 15 ani în preajma lui Iuliu Maniu, deci însemnătatea acestui articol crește, căpătând dimensiuni de Istorie. Deși părerile noastre, a celor ce lucrează în redacția revistei "Carpatii", sunt exact contrarii celor ale domnului Ion Ardeleanu, hotărîrea redactorului revistei, domnul Traian Popescu, a fost luată imediat: se publică. Dar, la această publicare, s'a hotărît publicarea unui răspuns, tot în coloanele "Carpaților". Aceasta hotarîre s'a comunicat domnului Ardeleanu, și s'a primit și răspunsul: domnul Ardeleanu e complet de acord.

De la început spunem că suntem de aceiași părere: prietenii celui ce a murit în închisorile Sighetului, au nu numai dreptul ci și datoria să-l apere pe marele ardelean. Domnul Ardeleanu se situiază pe linia Naționalțărăniștilor din Țară, care îi iau apărarea lui Iuliu Maniu, în foaia cripto comunista, numită "Dreptatea" din America dar, suntem convinși, că fac aceasta numai de nevoie: Național-țărăniștii din exil, nu au o foaie Național-țărănistă la înălțimea lui Iuliu Maniu. Deci, suntem de acord că apărărea lui Iuliu Maniu trebuie luată și tonul articolului domnului Ardeleanu, este de inaltă ținută, dar, îi găsim un cusur: domnul Ardeleanu ca și Ignotus (?), și Cornel Coposu îi iau apărarea lui Maniu în "Dreptatea", îi găsesc marelui ardelean numai calități și nici o greșală. In răspunsul nostru, vom căuta să-i arătăm domnului Ardeleanu, o parte, numai o parte din greșelile lui Iuliu Maniu.

Domnul Ardeleanu, se supără pentrucă subsemnatul l-am considerat pe Iuliu Maniu trădător de Neam, punându-l pe aceiși linie cu Titulescu, Niculescu-Buzeștii și Ghiță Pop. E drept că pe domnul Ardeleanu, nu pare să-l indispună din cale afară, faptul că pe ceilalți i-am considerat trădători de Neam și il indispune și chiar îl doare, punerea lui Maniu, pe aceiași linie. Chestiunea merită să fie desbătută. Domnul Ardeleanu aduce în sprijinul tezei lui o carte apărută în Anglia, cartea domnului Paul Quinlan. Dar se pare că din cartea englezului, domnul Ardeleanu a făcut apel numai la părțile care-i convin, dar parțile care-i arată greșelile lui Maniu, sunt trecute sub tacere. Dar aceste părți care sunt trecute sub tăcere, sunt tocmai acelea care, după noi, arată că Iuliu Maniu, pe lângă faptele lui frumoase, a comis și greșeli, mari greșeli. Și iată ce scrie domnul Paul Quinlan: "Pe la *începutul anului 1942* (Maniu) a încercat să realizeze o înțelegere cu englezii, ca România să-și schimbe poziția. El a înștiințat pe englezi că se gândește la organizarea unei lovituri de Stat împotriva guvernului Antonescu, așa că la momentul oportun... întreaga forță a armatei române să poată fi întoarsă contra Axei... Dar Maniu își avea prețul său. Voia adică, ca Aliații să garanteze viitorul independeței Statului român la frontierele lui de dinaintea războiului, incluzând Basarabia și Bucovina de Nord". Acest lucru se petrecea pe la începutul anului 1942. Ori la această dată, România, Țara domnului Maniu, se găsea încleștată într'un război pe viață și pe moarte, cu Rusia, cu *dușmanul ei natural*, cum a spus Take Ionescu. Ori în timp de război, orice supus al unei Țări, este obligat să contribuie la efortul de război al Țării lui, sau, în cel mai rău caz, să se retragă în caz că are alte idei, deoparte, și să aștepte timpuri mai bune pentru ideile lui. Contra celor ce iau legături cu dușmanii Țării lui aflate în razboiu, orice țară din lume are la dispoziție Curți marțiale: pentru cei care iau legături cu dușmanul, îi arestează și îi trimite în fața judecatorilor. Pe cei care au luat legături cu dușmanii Țării, le pune o etichetă: *Trădători de Neam.*

Dar ceiace se petrecea în 1941, s'a schimbat în 1944. Ceiace făcuse până atunci sub amenințarea Curții marțiale, de această dată, cu consimțământul șefului guvernului, mareșalul Antonescu și a lui Mihai Viteză, Maniu ducea tratatvele cu dușmanii Țării. Printre acești dușmani, englezii, și americanii, se afla și duș manul natural. "De acord cu regele, la 10 Iunie 1944, Maniu telegrafiază Aliaților că le accepta termenii și că mijloacele pentru îndeplinierea lor vor fi plănuite. Mai departe, el specifică că opoziția formează un Bloc Democratic Național-Român, format din partidele Național-Țărănesc, Liberal, Social Democrat și Co-

munist. La 27 și 28 Iunie, Aliații primesc planul detailat pentru punerea în aplicare a Armistițiului. Planul consista dintr'o lovitură de Stat împotriva guvernului Antonescu, urmată de semnarea Armistițiului. In plus, Maniu voia ca *răsturnarea să coincidă cu o ofensivă sovietică* în decursul careia, *trupele române de pe front se vor alatura Armatei Rosii"!* Deci, după Paul Quinlan, Maniu *voia* ca răsturnarea lui Antonescu, *să coincidă cu o ofensivă sovietică iar trupele române să se alăture armatei rosii!!!*

Aceasta însemneaza că Iuliu Maniu nu cunoșta Istoria! Orice român știa că trupele muscălești, odată intrate pe teritoriul Țării, nu vor mai ieși cu ușurintă și Iuliu Maniu voia tocmai aceasta: *ostașul român să lupte alături de soldatul roșu!!!* Aceasta însemna că Iuliu Maniu credea ce spuneau englezii în propaganda lor, despre ruși: Rușii din 1944, se schimbasera, nu mai aveau nimic comun cu comuniștii de până atunci, ei deveniseră niște *comuniști cu joben!!!*

Domnul Ion Ardeleanu, admițând că există ierunci, pasări surde și proaste, ne spune că există și porumbei călători și alte speţe care presimt furtuna, există și o altă speță de conducători, dotați cu un simț de orientare asemănătoare cu a porumbelului călător. Acest conducător care presimte furtuna este, după părerea domnului Ardeleanu, Iuliu Maniu. Și pe lângă alte calități, Iuliu Maniu *a presimțit, a știut cu precizie,* că Germanii vor pierde războiul. Și înarmat cu aceste credințe, a lucrat în consecință. Dacă Germanii vor pierde războiul, cel ce îl vor câștiga, vor fi *Aliații noștri firești,* Francezii și Englezii sau cu alte cuvinte, *forțele democrate.* Cum Maniu era democrat până în sânge, cu atât mai bine. Deci cu toată frica ce avea de Curtea marțială a lui Antonescu, un democrat convins, trebuia să activeze în consecință și la sfârșit, Neamul întreg își va da seama că Maniu a fost din speța porumbelului călător și îi va cădea la picioare. Dar speța aceasta de porumbel călător nu își dădea seama că odată cu Aliații noștri firești, Francezii și Englezii, alături de ei vor veni și cu *dușmanul nostru natural.* Aceasta însemnează că cunoștințele în domeniul istoric ale lui Iuliu Maniu, erau foarte superficiale sau nu existau deloc, că toate cunoștintele lui istorice erau ancorate în imperiul austro-ungar, și că singurul nostru dușman erau Ungurii, și că *dușmanul nostru natural,* era o invenție a lui Take Ionescu!

Și Iuliu Maniu a fost astfel, artificierul lui 23 August! A fost de acord ca dezertorul să fie primit în palatul regal și să fie cel care-l *va primi în posesia lui,* pe mareșalul Antonescu. Și tot el a fost de acord cu Mihai Viteză, ca acesta *să declare unilateral armistițiul* și apoi să mintă Țara întreagă la radio, că armistițiul a fost semnat de toți dusmanii de până atunci. Există niște documente care susțin că Iuliu Maniu n'a participat la evenimentele petrecute în Ardeal sau dacă era în Capitală, Mihai Viteză l-a ținut departe de activitățile lui. Deci Iuliu Maniu n'a participat la actul de la 23 August. Deci lovitura de Stat –căci lovitură a fost–, a fost dată de Mihai Viteză, generalul Sănătescu, Bodnăraș și amanta lui Mihai Viteză, grecoaica Dolly Chrissoleghos. Aceasta îi ușurează situația și răspunderea lui Iuliu Maniu la actul de la 23 August. In această direcție să-și îndrepteze cercetările domnul Ardeleanu și prietenii domnieisale din partidul Național-țaranesc și noi vom fi alături de el.

* * *

Dar domnul Ardeleanu, în expunerea domnieisale, caută și alte capete vinovate că nu au urmat linia care ne-ar fi scăpat de nenorocirile survenite. Un mare vinovat, după domniasa, este și Corneliu Codreanu care a făcut cunoscuta declarație pe care o citează domnul Ardeleanu. "A apărut revizionismul. Hitler, stăpânul Germaniei, secundat de Mussolini, care în 1936, într'un discurs la Milano, cere dreptate pentru. Ungaria. Maniu și alții, desigur, a presimțit că se apropie uraganul, dar că la cârma navei noastre se gasește un mediocru Rege, aventurier pe deasupra, fară orientare sigura. Maniu optează pentru o orientare alături de aliații noștri, zis firești, care ne-au ajutat la înfăptuirea României Mari: Anglia și Franța, alături de Mica Ințelegere, care garantau integritatea fruntariilor spre Vest. Dar Mica Antantă începe să se fisureze. In 1936, îl înlătură pe Titulescu; în interior propaganda progermana devine din ce în ce mai zgomotoasă și culminează cu declarațiile lui C. Zelea Codreanu: "Daca vine Garda la putere, în 48 de ore ne vom alătura axei Roma-Berlin". Fără tratative in prealabil, fără garanții, din pură simpatie ideologică". Dar Corneliu Codreanu a fost un mare patriot pe care l-a apreciat și stimat Iuliu Maniu cu care a încheiat cunoscutul pact electoral care a dus la căderea guvernului Tărărascu, lucru care nu s'a mai întâmplat în Țara românească.

Dar Corneliu Codreanu avea un mare cusur după parerea domnului Ardedeleanu: nu era democrat. Corneliu Codreanu își spunea parerile lui pe față, lucru care după Constituție și după legile Țării, era perfect legal. Aceste legi democratice au fost călcate de un guvern *pseudodemocrat,* care l-a scos pe Codreanu din lege, desființandu-i partidul, perfect legal, pe care îl avea. Acest guvern *pseudodemocrat,* care a desființat pentru prima dată Garda de fer, a fost partidul Național-țărănesc. Și acest lucru l-a făcut domnul Ion Mihalache ca să facă pe voie, desigur, unui *aliat firesc,* care era Franța. Dar să vedem cum s'a comportat acest aliat firesc, din 1916 și până în zilele noastre. Aliatul firesc citat a făcut tot ce a putut ca să atragă de partea lui, mica noastră țărișoară. E drept că Ionel Brătianu a fost prea pretențios și se tocmea prea mult încât oamenii politici ai timpului, l-au botezat negustorul de covoare. Orice ar fi, Francezii au semnat actele pe care le ceruse Brătianu. Și semnândule, Francezii știau că îl *păcălesc* pe Ionel Brătianu, pentrucă ceiace îi promiteau lui Brătianu, îi promiseseră mai înainte Sârbilor. Odată intrată România în războiu, Francezii nu și-au respectat celelalte angajamente pe care le luaseră: armata generalului Sarrail, care trebuia să pornească la atac, odată cu intrarea României în războiu, nu s'a mișcat. Celelalte angajamente de a trimite armament prin Rusia noului aliat, n'au fost respectate, aceasta din cauza *iubitului* aliat al Franței, Rusia țaristă. Din cauza aceasta, armata română s'a făcut de râs: Germanii au scos-o din luptă în trei luni, Germanii câștigând cel dintâi războiu fulger (blitzkrieg). Dar tigrul Clemenceau a profitat de prima greșală pe care au comis-o Românii, care au încheiat o pace separată: atât aștepta tigrul. Avea motiv ca să nu-și mai respecte angajamentele pe care Francezii le luasera față de Ionel Brătianu. In consecință. Francezii au dat voie armatelor române să ocupe numai o parte din Ardeal. Că până la sfârșit s'a întâmplat altfel, aceasta Românii o datoresc bunului Dumnezeu. Un fapt este de necontestat: ocuparea Budapestei, s'a făcut contra voinței lui Clemenceau.

Ce s'a întâmplat la Conferința Păcii, este iarăși cunoscut: Brătianu a trebuit să plece fără ca pacea să fie semnată de el. Această pace a fost semnată de Vaida Voevod. Basarabia ne-a fost recunoscută patru ani mai târziu, pentrucă Franța avea interese să susțină pe Rușii albi. Motivul: Franța trebuia să-și capete câteva miliarde împrumutate țarilor. Numai când s'a pierdut definitiv aceasta speranță, Franta s'a hotărît să ne recunoască Basarabia, pe care dealtfel o câștigasem datorită bunăvoinței Germanilor.

După războiu, România a fost obligată să facă o politică franceză. S'a făcut Mica Antantă-pe care domnul Ardeleanu spune mai sus că începuse *sase fisureze–,* pentrucă așa o cereau interesele Franței. Nu era nevoie de o alianță de trei State pentru a ține în respect o țară mai mică decât fiecare din ele, Ungaria. Intre cele două războaie, Franța a dus, de frica Germanilor, o politică de apropiere de Rusia. Ori, indiferent de ce reprezenta Rusia pentru Franța, aceasta era *dușmanul nostru natural.* Și, servindu-se de Românul Titulescu, noi am fost obligați sa reluăm relațiile cu Rusia comunistă, și, fără ca Rusia să ne recunoască Basarabia, eram gata să semnăm un pact de asistență mutuală cu dușmanul natural. Acest lucru era prea mult. Și Titulescu a fost dat afară și zisul tratat, care ar fi fost tratatul pisicii cu șoarecele, nu a mai fost semnat.

Ori Corneliu Codreanu cunoștea prea bine comportamentul neloial al Franței față de Țara lui și mai știa că, între cele două alianțe, Franța o prefera pe Rusia, cu toate că Rusia era comunistă. Și între două rele, între Rusia comunistă, care în plus era *dușmanul nostru natural,* și între Germania naționalistă, alegerea lui Codreanu s'a fixat cu hotărire de partea Germaniei. Chiar ca dușman, Germania era preferabilă Rusiei aliate. Istoria legăturilos noastre dealungul Istoriei cu Rusia, pentru cine cunoștea această Istorie, inclina balanța de partea alegerii lui Codreanu: mai bine să pierzi un războiu alături de Germani, decât să-l câștigi alături de Rusia. Pe domnul Ardeleanu îl jena faptul că Corneliu Codreanu a făcut această declarație, "fără tratative în prealabil, fără garanții, din pură simpatie ideologică". Exact, Codreanu fixa această aliantă pentru momentul în care el va fi la putere, adică era timp destul ca să fixeze garanțiile ce le va cere. Și în fond această încredere pe care Codreanu o avea în Germania, bazat pe o pură simpatie ideologică, era mai valabilă decât garanția pe care Tilea o obținuse din partea Angliei. Anglia ne dădea garanții contra Germaniei și contra tuturor dacă vreți, dar nu ne-o dădea contra *dușmanului nostru natural,* contra Rusiei comuniste!!! Perfidul Albion spera într'o viitoare alianță cu bolșevicii și această viitoare alianță, conta mai mult decât alianța cu biata Românie! Dar perfidul Albion știa că această garanție dată României, nu valora nimic, căci știa că Anglia nu va putea ajuta cu nimic România la nevoie, cum nu putea veni nici în ajutorul Poloniei, căreia, la fel, Anglia, îi oferise garanțiile sale generoase.

Domnul doctor Ardeleanu ne spune că Mussolini a ținut un discurs la Milano, în care cerea dreptate pentru Ungaria. E foarte adevărat aceasta, dar domnul Ardeleanu uită să ne spună ce a motivat această atitudine dușmănoasă față de noi, a lui Mussolini, servindu-se tot de Românul Titulescu. S'au votat la Liga Națiunilor sancțiuni contra Italiei și cel care s'a agitat mai mult ca să se voteze aceste sancțiuni, si să la aplice primul a fost tot Românul Titulescu. Acela a fost momentul nenorocit în care Țara noastră și-a căpătat, nu neprietenia Italiei, ci dușmănia ei. Acela a fost momentul în care România a pierdut Ardealul de Nord. Nu Hitler, Hitler nu ne-a urît, ci Mussolini. Ce bine ar fi fost dacă porumbelul călător Maniu, ar fi presimțit și ar fi împiedecat acest lucru.

Dar Titulescu a mai făcut și alte pozne mai mari și nenorocite pentru România. Tot pe acele timpuri, Republicanii spanioli, adică comuniștii aveau un războiu civil cu Franco în Spania. In acele momente, România avea o comandă de armament executat și gata să fie livrat de Franța și atunci intervine Titulescu. Prin gura lui, România renunță la acel armament, în favoarea Spaniei republicane adică comunistă. Aceasta pozná este catastrofală și desigur, domnul Ardeleanu nu o cunoaște sau dacă o cunoaște, îi place să o treacă sub tăcere. Din cauza aceasta, la Consiliul de Coroană ce a hotărît cedarea Basarabiei, desigur că Maniu a fost pentru un războiu cu Rusia sovietică-pe vremea aceia Rusia era formal contra Angliei-și a trebuit să se închine în fața argumentelor Ministrului de războiu: cu armele și muniția pe care o aveam, nu puteam rezista mai mult de două săptămâni. Și aceasta se datora poznei făcută de Titulescu care era bun prieten cu Iuliu Maniu.

* * *

Aceasta este numai o mică parte din marile greșeli ale lui Iuliu Maniu. Dar ni se pare curios că domnul Ardeleanu, la sfârșitul articolului domnieisale, face apel la un celebru articol al lui Octavian Goga, articol publicat "prin 1910". In acest articol, Octavian Goga vorbea despre niște măgari care pășteau liniștiți pe coastele Vezuviului, nebănuind că lava de sub picioarele lor, poate să erupă în orice moment. Octavian Goga a fost, precum se știe, un mare inamic al lui Maniu. Și în acel articol, Octavian Goga viza pe prietenii domnului Maniu, care pășteau liniștiți pe coastele Vezuviului.

N.S.G.

BASARABIA: Pe frontiera Nistrului.

CUM SE FALSIFICA ISTORIA

de Filon VERCA

E la jumatărea secolului trecut, Ion Heliade Rădulescu se adresează tinelor talente: "Scrieți orice dar scrieți".

Citind articolul d-lui Zamfirescu, din publicația "Bire", din 16 Martie, 1984, intitulat: "După 39 de ani", am impresia de a trăi acea vreme, când trebuia umplut un gol în toate domeniile vieții noastre: culturale, științifice, istorice... Sesizând dorința exilului, de a cunoaște faptele istorice din ultimele patru decenii, contemporanii noștrii, asemenea talentelor din acea vreme, au început să scrie orice, numai să scrie.

D-l Zamfirescu, unul din acești "scriitori", fără a fi trăit evenimentele expuse, fiind prea tânăr pentru a le pătrunde sensul și mai ales, fără să țină seama de povestirea celor ce le-au suferit, din auzite, din versiuni diferite, reușește să-și formeze o "perspectivă" personală a evenimentelor, pe care încearcă să o prezinte românilor din exil, ca un document inedit, demn de retinut de istoricul de mâine.

Dar să ne familiarizăm cu textu, înainte de a ne formula o opinie.

"La trecerea a 39 de ani dela 6 Martie, 1945, românii nu pot și nu trebue să rămână indiferenți la evocarea evenimentului. Cei ce nu-l pot uita sunt cei ce l-au trăit".

Desigur că acest eveniment nimeni nu-l poate uita, face parte din înșiruirea de fapte ireversibile, a acelui dramatic 23 August 1944, fără de care, nimic din ceeace a urmat, nu s'ar fi consumat.

De remarcat, dintru început faptul, că autorul articolului se substitue generației care a trăit, atât 23 August, cât și 6 martie și care a înregistrat diferit cele două fenomene, decât opinia celui care nu avea încă vârsta grijilor de ceeaca-l înconjoară.

A restabili "adevărul istoric", atunci când mai sunt în viață, acei ce l-au trăit și apoi l-au încrustat în carnea lor, prin zeci de ani de torturi și umiliri, ar însemna a ține seama de aceste mărturii, de aceste cutrĕmurătoare suferinți. Document viu, pe care istoricii, oricare ar fi ci, nu-l pot ignora, cu riscul de a fi asvârliți la periferia istoriei ca gazetari de fapte diverse.

"Șase Martie, *în perspectiva noastră,* înseamnă începutul aservirii românești. Este Inceputul celei de a patra dictaturi"...

Unul care n'a trăit evenimentele își permite totuși o perspectivă, "perspectiva noastră". De unde și-a cules acest bogat material, pentru a ajunge a-și contura o perspectivă, sui generis, care să fie la antipodul a ceeace în adevar s'a întamplat? Edificiul îmi pare artificial, pentru a rezista mai mult decât durata unei polemici.

Dar să revenim la celălalt eveniment, 23 August, când se jubila pe străzile Capitalei, în dangăt de clopote, intrarea triumfală a trupelor *"eliberatoare",* cu concursul determinant al partidelor politice, în timp ce soldații români ce apărau frontul Moldovei erau desarmați din ordin și duși în captivitate, n'ar fi decât un fapt divers, care ar putea fi trecut pe plan secundar sau chiar ignorat. Sau poate, pentrucă la 6 Martie, aceste partide, ne mai prezentând nici un interes pentru "eliberator", au fost eliberate, la rândul lor, pur și simplu de orice responsabilitate în conducerea afacerilor țării.

Un lucru totuși s'a întamplat la 6 Martie și aniversarea celor 39 de ani ar explica aducerea aminte: sentința de moarte a partidelor "istorice", după ce aceastea au comis greșala de a se fi înșelat de partener.

Tragedia a început, pentru toți românii, la 23 August iar 6 martie nu rămâne decât o etapă, în cursul "aservirii" totale.

Imi îngădui să mărturisesc și eu, ca toți cei ce au trăit aceste evenimente, că durerea cea mare, a întregului neam, a început odată cu ocuparea militară a țării de către trupele inamice. Că în acea vreme, nimeni nu mai îndrăznea să însereze pe străzi și că cei întârziați, nu mai ajungeau la casele lor, asasinați de soldații sovietici, în goană după băuturi și femei. Câte soții, fete sub vârstă și femei îmbătrânite nu au fost pângărite și apoi ucise, pentru se șterge urma dârelor de sânge? Astfel,

morţii se numărau cu zecile în fiecare oraş. A doua zi, presa, sub controlul trupelor de ocupaţie anunţa, vag, rece, crime pe care nu le mai putea ascunde: "Necunoscuţi, ucişi de bandiţi necunoscuţi, pentru a fi jefuiţi". La Timişoara, unde mă găseam întâmplător, au fost numărate, într'o dimineaţă, nu mai puţin de 30 de victime, aruncate prin şanţuri sau terenuri virane, după ce fuseseră desbrăcate de haina de iarnă, care să servească de schimb pentru o sticlă de alcool. Cadavrele erau concentrate la spiralul Babeş pentru identificare.

Şi s'au mai întâmplat multe, între cele două date. S'au luat decizii, în culise, la care nu toţi componenţii guvernului au fost puşi la curent, pentrucă nu mai reprezentau decât un simplu paravan democratic pentru Occident. Astfel, eroii din Răsărit, cei care nu au rămas pe câmpiile ruseşti, au fost trimişi pe frontul din Vest, nu pentru a se distingue din nou; ci mai mult pentru a uşura sarcina călăului. Soarta lor era deja pecetluită, odată cu ocuparea ţării de către trupele inamice, devenite, peste nuapte, noii tovaraşi de arme.

Din atâtea mărturii, a celor ce au supravieţuit, aflăm, cum la Aiud, Gherla... până la Canalul Dunării, ofiţeri superiori ai armatei române, tocmai acei ce s'au distins pe cele două fronturi, au fost umiliţi, batjocuriţi, torturaţi şi până la urmă ucişi, pentru faptele lor eroice de până la 23 August. Eroismul din Apus nu le-a mai servit la nimic. Pentru ei, 6 Martie, nu le-a mai schimbat sentinţa, pronunţată deja de către organele NDUD-ului, odată cu pătrunderea sovieticilor pe pământul românesc.

6 Martie a însemnat totuşi ceva. Faza de implantare a *serviciului de Securitate, după modelul sovietic,* era terminată şi de acum, nu mai aveau nevoie de nici o acoperire pseudo-democratică. Au păstrat totuşi, o reprezentanţă simbolică, de persoane alease cu bună ştiinţă. Fie prin calitatea lor de adaptare, gen Guţă Tătărescu, liberal de al lui Carol al II-lea fie ca Anton Alexandrescu, reprezentant ţărănist, fără vreo anvergură politică.

Da! Liberalii şi de astă dată au dat noii dictaturi, prin Tătărescu, instrumentul capital de a înşela poporul, a-l anestezia, înainte de a-i pune ştreangul. La pacea dela Paris, în 1947, acest sinistru personagiu, care se ilustrase deja, sub o altă dictatură, a semnat, în numele României, cedarea provinciilor române: Basarabia, Bucovina şi ţinutul Herţei, refuzând deliberat, ocazia unică, ca reprezentant al ţării, de a face să se audă în Occident glasul României şi drepturile ei pe acest pământ.

Comuniştii, ca şi Carol odinioară, ştiau că pot conta pe el, om dispus la orice josnică faptă, pentru a-şi salva interesele personale. Acest gest de dublă înaltă trădare, nu l-a cruţat, mai târziu de răsplată, soartă rezervată oricărui instrument uzat.

Pentru istorie, n'ar fi decât un fapt divers, dacă la capăt nu ar rămâne trădarea de neam.

"Carol al II-lea şi Antonescu au instalat dictaturi personale, fără ca stucturile de bază ale societăţii să fie anihilate", continuă autorul.

In adevăr, ei au instalat o dictatură, unde "structurile de bază ale societăţii" au fost pur şi simplu terfelite, unde libertatea de opinie, de gândire, de exprimare, erau sancţionate arbitrar, călcând în picioare Constituţia ţării, care era garanţia tuturor locuitorilor.

Nu a fost însă o dictatură personală, ci o complicitate vădită cu partidele politice, care au furnizat monarhului venal osatura ei, din elemente predispuse la orice, până la crimă, având un singur scop de a-şi apăra privilegiile. Dictatura lor a fost exercitată doar împotriva tineretului acestei ţări.

Istoria va înregistra, între anii 1930, când cel repudiat de însăşi regele ţării, tatăl lui, pentru dezertare în faţa inamicului, se întoarce în ţară, detronându-şi fiul şi 1940, guverne succesive, formate, prin alternanţă din partidele: liberal, ţărăresc, cu intercalări experimentale de scurtă durată, ca mareşalul Averescu, cu marele lui prestigiu ieşit din răsboiul nostru de întregire sau istoricul Nicolae Iorga, care au participat activ la această dictatură.

"In fond nu există, între aceste partide, nici o deosebire. Numai formele şi interesele personale le deosebeau. Acelaşi lucru sub alte forme. Nu aveau nici măcar justificarea unor păreri deosebite. Singurul mobil sufletesc adevărat era: religia interesului personal, pe deasupra oricăror dureri ale ţării şi a oricăror interese ale neamului". Aşa îi definea Corneliu Codreanu în cartea sa *"Pentru Legionari"*.

Dictatura lui Antonescu, atât de personală, cum o găseşte d-l Zamfirescu, nu a fost în sine decât un complot de eliminare a Mişcării legionare, dela guvernarea ţării, cu asentimentul şi mai ales cu participarea, din culise, a aceloraşi partide politice, din vremea lui Carol, sub o altă mască.

Ca şi cea precedentă, această dictatură era îndreptată iarăşi numai împotriva legionarilor, condamnaţi, schingiuiţi şi asasinaţi, cu mai multă sălbăticie decât sub domnia monarhului demis, pentru a-i continua opera de distrugere a aceluiaşi tineret. Ura lui Antonescu, împinsă până la demenţă, l-a obsedat atât de mult, încât i-a trimis pe front cu sentinţa de condamnare la moarte. "Vor fi trimişi în misiuni periculoase, până ce vor fi *reabilitaţi* post mortem".

Câţi membri ai partidelor politice au fost condamnaţi sau internaţi în decursul celor două dictaturi, pentru divergenţe de opinii sau activitate politică, cu toate că unii au furnizat inamicului informaţii militare, care au grăbit dezastrul armatei române? Până şi comuniştii, partenerii inamicului, se bucurau în inchisori, de un regim de favoare, rezervat "deţinuţilor politici", cu toate că, ştiut era, se puseseră în serviciul unei puteri streine, pasibili deci de pedeapsa capitală, în timp ce legionarii din ţară erau izolaţi în temniţa grea, lipsiţi de orice legatură cu exteriorul, chiar şi cu familiile lor iar cei închişi la Buchenwald, din aceeaşi sadică voie de exterminare, prin complicitate streină, erau ţinuţi departe de cruciada anti-bolşevică, la care ţara întreagă se mobilizase.

Am putea asimila aceste două stăpâniri cu un regim de dictatură? Dacă ne-am permite să 'o afirmăm, atunci în contra cui s'au manifestat aceste "dictaturi", zise "personale", dacă nu împotriva Mişcării legionare, scoasă de atâtea ori, prin abuz, în afară de lege, tocmai de acei ce călcau orânduirea constituţională. O acţiune de represiune a unei fracţiuni din trupul ţării, nu rămâne altceva decât o impostură, născută din ilegalitate.

"Dictatura legionaro-antonesciană, care a durat 5 luni, a fost singura care prezenta *similitudini cu totalitarismul intrinsec comunist;* şi ea preconiza restructurarea societăţii după model de import şi crearea "omului nou".

Poporul consultat în Decembrie 1937, pentru prima dată, în condiţii mai puţin trucate şi-a dat preferinţa programelor care i-au fost prezentate. Mişcarea legionară a obţinut 66 de deputaţi în parlamentul ţării, tocmai datorită faptului că a denunţat pericolul comunist şi complicitatea sau complezenţa celorlalte partide de faţă de acest pericol, care ne amenința cu bolşevizarea.

Corneliu Codreanu a lansat primul avertisment asupra pericolului ce ne pândeşte la Răsărit încă din 1919, atunci când nici Mussolini, nici Hitler, cele două curente de mai târziu, nu apăruseră pe ecranul politicii europene. Era un apel adresat neamului lui să-şi apere "sărăcia şi nevoile şi neamul", înainte de a nu fi prea târziu. La un an după aceea, 4000 de comunişti, conduşi de elemente streine, au ocupat atelierele CFR Niculina dela Iaşi şi au înfipt steagul roşu în vârful clădirii, sfidând autoritatea şi armata care nu a intervenit. Atunci apar doi români, Codreanu şi muncitorul Pancu, înfruntând mulţimea în furie şi cu riscul vieţii, urcă sus, smulg steagul roşu şi în locul lui ridică steagul tricolor. Apoi se adresează mulţimii: "Nu admitem nimănui să caute să ridice, pe pământul românesc alt steag decât al istoriei noastre naţionale".

Era oare lupta lui ceva de imprumut sau un avertisment, o profeţie de ceeace va urma să vie pentru acest popor? Fără atitudinea lui hotarîtă, comunismul s'ar fi înstalat la noi, cu un sfert de secol mai de vreme şi azi n'am fi decât o provincie bolşevică, pierdută în marele imperiu roşu. In loc de a-i asculta vocea, partidele politice i-au înnăbuşit-o pentru todeauna, pregătind astfel şi mormântul bietului popor.

"Omul nou", îl jenează mult pe d-l Zamfirescu. Iată cum vedea Corneliu Codreanu politicianismul, căruia voia să-i opună acest "om nou", corect, cinstit, muncitor, demn, iubitor de ţară şi de Dumnezeu. "O adevarată pletoră de oameni de afaceri, se va întinde ca o pânză peste toată România, care nu vor mai munci, care nu vor mai produce nimic, ci vor suge vlaga ţării. Acesta este politicianismul. Politicienii aceştia, cu familiile şi agenţii lor au nevoe de bani. Bani pentru petreceri, bani pentru a-şi întreţine clientela politică, bani pentru voturi, bani pentru cumpărarea de conştiinţe omeneşti... Se vor înfinge ca nişte căpuşe în consiliile de administraţie, de unde vor încasa tantieme de zeci de milioane, fără nici o muncă, din sudoarea şi sângele muncitorului obosit".

A fost ucis mişeleşte în numele unei democraţii, cel ce a luptat împotriva imoralităţii politice, care, mai târziu a adus dezastrul ţării.

In cele patru luni de guvernare, alături de generalul Antonescu, Mişcarea legionară n'a avut libertatea de a impune un program, o plitică. Generalul avea propriu-i guvern la Preşidenţie şi în momentul când şi-a consolidat poziţia şi mai ales şi-a asigurat graţiile Berlinului, a eliminat-o, cu ajutor strein, substituindu-o cu o dictatură identică celei prcedente, regale.

D-l Zamfirescu găseşte similitudini cu partidul comunist. Nu cumva s'a înşelat din nou de inamic? Dacă, înadevăr există vreo similitudine, apoi o găsim la cele trei dictaturi, care, toate au vizat distrugerea Mişcarii legionare, pregătind intrinsec terenul comunismului, aliatul lor de mai târziu. A treia, cea roşie, adaugă ceva în plus, ea va distruge ţara însăşi.

Armata româna, în 1917, a salvat România dela anexare imperiului slav, asvârlind peste Nistru puhoiul bolşevic. Titulescu voia apropiere de Moscova. Am fi fost supuşi ei încă din 1936. A treia tentativa a reuşit. Dece?

Dacă admitem teza d-lui Zamfirescu, că domnia regelui Carol al II-lea a fost un model de dictatură, atunci înseamnă că România n'a cunoscut democraţia şi deci ostilitatea poporului, a generaţiei de atunci ar fi justificată, "ils ont peché par ignorance". Dealtfel, partidele politice care au exercitat puterea s'au complăcut, ba chiar s'au identificat acestui regim absolutist. Scopul urmărit acoperea mijloacele: păstrarea cu orice preţ a privilegiilor.

Am putea, atunci, defini regimul politic din România, între 1930-1940 şi mai apoi între 1940-1944 ca o dictatură, cu uşoară nuanţă de democraţie. Si ca orice dictatură a grăbit scadenţa unui şir neîtrerupt de "erori" fatale. Deci, dictatura regelui Carol a eliminat democraţia, dacă, în adevar ea a avut vreodată curs în România.

Antonescu a continuat să ignoreze regimul libertăţii, care nu se potrivea caracterului lui autoritar, un continuator ales cu intenţii bine definite.

Să fie oare o coincidenţă, dacă perioada dela 1930 corespunde cu apariţia Mişcarii legionare pe scena politică a României? Ca urmare, dictaturile au fost ocazionate şi îndreptate exclusiv împotriva ei.

Dece oare? Pentrucă această mişcare denunţa anumite afaceri necurate în viaţa noastră politică, avertizând clasa conducătoare de consecinţele nefaste care nu vor întârzia să se ivească, odată cu apariţia pe cerul Europei a unor semne prevestitoare de furtună. Aceste semne ne impuneau o anumită vigilenţă, anumite sacrificii, pentru a evita orice dezastru la care ţara era expusă.

Intr'un regim de democraţie, în sensul ei firesc, un astfel de avertisment ar fi găsit ecou şi ar fi impus anumite măsuri prioritare de salvare naţională. Sau poate, sub scutul puterilor din Vest, care ne *"garantau"* totul, noi puteam să ne permitem orice promiscuitate interioară?

Dacă am fost abandonaţi, nu dovedeşte oare, că nu mai eram în stare să aducem un aport oarecare alianţei, ci pur şi simplu, devenisem o povară şi ipso facto, fără vreun interes?

Printre lacrimi şi dureri, la cine mai puteam apela? Istoria va judeca fără milă, pe cei ce au pregătit, conştienţi sau inconştienţi, sau din slăbiciune umană, ani de zile, dezastrul, ucigând pe singurii, care nu cereau altceva, decât să lupte până la ultimul suflu, pentru neamul lor.

Şi cum implicaţii acestei tragedii îşi pregătesc pledoaria inocenţei, în procesul de mâine, o întrebare îmi apare inevitabil: 6 Martie, ar fi existat oare fără 23 August? Nu cumva iniţiatorii mai vârstnici azi, care ştiu prea bine de unde ni se trage răul, încearcă, prin condeiul tânărului domn, să oculteze crima de lese naţiune, cu responsabilităţi bine definite, 23 August şi să-i substitue 6 Martie, imputat, de astădată exclusiv vicleanului din Răsărit?

Sentinţa, dacă ar fi vreuna, s'ar comuta în "non lieu".
15 Aprilie 1984

Verca Filon

NOTE CU LEXIC POTOLIT

● In numărul pe luna Martie a revistei "Limite", dl Ierunca mă pune într'acelaş borcan cu dl I.V. Emilian şi nu face bine căci între mine şi dl Emilian, sunt mari deosebiri. Eu voiu răspunde numai la afirmaţiile care mă privesc numai pe mine. E vorba de nişte *născociri* ale mele, spune dl Ierunca. Una, după afirmaţia dlui Ierunca, este aceia că eu am scris că Ierunca a fost şef redactor la "Scânteia tineretului" şi dl Ierunca vine cu o afirmaţie categorică: nu a fost niciodată la "Scânteia tineretului", nici măcar în vizită. Deci aceasta este numai o *născocire* a mea. Ia să vedem ce scrie Ion Cârjă la pagina 153 din cartea "Intoarcerea din infern", volumul II: "Astfel, afară de Vasile Luca, de care am mai amintit undeva, aici a fost depozitat în 1956 lotul lui Lucretiu Pătrăşcanu, fostul Ministru de Justiţie comunist, în frunte cu Silbert, organizatorul strategiilor comuniste în faza incipientă de după 1944. El a fost acela care făcea cuvântările analfabeţilor de pe atunci din conducerea partidului căruia, însă, curând li s'au alăturat alţi oportunişti, ca oamenii lui Vlădescu Răcoasa, ca Zevedei Barbu, apoi *Virgil Ierunca la Scânteia Tineretului,* Ion Caraion, M. Macovescu, etc.". Prin urmare sursa afirmaţiei mele nu este o *născocire* a mea cum spune Ierunca, ci o carte în trei volume, şi o carte bună, *foarte bună* pe când Ierunca a scris în viaţa domnieisale numai o carte, "româneşte" şi o broşură pentru care a fost "ponegrit cu o veselă savoare" de dl Emilian. Şi cartea lui Ion Cârjă este o "pură calomnie", trebuia să-i răspundă când acesta era încă în viaţă şi deci putea să-i răspundă şi nu să aştepte să moară şi să-l numească tocmai acuma pe "calomniator". Desigur Ion Cârjă avea argumente solide cu care să-şi susţină "pura calomnie" şi atâta timp cât a trăit Ion Cârjă, dl Ierunca a socotit că este mai prudent să tacă. Dar, dl Ierunca şi prietenii de la Madrid, ar putea spune că nu a citit cartea lui Cârjă. Aceasta este mai grav: Domnul Ierunca este un amploaiat al "Europei libere", şi primeşte un salariu gras, tocmai cu datoria să recenzeze la înaltul post de radio, *toate* cărţile ce apar în exil, a *tuturor* românilor şi nu numai cărţile oamenilor de stânga, *trotchişti* ca şi dl Ierunca, ca cele ale lui Goma şi Tănase. Iata că i-am raspuns dlui Ierunca, la o acuzaţie: faptul că domniasa a fost la "Scânteia tineretului" nu este o născoire a mea ci "calomniatorul pur" este regretatul Ion Cârjă.

Dar dl Ierunca ar putea spune că este o nepotrivire între ceiace am spus eu şi ceiace spune dl Emilian. Domnul Emilian spune că Ierunca a fost numai redactor iar eu îl înalţ în grad şi spun că a fost redactor şef. Cine studiaza mai îndeaproape fenomenul Ierunca, îmi va da dreptate: Ierunca a fost în exil numai redactor şef la toate publicaţiile la care a scris. In primul rând a fost redactor şef la publicaţiile scoase la Paris de regretatul socialist Eftimie Gherman, "România muncitoare" şi "Caete de dor". Aceste publicaţii au fost scoase cu banii lui Gherman şi în afară de asta-era în timpurile grele ale dlui Ierunca-, Gherman l'a ajutat serios şi cu bani, bani pe care îi scotea la rândul lui de la socialiştii francezi (Force Ouvrière). Şi iată că Gherman a murit şi Ierunca nu a găsit cu cale să scrie măcar un rând despre moartea socialistului Gherman. Un lucru bun se poate spune despre René Theo care dovedeşte că nu uită pe cei care-l ajută: despre moartea lui Gherman a scris în exil numai René Theo.

In afară de aceste publicatii scoase cu banii lui Gherman, dl Ierunca mai este redactor şef la "Ethos" şi la "Limite", în care cei care au dat şi dau banii, au fost Cuşa şi Petra, amândoi legionari. Deci despre Ierunca se poate spune că este redactor şef şi la "Scânteia tineretului".

Domnul Ierunca mă acuză că tot eu am fost acela care am afirmat că Monica Livinescu nu a fost "agresată" de agenţii securităţii de la Bucureşti. Reproduc o parte din articolul ce am publicat atunci şi din care reiese clar că eu am scris că Monica Lovinescu a fost rănită uşor şi nu a fost vorba de un atentat ci doar de o "regulare de conturi".

"Doamna Ierunca nu poate uita o dată: 18 Noembrie 1977. La această dată, domnia sa a devenit celebră: s'a încercat un "atentat" la viaţa domnieisale ceiace i-a dat ocazia după aceia, să devina vedetă. S'a ţinut o cenferinţă de presa după acel "atentat", s'a vorbit despre dânsa în toate ziarele şi nu mai vorbim de postul de radio unde dânsa este al doilea factotum, care a vorbit după aceia, o lună întreagă. In interview-ul luat de dl Iosuf Petran din Izrael, d-na Ierunca precizează că cei doi "atentatori" la viaţa domnieisale erau *sirieni* (?), căci aşa i-a comunicat *"securitatea franceză".* Asta ar însemna că securitatea franceză i-a *descoperit* pe cei doi "atentatori"!!! Şi lumea întreagă, *nu ştie nimic!!!* Şi cum se face că nu s'a dat un comunicat ca să ştie şi lumea care se interesa de cazul "atentatului" contra Monicai Ierunca? Nu a avut loc un proces sau acest proces s'a ţinut cu uşile închise, chiar şi fără prezenţa dnei Ierunca contra căreia se făcuse "atentatul"? Sau "atentatul" fusese găsit un caz minor pentru care se făcuse prea mare zgomot? Doamnă Ierunca, noi nu credem că *cei de la siguranţa* franceză v-au comunicat că "atentatorii" sunt *sirieni,* pentrucă ei nu *descoperiseră* nimic şi nedescoperind nimic, nu puteau să vă comunice nimic. Noi credem că dacă ar fi descoperit că "atentatorii erau *sirieni,* s'ar fi grăbit să comunice aceasta lumii ca să vadă şi lumea că securitatea franceza descoperă "atentatori" la viaţa cetătenilor paşnici, nu numai poveşti cu care au obişnuit această lume, câtiva ani mai târziu, în cazurile Tănase şi Goma.

Şi iată că dna Ierunca declară în "Limite" din August 1978, că şi-a dat seama *imediat* că "atentatorii" erau *Români* sau că veneau *din partea* unor *Români.* "Vineri 18 Noembrie, mă întorceam din oraş spre orele 5 jumătete după amiază. In curtea din faţa casei, se aflau doi necunoscuţi (al doilea pitit după nişte plante, n'a apărut decât în ultima clipă). Cel care mi-a ieşit în faţă m'a întrebat în frantuzeşte, cu accent, dacă sunt Madame Monica". Miám dat seama imediat că, fie că sunt *Români,* fie ca vin *din partea unor Români.* Avea un plic mare în mână, mi-a spus că are un mesagiu şi să intrăm în casă să mi-l citească. Am simţit că e ceva suspect şi am refuzat, spunându-i să mi-l citească pe loc. *A insistat să intre.* Am refuzat din nou şi atunci a apărut un al doilea şi a venit prima lovitură. Mi-am pierdut imediat cunoştinţa dar mai înainte am ţipat şi un funcţionar de la poştă care trecea pe stradă, i-a pus pe fugă. Erau, -mi-a spus un vecin care i-a văzut fugind, şi care l-a ajutat pe fruncţionarul de la poştă să mă transporte în casă şi să cheme poliţia-*erau doi tineri cam negricioşi.* Nu mi-au luat nici cheile, nici banii, absolut nimic. Leşinasem, mă bătuseră în cap cu *un obiect dur,* doctorii mi-au spus că liviturile fuseseră prea puternice ca să fi fost făcute doar cu pumnul. N'am avut însă o fractură craniană, numai un traumatism cranian, şi *o mică fractură* la baza nasului. Mi-am revenit propriu zis când mi se faceau radiografiile la Spitalul Saint-

Louis, de unde am ieșit ieri. Deci în principiu, o treabă executată cu grije, ca de *profesionali"*.

Deci "Madam Monica" a stat de vorbă cu un individ care avea un plic în mână, acesta a insistat să intre în casă (ca cineva să insiste trebuie să i se acorde cel puțin un minut), a apărut altul (reiese că prin față și nu prin spate, de moment ce i-a dat și o lovitură în nas) l-a văzut deci și pe acesta, dar nu știe cum erau negricioși, a trebuit să-i spună un vecin, care i-a precizat că pe lângă că erau negricioși, mai erau și tineri!!!

Deci atacul se da de doi tineri *negricioși*, din care unul stă de vorbă cu ea, și *insistă*, al doilea o ataca prin față deoarece îi dă o lovitură în nas, și doamna Ieruncă *nu i-a văzut* și a trebuit să afle *de la un vecin* cum erau "atentatorii"!!! Doamna Ieruncă ar trebui să se hotarăscă să spună numai adevărul pentruca întreaga poveste a atentatorilor de la 18 Noembrie 1977, *să fie crezută*. Și să coincidă cu declarațiile făcute marelui ziarist dl Iosif Petran, în Ianuarie 1983. In 1977 dna Ieruncă a declarat că "atentatorii" erau *Români* iar în Ianuarie 1983 ne spune că erau *sirieni* și că acest lucru i l-au spus "cei de la securitatea franceză". Noi i-am arătat dnei Ierunca că aceasta este o poveste de adormit copiii: "cei de la siguranță", nu puteau să-i facă această afirmație pentrucă ar fi fost obligați să anunțe acest lucru și lumii. Era vorba de un "atentat" politic pentru care se făcuse scandal, atâta zgomot, și dacă "cei de la siguranță" descoperiseră că "atentatorii" erau sirieni, erau obligați să anunțe ce au descoperit, întregei lumi și nu numai dnei Ieruncă. Această ipoteză rămâne în picioare numai dacă "cei de la siguranță" *au descoperit* că "atentatul", pentru care se făcuse atâta zgomot, era un "atentat" ceva mai mic, era un "atentat" minor, din acelea care se comit câteva zeci pe zi și care se termină printr'o declarație la comisariat. E foarte posibil că dna Ieruncă este o ființă prea sensibilă și prea fricoasă în acelaș timp a și lesinat sau că s'a prefăcut că leșină pentru a nu pierde ocazia să devină eroină. Doamna Ieruncă recunoaște că a avut numai o fractură craniană și o mică fractură la baza nasului!!! Doctorii i-au spus că loviturile fuseseră prea puternice ca să fi fost făcute doar cu pumnul, dar nu pot să precizeze ce anume obiect dur era!!! Prin urmare dacă ar fi fost vorba de un *alt* "atentat" și nu de "atentatul contra vieții dnei Ieruncă, afacerea s'ar fi terminat cu un pansament la cea mai aproapiată farmacie. Dar nu, s'a făcut nu pansament monumental, încât dna Ieruncă părea o mumie și așa a apărut la conferința de presă dată de Paul Goma. Era impresionantă dna Ieruncă care părea o mumie egipteană și toți cei care au asistat la conferința lui Paul Goma, au fost impresionați de ea, mai mult decât de Paul Goma care în această celebră conferință de presă, a apărut mai degrabă în rolul unei paiațe, decât un proaspăt scăpat din ghiarele celebrului Plesiță.

Dar să vedem ce se înțelege printr'un atentat? Un atentat este un atac la viața unei persoane, făcut cu o armă de foc sau cu o armă albă. Prin armă albă se înțelege un cuțit sau la nevoie un modest briceag. S'a întrebuintat un briceag la atentatul dat contra vieții lui Ion Brătianu bătrânul, natural fără nici un rezultat. Deci ca un atac la viața unei persoane să fie considerat un atentat, este nevoie de o armă de foc sau de o arma albă, la novoie și briceagul poate fi considerat o armă albă. De la "atentatul" de la 18 Noembrie 1977, nu se constată că s'a întrebuintat nici una din aceste arme. Constatăm doar că s'a întrebuințat "un obiect dur" pe care doctorii n'au putut să-l precizeze și acest "obiect dur" a produs numai un "traumatism cranian" (care nu se vede) și *o mică fractură la baza nasului* (care se vede).

Deci credem că e bine ca în viitor-chiar când va fi vorba de interviewuri acordate marilor ziariști izreaelieni –dna Ierunca să nu mai întrebuințeze cuvântul atentat, micei întâmplări de la 18 Noembrie 1977".

In numărul 9 din revista "Carpații" eu am scris o notă contra dlui Virgil Ieruncă. In numărul 14 al "Revistei Scriitorilor români", apăruse un articol semnat de dl Ilie Constantin, în care i se aduceau, pe zece pagini de revistă, laude care ieseau din comun, dlui Virgil Ieruncă. Citindu-l nu m'am putut opri să nu zâmbesc, dar în orice caz, de această dată, se întinsese prea mult coarda. Să vadă și cititorul ce urmează din articolul semnat de Ilie Constantin: "ne mulțumim să vorbim în aceste note despre un singur aspect al bogatei, *fascinantei* prezențe de scriitor"... "invenție epica, poiezie, esseu, aforism"... "Virail Ieruncă, rămânând Român până în vârful unghiilor, bântuit de țara reală și mai ales de cea ideală, este totodata un *intelectual european"*... "ne biruie ispita de a exemplifica prin noi cazuri *măiestria austeră a autorului"*... "In pagini ca acestea, Ieruncă e *pur și simplu seducător;* nu știm ce să-i admirăm mai întâi: *discreția mijloacelor*-aici discrusul indirect e exploatat cu putere-*măsura devastatoare a verdictului, plinătatea neverosimilă a formulelor... Rareori stilul aluziv a dat un asemenea randament stilistic" (pag. 139)... "Formula de extremă finețǎ intelectuală a discursului indirect, prin aluzie,* e doar una între celelalte, *în panoplia redutabila* a lui Virgil Ieruncă"... *"Mare constructor* în viața literară a exilului românesc" (p. 139)... "Destule chipuri din Jurnal s'ar cuveni evocate, pentru a da o ideie asupra *varietății și virtuozității* pe care Virgil Ieruncă le pune în slujba acestei portretistici" (p. 14)... "*Spirit elevat* el (Ieruncă) cultivă autoironia" (p. 142) "Dna F. se miră că nu sunt la Institut de France... O altă doamnă-îmi spune mai târziu a felicitat-o că *"trăiește în umbra unui astfel de om"* (p. 142)... "Virgil Ierunca este, cu adevărat, *o insomnie în exilul românesc, și aceasta* în sensul nobil al cuvântului" (p. 142).

O asemenea bombastică critică am mai întalnit în revista dlui Ierunca, "Limite" nr. 26-17. Este vorba de o critică a dlui Ioan P. Culianu la adresa dlui Mircea Eliade.

Să ne spună dl Ierunca dacă această tămâiere nu l'a făcut să roșească? Eu nu am considerat-o recenzie ci cu totul altceva. Și mi-am spus părerea într'o notă care tocmai acum l'a supărat pe dl Ieruncă. Și am considarat că e vorba de un pseudonim al Monicăi Lovinescu și iată că acum Ieruncă vine și-mi spune că acest Ilie Constantin există, "în carne și oase" și că e vorba de un *mare* scriitor care a publicat 19 cărți în România și un volum de poezie și ca trăieste astăzi în exil, la Paris. *Deci dl Ilie Constantin a publicat 20 de carți în Țară!!!,* și dacă a publicat 20 de cărți în Țara deacum, adica cea comunistă, înseamna că aceste cărți au fost scrise pe placul regimului actual. Și mai înseamnă că Ilie Constantin a trăit bine cel puțin 20 de ani-socotind că a scris câte o carte pa an-, și într'o bună zi, s'au stricat lucrurile și dl Ilie a fost obligat să aleagă libertatea. Domnul Ieruncă nu ne spune dacă plecarea din Țară a dlui Ilie s'a făcut tot cu pașaport în regulă ca și a domnieisale sau a fost o adevarată fugă, prin munți și păduri. Și iată-l la Paris, un om cu 20 de cărți publicate în Țara unde trăiește modest, fără ca nimeni să vorbească de el, fără ca să se știe de el, căci a publica câteva poezii în revista dlui Ieruncă și un articol în "Revista Scriitorilor români" a dlui Sporea, înseamna că trăiește mai mult sau mai puțin, ascuns. Inseamnă că omul acesta trăiește ascuns, că nu-i place să iasă la lumină, n'a luat exemplul de la dnii Goma și Tănase. In Paris însemnează că nu e cunoscut decât de câțiva prieteni, și pentru un om care a publicat 20 de cărți în Țară, lucrul devine de necrezut. Am și eu câțiva prieteni la Paris și nimeni nu-l cunoaște pe acest domn Ilie Pintilie, citesc aproape toate publicațiile exilului și după cum am spus, l-am întâlnit numai de câteva ori. In orice caz nu e normal ca un om care a publicat 20 de cărți în Țară, să trăiască ca un necunoscut, când dl Ieruncă care a publicat numai o carte în cei 39 de ani de exil, și aceia din Fondul Național al dlui Visoianu, să fie cunoscut în toată lumea ca un șef redactor de meserie.

Dar în orice caz, dl Ilie trăiește și nu este un pseudonim al dlui Ieruncă sau a Monicăi Lovinescu, și aceasta o spune dl Ieruncă și până la proba contrarie, trebuie să-l credem. Dar cum se face că acest om care a publicat 20 de cărți în Țară, a ajuns să se coboare în exil până acolo încât să scrie 10 pagini de tămâiere, de ultra tămâiere a dlui Ierunca? Sau deaceia a fost expulzat din Țară? In orice caz, eu rămân tot la prima mea parere că articolul din "Revista Scriitorilor români" a fost scris tot de Monica Lovinescu și a fost numai semnat de acest om din lună, de dl Ilie Pintilie. Acest lucru se întâmplă destul de des în lumea aceasta a literilor. Aparte de exemplu în revista "Destin" a dlui Tănase Uscatiu, o recenzie despre o carte a Uscatiului, scrisă în limba spaniolă și recenzia o semnează un om care nu cunoaște această limbă și, drept răsplată, în acelaș număr, apare o recenzie semnată de Uscatiu despre o carte celui care i-a recenzat cartea lui în limba spaniolă. Aceste lucruri, după cum am spus, sunt cunoscute în lumea literilor: o mână spală pe alta și amândouă obrazul, deci în concluzie, articolul (care este tot un fel de recenzie), apărut in "Reviste Scriitorilor români", a fost scris de Monica Lovinescu și semnat de omul din lună, Ilie Constantin.

I-am răspuns d-lui Ieruncă la trei din acuzațiile pe care mi le aduce. Mai rămâne a patra acuzație la care îi voiu răspunde-aici sau în altă parte–, pe curând.

N.S.G.

Demența urei

● Ura s'a născut cu omul, cu omul primitiv.

Sentiment rudimentar, transformă individul în bestie, devenind la unii cu trecerea timpului, o obsesie demențială tradusă in fapt ca o poftă nesățioasă de a ucide, de a trăda tribul în care se desvoltase.

Omul de la Tigănești nu s'a putut desprinde din acest proces de putrezire morală, provocat de instinctele-i barbare și se manifestă ca atare în nota pe care –viteaz-o strecoară în SATRA Nr. 168– Martie 1984, sub semnătura altuia, reala sau inventată căci obiceiul de a scoate castanele din foc cu mâna altora, este de vreo 34 de ani patent al menționatului vătaf.

Vă puteți da seama citind paragraful 4 din pagina 27 al rubricei –Semnalări–, întocmit cu stil dialectic vălimărean, pe care-l reproducem pentru istoricii de mâine al disidentismului "legionar".

Mareșalul Antonescu și Mișcarea Legionară. Răspuns dlui Pantazi, **"Carpații" 84. Urmând, după cugetul lor, pe "Hai să dăm mână cu mână", câțiva bașbuzuci de-ai lui Sima au pus fiere lângă fiere, adunând, în broșură, rânzele presărate prin diverse publicații pentru sustragerea șefului de sub apăsarea unor adevăruri sacrosancte etalate de dl Pantazi. Amatorii de eleganță simistă în polemică sunt îndemnați stăruitor să și-o procure.**

Mare răbdare are Căpitanul tolerând atâta necuviință, josnicie și rea credință uzurpătorului numelui Lui, al învățăturilor și așezărilor ideologice ale Lui, subminând integritatea Mișcărei Legionare.

Sătrarul însă se pare că are memoria scurtă. A uitat că acuma 48 de ani era "bașbuzuc" de al lui Sima și încă dintre cei credincioși aparent. Sau spera că soarta vitregă a României de atunci incoace, eliminase în închisorile comuniste martorii ambițioaselor sale năsdrăvanii, care încurcau colaborarea legionaro-antonesciană în Statul Național Român Legionar, la a cărui făurire participase... de departe.

Acuma pentru satisfacerea ambițiilor sale de parvenitism, crede ca e mai bine să-și creeze alt statut politic, avalând invectivele împrumutate de tânărul Pantazi din cărțile antilegionare fabricate de politicieni, antonescieni, marxiști și "nemții" lui Govora, căzând pe nesimțite, impins de diabolica coaliție, în abisul trădării credințelor legionare, pentru asi "spăla" trecutul legionar. Se înșeală.

Susținătorii tânărului Pantazi nu vor numai capul lui Horia Sima, ci vor să distrugă, fără a mai lăsă urme, legionarismul codrenist, indiferent de forma sub care s'ar manifesta.

TRIBUNA LIBERA

Rastatt/Baden
14 Februarie 1984

Stimate Domnule Emilian,

Independent de voința mea, n'am putut răspunde, cu promptitudinea obisnuită, la rândurile Domniei-Voastre din 7.I.a.c. prin care-mi adresați felicitări pentru replica mea, la adresa domnilor Rațiu si Korne, publicată în Nr. 38-39 a revistei de cultură și acțiune româneasca în exil, Carpații. In afară de felicitări, Domnia-Voastra în continuare scrieți: păcat ca asemenea articol a apărut într'un numar din Carpații" în care este porcăit Mareșalul Ion Antonescu, gigant al istoriei noastre naționale, Domnul Beldie (Stefanescu Govora, etc) complăcându-se în acest număr în a defăima Armata română. Ați uitat stimate Domnule Martea, cum s'au comportat politrucii domnului Horia Sima la Dollersheim și Kaufholz.

"Am fost eu însu-mi martor, –și voiu scrie acesta– când un asemenea politruc, purtând uniforma de "Untersturmführer" va amenințat că va ia la palme, aceasta în plină conferință la care participau circa 60 de ofiteri. Dvs, erați atunci, "Obersturmfürer" deci superior respectivului.

Păcat că ați uitat.

Cum nu sunt uituc, consider aceste rănduri drept un reproș și nu înțeleg ce legatură are, –chiar dacă afacerea cu politrucul ar fi adevărată–, aceasta cu plublicarea articulului meu în Carpații? Ași fi înțeles un asemenea reproș dacă ași fi publicat un articol in BIRE, sau in "Lupta" domnului Korne.

Stimate Domnule Emilian, va cunosc din vedere de peste 50 de ani când D-vs erați candidat, pentru alegerile parlamentare, la Piatra Neamț iar eu funcționam la Școala de Agricultură Frații General Alexandru și colonel Sergiu Candiano Popescu din comuna Păstraveni din același județ. Cu câțiva ani mai târziu ne-am cunoscut personal, în Noembrie 1942 în Stepa Calmucă în localitatea Tundutovo-Dorganov la sud-vest de Stalin– grad, eu fiind locotenent în regimentul 6 Roșiori motorizat din Detasamentul Korne iar domnia –Voastra căpitan într'un regiment de Călărași care din câte îmi amintesc ocupa poziție pe aliniamentul Scharnutovschi-Obilnoie.

Vicisitudinele istorice și trădarea neamului de către Mihai Viteză, bostangiul si protejatul sau, Emil Botnaraș, agentul lui Sosa Djugasvili alias Stalin, ascuns în incinta palatului regal din Calea Victoriei, cu știința câtorva generali-Racovită, Dămăceanu, Sănătescu, sub numele Spătaru, ne-a forțat pe amândoi sa părăsim țara, luând calea pribegiei.

Din Septembrie 1944 și până în Martie 1945, am fost, prin ordinul comandamentului armatei germane din Budapesta afectat unei unități blindate "13ten Panzer Aufklarungsabteilung" care se găsea înçlestat în luptă, contra partizanilor lui Tito, în munții Bosniei regiunea Bjelina-Vinkovici-Celici.

In Decembrie am luat parte la luptete de curățire a regiunii până în Februarie când datorită presiunii trupelor sovietice unitatea a primit ordin să se retragă la nordul râului Drava și să ocupe o nouă poziție pe malul drept al Dunării în fața localității Apatin. De aici retragerea a continuat pe traseul Pecs (Fünfkirchen)-Szigetvar-Bares-Nagyatad-Csurgo-Csyaktornya (Ciakovei)-Nagykanizsa-Zalaegerżeg-Szombathely. De aici la ordinul comandamentului din Viena am fost detașat acolo în vederea formării unui grup de propagandă care urma să activeze pe front acolo unde se găseau trupe române care au fost puse de aceiași trădători la dispoziția "liberatorilor".

Evenimentele precipitându-se, la sfârsitul lui Martie 1945, am fost la cererea diviziei, trimis la Döllersheim-Kaufholz unde am sosit la sfârșitul lunii Martie 1945.

La Kaufholz am fost numit Offizier Z.b.V. si responsabil direct numai față de Comnadantul Diviziei, colonelul Ludwig. Acolo v-am întâlnit în gradul de Hauptsturmführer si datorită poziției pe care o aveam, v-am făcut unele mici servicii pe care sunt sigur ca nu le-ați uitat deși au fost nimicuri.

Cetind Carpatii, in prima pagină am sesizat articolul, d-lui Beldie la care vă referiți în cele scrise mie si am constatat ca acesta este un răspuns, adresat Domnului Ion Pantazi, privind articolul acestuia din urmă publicat în Stindardul Nr. 149 din Iulie 1983.

Am citit cu multă atenție articolul domnului Pantazi si am ajuns la convingerea ca Domnia-Sa fără a cunoaște exact unele evenimenre, –petrecute între Septembrie 1940 si sfârșitul lui Ianuarie 1941– relatate de domnul Horia Sima, ca actor principal, în lucrarea Era Libertatii-îl acuză ca l-ar denigra pe Mareșalul Antonescu, făcând uz de expresii lipsite de urbanitate.

Cele scrise de către Domnul Sima, în lucrarea sus numită, au fost evenimente trăite de Domnia –Sa. Și în perioada când a fost vicepresedinte al Consiliului de miniștri, alături de Mareșalul Antonescu care era șef al guvernului.

Dumneavoastră știți prea bine că peste tot între persoane sau grupuri, fie politice fie de altă natură, există animozitați și divergențe care dau naștere la multe fricțiuni.

Aceste neînțelegeri sunt relatate de către cei care le-au trăit, așa cum s'au desfășurat, iar de către unii spectatori după bunul plac așa cum a facut domnul Ion Pantazi, –după patru decenii–, pentru a se afla în treabă. Istoria, adevarată, nu cea dictată de satrapia moscovită din București și nici cea pe care o vrea domnul Pantazi, își va da sentința si-l va așeza pe Mareșalul Antonescu la locul cuvenit ținând seama nu numai de calitătile pe care le-a avut ci și de defectele care nu i-au lipsit. Numai naivii pot crede ca există oameni fără cusur si dacă Domnul Horia Sima în lucrarea Domniei-Sale, Era Libertatii, a evidențiat nu numai calitătile, ci și slăbiciunile omenești ale Mareșalului Antonescu asta nu înseamnă denigrare și nici porcăire. Privitor la cele scrise că un asemenea politruc, purtând uniforma de "Untersturmführer" m'ar fi amenințat să mă "ia la palme", eu n'am trait un aemenea eveniment la Döllersheim sau Kaufholz.

Dacă Domnia-Voastra ați asistat la o asemenea conferință a ofițerilor, cunoasteți fără îndoială numele "politrucului" și v'ași fi recunoscător dacă mi l-ați face cunoscut.

Apropos. Politruc. Din câte stiu, numai armata roșie avea și mai are și astăzi în cadrele ei politruci. "Cuvântul este compus din două cuvinte: (politicischii rucavalditili), iar individul care purta un asemenea titlu era comandantul politic al unei unități militare.

Daca Domnia –Voastră ați știut ca la Armata națională, formată din inițiativa Domnului Sima si unde aveați gradul de Hauptsturmfhürer, existau politruci, de ce n'ați ripostat la momentul oportun? De ce ați acceptat să ramâneti în aceasta armata și încă alaturi de politrucii Domnului H. Sima? In cei patruzeci de ani scurși ați fi avut destul timp ca să scrieti asupra cazului. De ce intenționați să faceți acest lucru acum. Vreți să dați apă la moară celor de la București, ori aveți unele răfueli personale cu cei care sunt contra tuturor trădătorilor neamului nostru?

NOTE CU LEXIC POTOLIT

Ceace vor, e desființarea morală și spirituală a legionarismului, ca idee, doctrină și realizare, nu fărămițarea lui.

Cartea MARESALUL ANTONESCU SI MISCAREA LEGIONARA–, răspuns Domnului Pantazi, nu este cum afirmă șătrarul cu obocinuita-i "eleganță stilistică", o punere de "fiere lângă fiere a rânzelor presărate prin diverse publicații pentru sustragerea șefului de sub apăsarea unor adevăruri sacrosancte etalate de Dl. Pantazi" ci un rechizitoriu impotriva persecuțiilor si al asupritorilor Mișcării Legionare de la 1930 la 1944, inclusiv șătrarul și acoliții lui.

Regretăm că apariția acestei broșuri, destinată a lămuri opinia publică a exilului românesc asupra fenomenului legionar, a stârnit furia unora dintre denigratorii comandantului, cum o dovedește nr. din Satra amintit. Intenția noastră nu a fost asta. Probabil însă că adevărul rostit cu hotărîre, turbură conștiința răstălmăcitorilor cuvintelor, întortochiate cu rele intentii. Departe de noi spiritul de frondă. Horia Sima nu are nevoe de apărarea nimănui. Il apără destinul lui și consecvența atâtor decade de luptă anticomunistă.

"Bașbuzucii" care semnează broșura au spus adevarul și numai adevărul, atât în fața lui Dumnezeu și a oamenilor, cât și a Istoriei Legionare mistificată de dușmanii ei.

In schimb detractorii sunt chinuiți de păcatele săvârșite; drama României, mutilată, văndută Moscovei, tineretul predat Satanei, persecutat, chinuit zeci de ani în închisorile marxiste, umilit și ucis.

Cat despre "eleganță" în polemică, mă surprinde că are curajul de a vorbi, tocmai Dumnealui, prototip șeicăresc al omului de la "tejgheaua cuvintelor".

T.P.

TRIBUNA LIBERA

Ca român ai cărui strămoşi au trăit mai mult'de un secol sub stăpânire straină şi din a cărui familie unii mai sunt si astăzi sclavi ai muscalilor, îmi permit să vă spun următoarele:

Noi, românii băjenari, –cù excepţia celor care în timpul războiului au pactizat cu inamicii neamului şi prin aceasta s'au exclus din rândudurile românilor şi acelor trimişi aici pentru a ne desbina–, Domnia-Voastra, Domnul Sima, D-nii: Traian Popescu, Stefănescu-Govora, Verca, Faust Brădescu, N. Roşca, eu şi multi alţii, victime ale comunismului aparţinem aceluiaşi neam care aşteaptă de la noi o acţiune unică împotriva celor care ne-au vândut si care sub scutul baionetelor sovietice ne asupresc şi ne jecmănesc ţara.

Cui Bono? Certurile ca la uşa cortului?

Cu sentimente de deosebită consideraţie.

N. Martea

REDACTIONALE

- In numarul 40/41 al revistei, în pagina 21, în articolul "Din amintirile lui Ion Negură", în paragraful penultim rândul întâi, s'a strecurat o greşală de dată trecută neobservată, pe care, cu scuzele cuvenite, rugăm cititorii s'o rectifice in 1937, în loc de 1938, deoarece Corneliu Zelea Codreanu, fusese deja executat din ordinul Regelui Carol al II-lea în noaptea de 29-30 Noembrie 1937.
- Cititorilor în restanţă cu plata abonamentului pe mai mulţi ani în urmă, le facem cunoscut ca Nrul 42 - Februarie -Aprilie 1984 al revistei Carpaţii, este ultimul care s'a mai expediat, deoarece, considerăm că nu-i interesează sbuciumul nostru românesc, că nu mai au nimic comun cu lupta în exil de descătuşare a Neamului şi că nu e drept să-i tolerăm ca profitori ai muncii altora.
- Rugăm insistent pe cititorii şi sprijinitorii care-şi schimbă des domiciliul, să ne comunice de urgenţă noile adrese, pentru a evita înapoierile destul de numeroase cu menţiunea: plecat fără a indica noul domiciliu. Pentru redacţie este o pagubă costisitoare, căci pierdem taxele poştale şi revistele primite deteriorate nu mai folosesc la nimic.
- Numarul 45 este sub tipar, corespunde lunilor Iulie-August, Septembrie 1984 şi-l veţi primi către mijlocul lunii octombrie. Are peste 24 de pagini. Numarul 46 este în pregătire şi rog colaboratorii să trimită grabnic materialul promis.
- Tuturor vă dorim vacanţe plăcute.

TRAIAN POPESCU

CITITI SI RASPANDITI SCRISUL ROMANESC IN EXIL

CARPATII

REVISTA CULTURALA SI DE ACTIUNE ROMANEASCA IN EXIL

Director-Proprietar:

TRAIAN POPESCU

APARE ODATA LA DOUA LUNI

SUB INGRIJIREA UNUI COMITET DE REDACTIE

★

Redacţia şi Adminisratia:

Calle Conde de Peñalver, 82, 4.

Teléf. 402 11 01 - MADRID-6

Correspondenta:

Apartado 9.283 - MADRID (España)

★

Abonamente:

Anual ... ... 30 $ USA

De susţinere ... ... 60 $ USA

Expedierea Avion plus. 10 $ USA

EDITURA CARPATII ANUNTA

Au apărut.

AMINTIRI DIN COPILARIE de Ion Creangă	5 $ USA
HAIDUCUL, de Bucura Dumbravă	5 $ USA
LA GRANDE THRACE, par Prof. A. Boldur, premier volume	15 $ USA
ISTORIA ROMANILOR DIN DACIA TRAIANA, de A. D. Xenopol, vol I, II	10 $ USA
ISTORIA LITERATURII ROMANE, de D. Murărasu	Epuizat
NATIONALISMUL LUI EMINESCU, de D. Murăraşu	10 $ USA
POVESTI, de Ion Creangă, in fascicole	10 $ USA
DACIA, de Vasile Pârvan	5 $ USA
PRECURSORI, de Octavian Goga	3 $ USA
ISTORIA PARTIDELOR, NATIONAL, TARANESC SI NATIONAL TARANESC, de Pamfil Seicaru, vol. I, II	12 $ USA
KARL MARX: INSEMNARI DESPRE ROMANI. Texte inedite cu comentariu de Pamfil Şeicaru	10 $ USA
STEFAN CEL MARE, VOIEVOD AL MOLDOVEI, de prof. Alexandru Boldur	10 $ USA
ISTORIA DACIEI SI CONTINUITATEA DACOROMANA, de General Platon Chirnoagă	10 $ USA
LE NID, UNITE DE BASE DU MOUVEMENT LEGIONNAIRE, de Faust Bradescu	5 $ USA
POVESTI FARA TARA, nuvele, de Faust Bradescu, N. Novac şi N. S. Govora	10 $ USA
UNIREA NATIONALA IN COMPLEXUL POLITIC EUROPEAN, de Pamfil Şeicaru	3 $ USA
DICTIONAR ROMAN-SPANIOL, de Prof. Ion Protopopescu, rustică. Legat pânză	8 $ USA
CORNELIU ZELEA CODREANU, DOUAZECI DE ANI DE LA MOARTE, de Gr. Manoilescu, T. Popescu, etc	5 $ USA
MOTA SI MARIN, DOUAZECI SI CINCI DE ANI DE LA MOARTE, de Prat y Soutzo, Marqués de Nantouillet, Blas Piñar, Gr. Manoilescu	5 $ USA
DUMNEZEU S'A NASCUT IN EXIL, de Vintila Horia	12 $ USA
RELATIILE ROMANO-RUSE, de N.S. Govora, vol. I si II	20 $ USA
OSTROVUL LUMINILOR, de O. Vuia	5 $ USA
LA GARDE DE FER ET LA TERRORISME, par Faust Bradescu	10 $ USA
VACANTELE DESTINULUI, de Tiberiu Vuia	5 $ USA
RASCOALA de Liviu Rebreanu, 2 vol.	12 $ USA

Sub tipar:

LA GRANDE THRACE, par Prof. A. Boldur, deuxième volume.

ISTORIA POLITICA SI MILITARA A RASBOIULUI ROMANIEI CONTRA RUSIEI SOVIETICE, de General Platon Chirnoaga, editia IIa revizuită şi complectata 2. Vol.